

EUROSTUDENT V: Základní výsledky šetření postojů a životních podmínek studentů vysokých škol v České republice

Jakub Fischer, Kristýna Vltavská a kol.

Praha, listopad 2013

Úvod

Předkládaná zpráva přináší základní výsledky šetření EUROSTUDENT V, které MŠMT realizovalo v rámci řešení Individuálního projektu národního IPN KREDO. Nad rámec těchto základních výsledků budou ještě zpracovány individuální zprávy pro školy, z nichž byl zapojen významný počet studentů, případně hlubší tematické analýzy jak pro jednotlivé oblasti šetření, tak pro různé typy škol nebo pro studenty studující v jednotlivých oblastech studijních programů.

Řešitelský tým děkuje za účinnou a kolegiální podporu ředitelům a pracovníkům Odboru strategických projektů MŠMT a Odboru vysokých škol MŠMT, dále Studentské komoře Rady vysokých škol a zejména zapojeným školám a jejich pracovníkům, kteří na vysokých školách pomohli realizaci šetření. V neposlední řadě děkujeme studentům, kteří se do šetření zapojili, za jejich čas strávený při vyplňování dotazníku.

Autoři zprávy budou vděční za náměty, připomínky, či dotazy, s nimiž se můžete obracet na Ing. Kristýnu Vltavskou, Ph.D. (kristyna.vltavska@msmt.cz)

V Praze dne 19. 11. 2013

doc. Ing. Jakub Fischer, Ph.D.

Řešitelský tým šetření a autoři zprávy:

- Doc. Ing. Jakub Fischer, Ph.D. – hlavní garant šetření
- Ing. Kristýna Vltavská, Ph.D. – vedoucí řešitelského týmu
- Ing. Savina Finardi, Ph.D.
- Hana Lipovská
- Ing. Petr Mazouch, Ph.D.
- Ing. Martina Šimková
- Ing. Petra Švarcová
- Bc. Pavla Tůmová

Informační a technickou podporu šetření poskytl Bc. Martin Voldřich.

Obsah

1	Popis šetření a datového souboru	5
1.1	Popisná statistika vzorku studentů zapojených do šetření (po převážení)	6
1.2	Zapojení studentů jednotlivých vysokých škol (po převážení)	7
2	Prostupnost studia	9
2.1	Dosavadní studium	9
2.1.1	Typ studované školy před nástupem na VŠ	9
2.1.2	Ekonomická aktivita před nástupem na vysokou školu	12
2.1.3	Předčasné ukončení jiného studijního programu v minulosti	14
2.1.4	Důvody nedokončení předchozího studia	16
2.1.5	Podmínky přijetí na vysokou školu	18
2.1.6	Přihlížení k dalším výsledkům při 1. vstupu na VŠ	20
2.1.7	Přerušení studia vysoké školy na dobu nejméně jednoho roku	21
2.2	Plány na další studium	22
2.2.1	Volba země pro další studium	26
2.2.2	Další plány v případě nepokračování ve studiu	30
2.2.3	Šance na trhu práce po dokončení současného studijního programu	32
3	Vztah ke škole	38
3.1	Spokojenost se studiem v následujících oblastech	38
3.2	Volba první vysoké školy	41
3.3	Pocit náležitosti k vysoké škole	42
3.4	Priority při výběru vysoké školy	44
3.5	Opětovný výběr školy	51
4	Životní podmínky	53
4.1	Bydlení studentů a jejich každodenní doprava	53
4.1.1	Bydlení studentů	53
4.1.2	Každodenní doprava	57
4.2	Finanční situace studentů	58
4.2.1	Zdroje	58
4.2.2	Náklady na živobytí a studium	64
4.2.3	Finanční problémy	68

4.3	Ekonomická aktivita	70
4.3.1	Ekonomická aktivita a motivace k práci.....	70
4.3.2	Časová vytíženost studentů	75
5	Mobilita.....	79
5.1	Zájem o zahraniční studijní pobyt	79
5.2	Financování zahraničního studijního pobytu	80
5.3	Překážky pro zahraniční studijní pobyt	81
6	Jak se studuje zdravotně znevýhodněným studentům?.....	83
6.1	Studijní podmínky zdravotně znevýhodněných studentů	83
6.2	Role faktoru zdraví ve studijních a životních podmínkách studentů na českých vysokých školách	89
7	Přílohy.....	93

1 Popis šetření a datového souboru

V rámci šetření EUROSTUDENT V byly osloveny všechny veřejné, státní i soukromé vysoké školy. Zapojily se všechny veřejné a státní vysoké školy a 29 soukromých vysokých škol. Školy byly požádány o zaslání e-mailových adres každého sedmého studenta z abecedně seřazeného seznamu studentů bakalářského, navazujícího magisterského a magisterského studia, kteří nemají přerušené studium, studují prezenční i kombinovanou formu studia a studují v českém jazyce. Oslovení vybraných studentů proběhlo dvěma způsoby. Studenti škol, které poskytly e-mailové adresy, byli osloveni dopisem zasláným z Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy ČR. Školy, které adresy poskytnout nemohly¹, obdržely zvací dopis a také seznam přihlašovacích jmen a hesel jedinečných pro každého studenta, pozvánka k šetření byla rozeslána samotnými školami. Ať už proběhlo zapojení škol jakkoli, autoři šetření na tomto místě školám za jejich činnost upřímně děkují – bez této součinnosti by šetření na dané škole vůbec nemohlo proběhnout.

Šetření proběhlo ve dvou kolech, celkem bylo **osloveno 95 177** studentů. Do dotazníku **vstoupilo celkem 6 382** studentů. **703** dotazníků **nebylo vyplněno kompletně**. **1 015** dotazníků muselo být z šetření **vyřazeno** z následujících důvodů: a) dotazník byl dokončen a odeslán, ale otázky nebyly vyplněny, b) odpovědi byly identifikovány jako smyšlené, c) odpovědi nesplňovaly kritérium 4+2, které je stanoveno centrálně koordinačním centrem celého šetření EUROSTUDENT V². V analýze tak **zůstalo 4 664** dotazníků. K zajištění vypovídací schopnosti šetření byla získaná data převážena. Váhový systém byl stanoven na základě dat z Matriky studentů, která splňovala kritéria zapojených studentů (bakaláři, magistři, navazující magistři v prezenční i kombinované formě, kteří nemají přerušené studium a studují český studijní program).

Z důvodu přehlednosti jsou v celé zprávě provedena dvě zjednodušení. Údaje za veřejné vysoké školy a za obě státní vysoké školy (Policejní akademie ČR a Univerzita obrany) jsou prezentovány společně pod zjednodušujícím označením „veřejné vysoké školy“. Obdobně studenti kombinované a distanční formy jsou prezentováni společně jako studenti studující v kombinované formě studia.

¹ Poskytnutí e-mailových adres jim zakazují vnitřní předpisy.

² Kritérium 4+2 stanovuje, že každý respondent musí odpovědět na otázku týkající se věku, pohlaví, typu vysoké školy a typu studijního programu. Následně pak musí odpovědět na dvě z otázek, které se týkají studijní zátěže (kombinace otázek 3.9, 3.14 a 3.15), názvu studijního programu, vzdělání rodičů, mezinárodního studia, sadu otázek týkajících se délky přestávky mezi ukončením střední školy a nástupem na vysokou školu a sadu otázek z oblasti závislosti na příjmech.

1.1 Popisná statistika vzorku studentů zapojených do šetření (po převážení)

a) pohlaví

	Absolutně	Relativně (%)
Žena	2 643	56,7
Muž	2 021	43,3
Celkem	4 664	100,0

b) věk

	Absolutně	Relativně (%)
Do 21 let	1 578	33,8
22 až 24 let	1 803	38,7
25 až 30 let	728	15,6
Nad 30 let	555	11,9

c) typ školy

	Absolutně	Relativně (%)
Veřejné a státní	4 130	88,6
Soukromé	534	11,4

d) typ studijního programu

	Absolutně	Relativně (%)
Bc.	3 169	68,0
Mgr.	482	10,3
NMgr.	1 013	21,7

e) forma studia

	Absolutně	Relativně (%)
Prezenční	4 004	85,8
Kombinovaná	660	14,2

Pozn.: Kombinovaná forma zahrnuje jak studenty kombinované formy studia, tak studenty distanční formy studia.

f) oblast studia (dle ISCED 2011)

	Absolutně	Relativně (%)
Vzdělání a výchova	475	10,2
Humanitní vědy a umění	420	9,0
Společenské vědy, obchod a právo	1 682	36,1
Přírodní vědy	743	15,9
Technické vědy, výroba a stavebnictví	700	15,0
Zemědělství	141	3,0
Zdravotnictví a sociální péče	373	8,0
Služby	130	2,8

1.2 Zapojení studentů jednotlivých vysokých škol (po převážení)

	Absolutní počet
Akademie múzických umění v Praze	6
Akademie STING	14
Akademie výtvarných umění v Praze	3
B.I.B.S., a.s. Brno International Business School	20
Bankovní institut vysoká škola, a.s.	2
CEVRO Institut, o.p.s. Praha	16
Česká zemědělská univerzita v Praze	267
České vysoké učení technické v Praze	418
Evropský polytechnický institut, s.r.o.	22
Filmová akademie Miroslava Ondříčka v Písku	3
Janáčkova akademie múzických umění v Brně	6
Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích	213
Masarykova univerzita	343
Mendelova univerzita v Brně	53
Metropolitní univerzita Praha	83
Moravská vysoká škola Olomouc	22
Newton College	11
Ostravská univerzita v Ostravě	41
Policejní akademie České republiky v Praze	19
Pražská vysoká škola psychosociálních studií, s.r.o.	7
Slezská univerzita v Opavě	43
Soukromá vysoká škola ekonomická Znojmo	9
Soukromá vysoká škola ekonomických studií Praha	2
ŠKODA AUTO a.s. Vysoká škola	21
Technická univerzita v Liberci	166

UNICORN COLLEGE	50
Univerzita Hradec Králové	91
Univerzita Jana Amose Komenského Praha	70
Univerzita Jana Evangelisty Purkyně v Ústí nad Labem	500
Univerzita Karlova v Praze	750
Univerzita obrany v Brně	21
Univerzita Palackého v Olomouci	11
Univerzita Pardubice	160
Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně	1
Veterinární a farmaceutická univerzita Brno	34
Vysoká škola báňská - Technická univerzita Ostrava	116
Vysoká škola ekonomická v Praze	454
Vysoká škola ekonomie a managementu, o.p.s.	14
Vysoká škola evropských a regionálních studií, o.p.s.	12
Vysoká škola finanční a správní	71
Vysoká škola hotelová v Praze, spol. s r.o.	6
Vysoká škola chemicko-technologická v Praze	186
Vysoká škola Karla Engliše a.s.	14
Vysoká škola Karlovy Vary, o.p.s.	9
Vysoká škola logistiky	4
Vysoká škola manažerské informatiky a ekonomiky	13
Vysoká škola mezinárodních a veřejných vztahů Praha	13
Vysoká škola obchodní v Praze	11
Vysoká škola politických a společenských věd, s.r.o.	8
Vysoká škola polytechnická Jihlava	9
Vysoká škola sociálně správní, Havířov	4
Vysoká škola technická a ekonomická v Českých Budějovicích	26
Vysoká škola umělecko-průmyslová v Praze	4
Vysoká škola zdravotnická, o.p.s. - Praha	1
Vysoké učení technické v Brně	4
Západočeská univerzita v Plzni	184
Celkem	4664

2 Prostupnost studia

Tato kapitola obsahuje sérii otázek zjišťujících, jakou školu studenti studovali před nástupem na vysokou školu, jejich dosavadní vzdělání a jejich aspirace na další studium. Kapitola se dělí na dva základní celky – na otázky týkající se dosavadního studia a na otázky zaměřující se na plány do budoucnosti.

2.1 Dosavadní studium

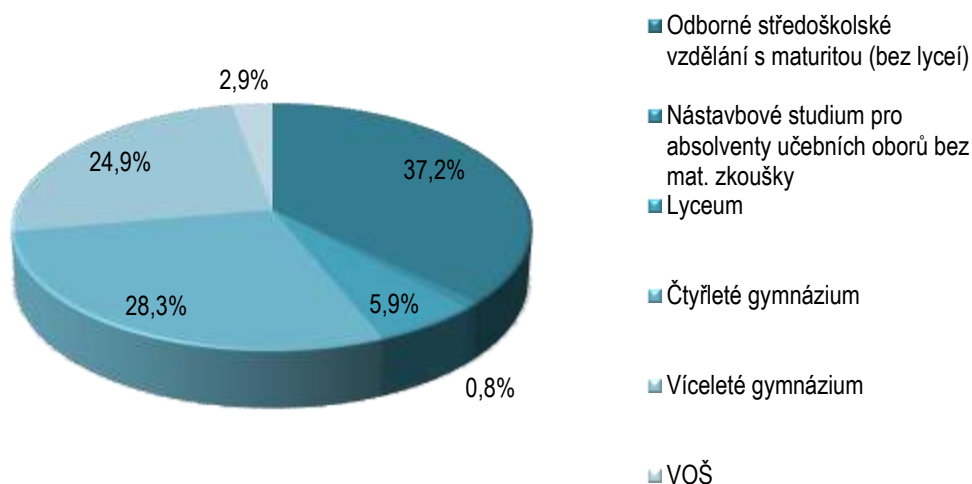
V této kapitole sledujeme, jaké školy studenti doposud vystudovali, jaké museli splnit povinnosti při vstupu na vysokou školu, zda před nástupem na vysokou školu pracovali, popřípadě zda v minulosti museli studium přerušit a z jakých důvodů k přerušení došlo.

2.1.1 Typ studované školy před nástupem na VŠ

V první otázce týkající se dosavadního studia studenti vybírali z pěti typů středních škol, popř. mohli zvolit vyšší odbornou školu.

Před nástupem na vysokou školu studenti nejčastěji studovali odborné střední školy s maturitou bez lyceí (37,2 %, graf 2.1). 28,3 % studentů před nástupem na vysokou školu studovalo čtyřleté gymnázium, čtvrtina studentů na vysoké školy přišla z víceletých gymnázií. Necelá 3 % studentů studovala před nástupem na VŠ vyšší odbornou školu.

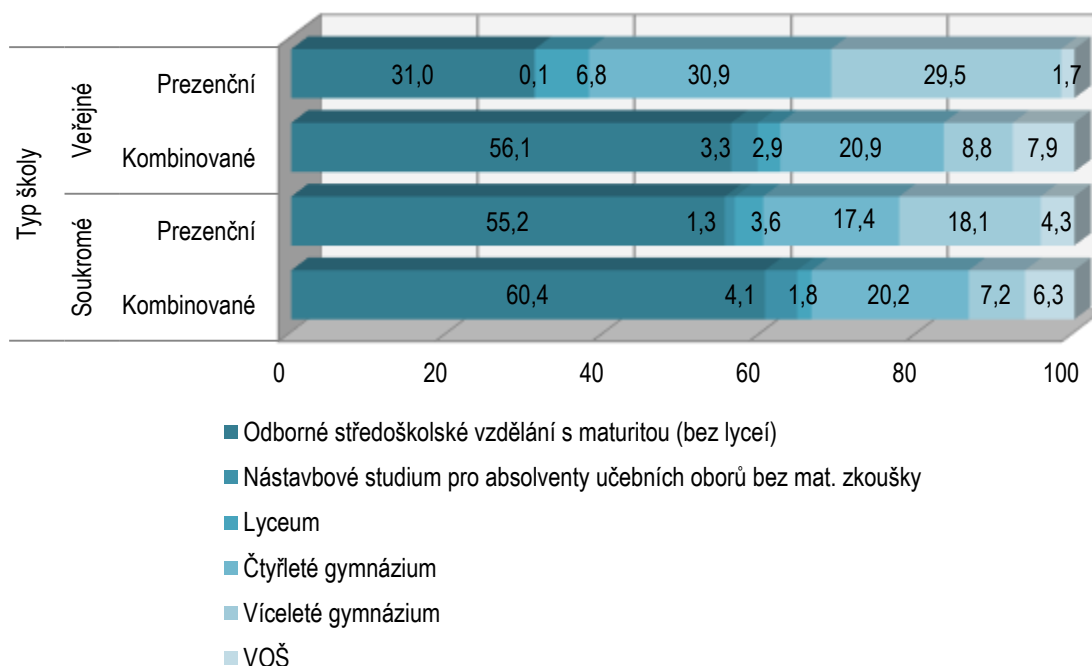
Graf 2.1 Absolvovaná škola před nástupem na vysokou školu

Mezi faktory, které nejvíce ovlivňovaly absolvovanou střední školu, můžeme zařadit formu studia, věkovou skupinu, typ současné školy, ekonomickou aktivitu, vzdělání i zaměstnání rodičů a oblast studia.

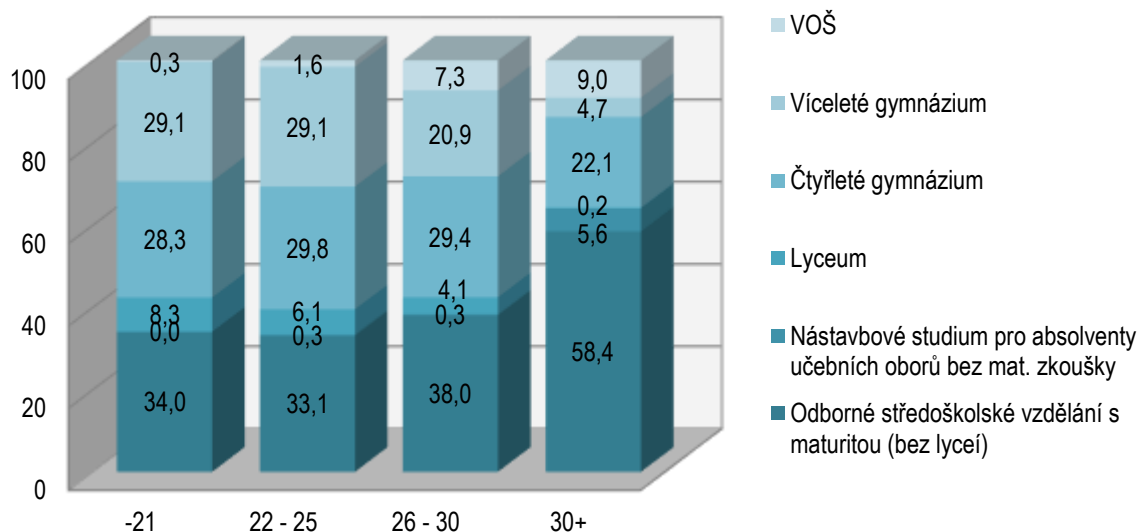
Absolvovaná střední škola se výrazně liší podle typu školy a formy studia (viz graf 2.2) – zatímco studenti studující v prezenční formě na veřejných vysokých školách nejčastěji absolvovali gymnázium a jen v 31 % případů pocházejí z odborných středních škol, studenti studující v kombinované formě na soukromé vysoké škole pocházejí z více než 60 % právě ze střední odborné školy.

Graf 2.2 Studovaná škola před nástupem na vysokou školu podle formy současného studia a typu vysoké školy (%)

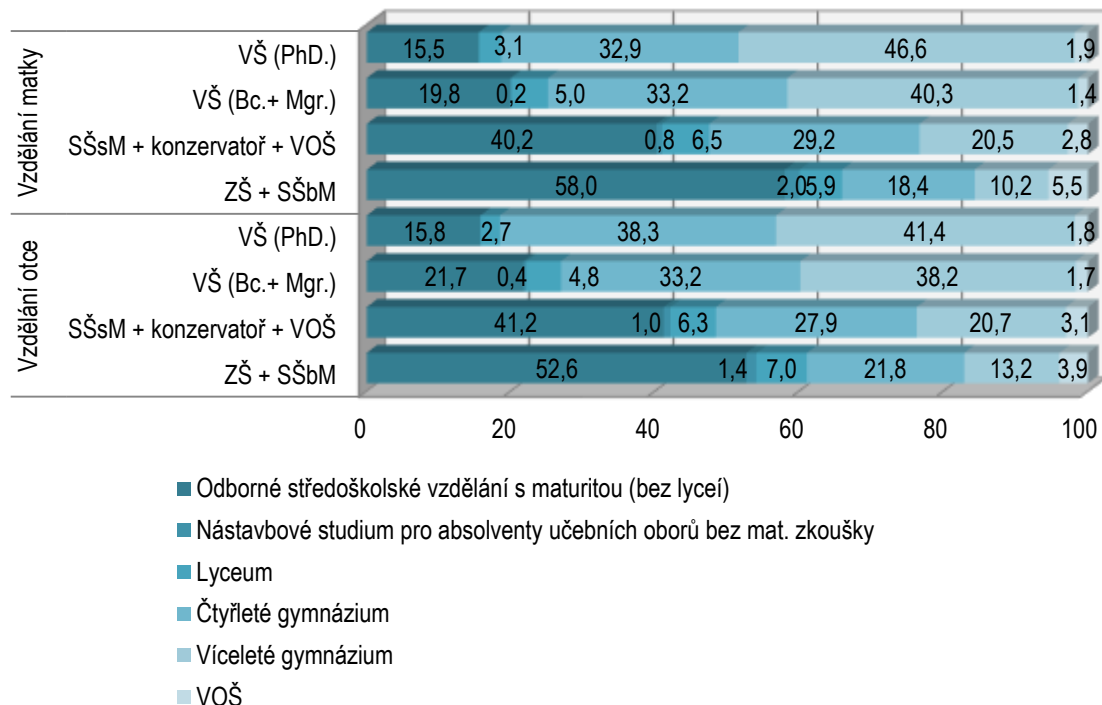
Dalším statisticky významným faktorem rozdělovajícím studenty podle studované školy je věk studentů (viz graf 2.3) – studenti v nejstarší věkové skupině (30+) výrazně častěji pocházejí ze střední odborné školy. Může se jednat o studenty, kteří si s delším odstupem doplňují vysokoškolské vzdělání, na které v době, kdy kapacita vysokých škol byla nižší, nedosáhli.

Graf 2.3 Studovaná škola před nástupem na vysokou školu podle věkových skupin (%)

Podstatným faktorem ovlivňujícím absolvovanou střední školu je vzdělání rodičů, přičemž mírně významnější vliv má vzdělání matky (graf 2.4). S rostoucím vzděláním rodičů roste četnost studentů pocházejících z gymnázia, což může signalizovat platnost hypotézy o tzv. reprodukci elit již na středoškolské úrovni vzdělávací soustavy.

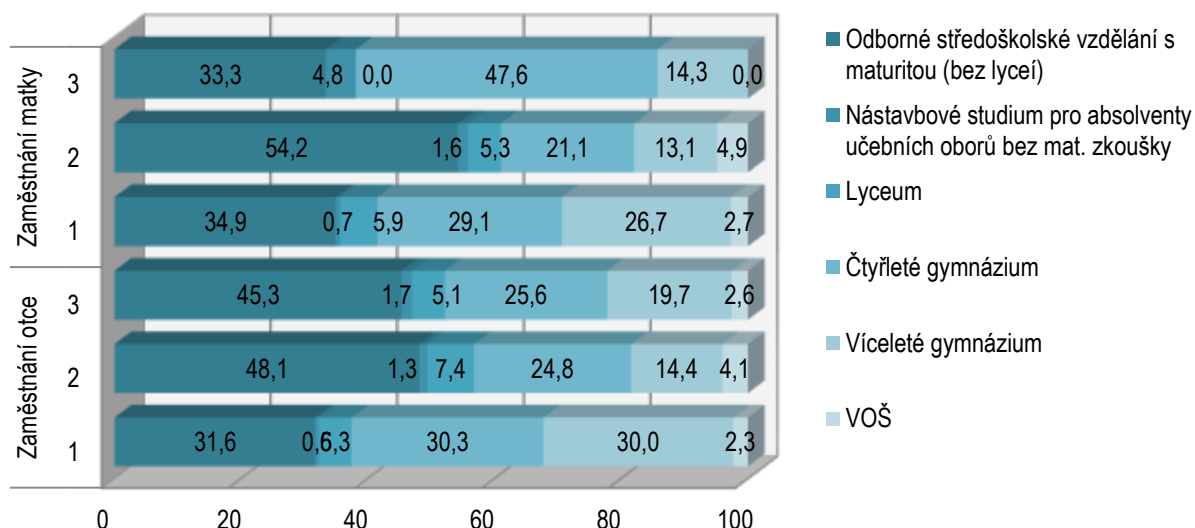
Graf 2.4 Studovaná škola před nástupem na vysokou školu podle vzdělání rodičů (%)

Poznámka: ZŠ = základní škola, SŠbM = střední škola bez maturity, SŠsM = střední škola s maturitou, VOŠ = vyšší odborná škola, VŠ = vysoká škola

Kromě vzdělání rodičů má na studovanou školu před nástupem na vysokou školu vliv i zaměstnání rodičů (graf 2.5). Studenti rodičů pracujících na vyšších pozicích častěji pocházejí z gymnázia než studenti rodičů pracujících na pozicích méně kvalifikovaných. Výsledky pochopitelně souvisejí se vzděláním rodičů, viz výše.

Graf 2.5 Studovaná škola před nástupem na vysokou školu podle zaměstnání rodičů (%)

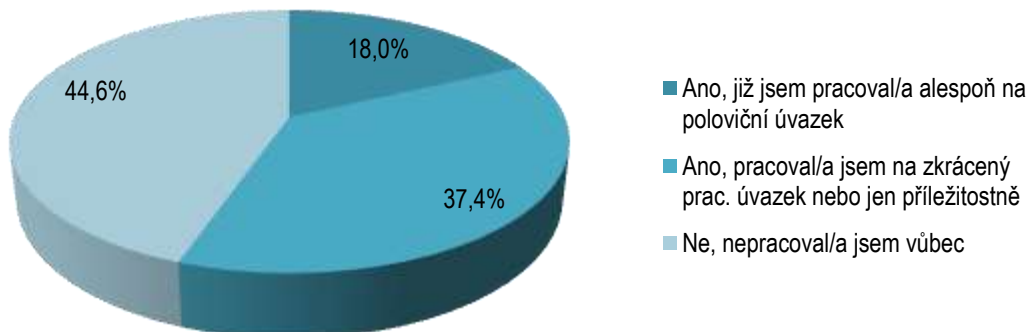

Poznámka: 1 = zákonodárci a řídící pracovníci, specialisté, techničtí a odborní pracovníci, úředníci, pracovníci ve službách a prodeji; 2 = kvalifikovaní řemeslníci a opraváři, obsluha strojů a zařízení, montéři, pomocní a nekvalifikovaní pracovníci; 3 = zaměstnanci v ozbrojených silách.

2.1.2 Ekonomická aktivita před nástupem na vysokou školu

V následující otázce jsme zjišťovali, zda studenti před nástupem na vysokou školu již pracovali a v jakém rozsahu úvazku. 18 % studentů pracovalo na alespoň poloviční úvazek, dalších 37,4 % studentů na kratší úvazek nebo jen příležitostně. 44,6 % studentů pracovní zkušenost nemělo.

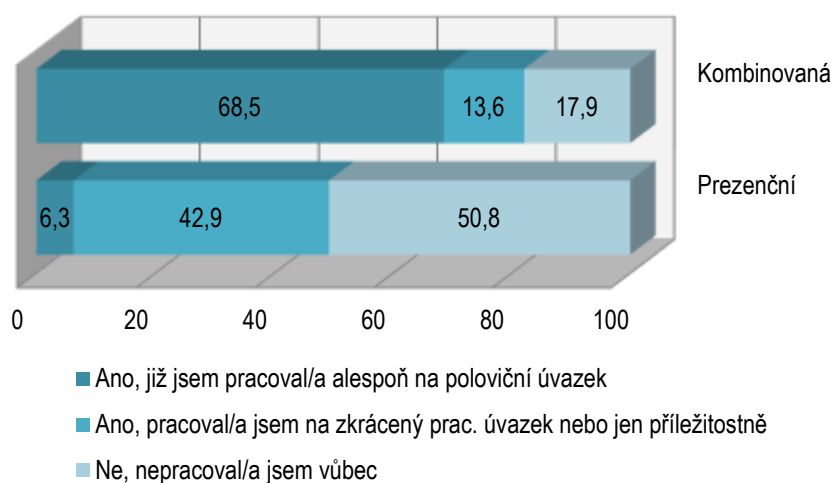
Graf 2.6 Ekonomická aktivita před nástupem na vysokou školu

Mezi nejvýznamnější faktory ovlivňující skutečnost, zda student před nástupem na vysokou školu pracoval, patří faktor forma studia, věk a ekonomická aktivita v současnosti.

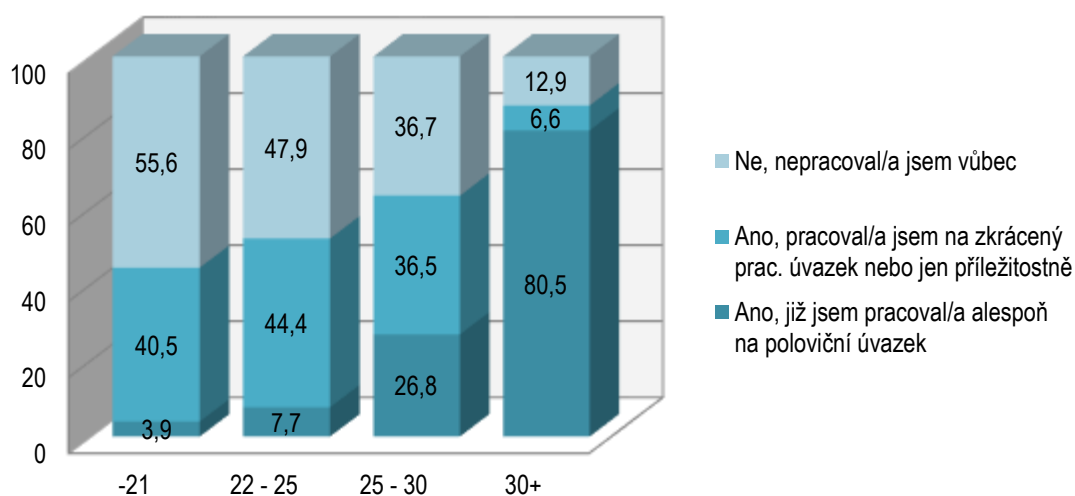
V případě, že sledujeme ekonomickou aktivitu před nástupem na vysokou školu podle formy studia, nepřekvapí nás, že nejčastěji před nástupem na vysokou školu pracovali studenti kombinovaného studia (viz graf 2.7). Před nástupem na vysokou školu pracovalo alespoň na poloviční úvazek 68,5 % studentů kombinované formy studia a pouze 17,9 % studentů nikdy nepracovalo; naopak nikdy nepracovala více než polovina studentů studujících v prezenční formě.

Graf 2.7 Ekonomická aktivita před nástupem na vysokou školu podle formy studia (%)

Mezi další statisticky významné faktory logicky patří věk (graf 2.8). Největší podíl pracujících před nástupem na vysokou školu vykazuje logicky věková skupina 30+, o níž z dat víme, že je z většiny tvořena studenty kombinovaného studia.

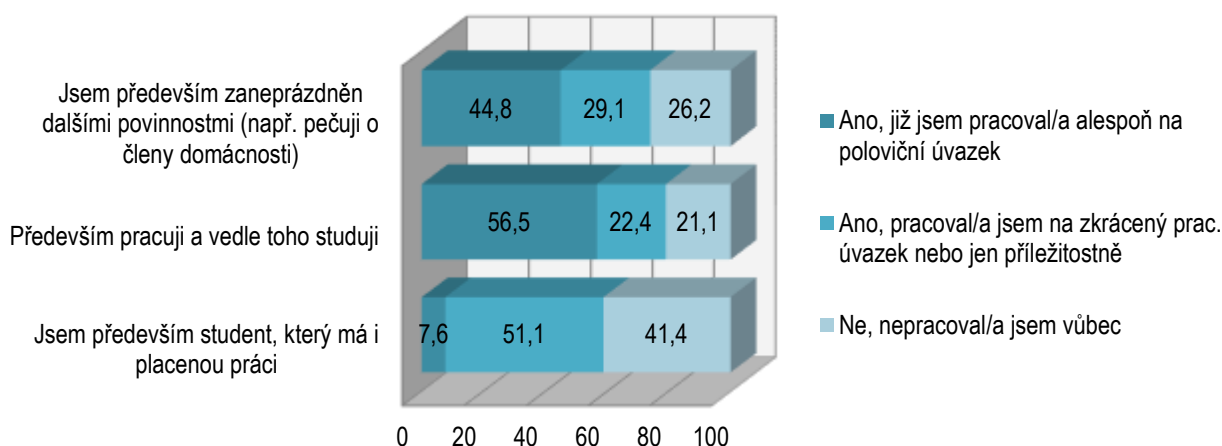
Graf 2.8 Ekonomická aktivita před nástupem na vysokou školu podle věku (%)

Významně spolu souvisejí ekonomická aktivita před nástupem do studia a ekonomická aktivita v současnosti. Dá se předpokládat, že pokud student pracoval již před nástupem na vysokou školu, bude v práci pokračovat i v současnosti. Z grafu 2.9 vidíme, že respondenti, kteří se cítí být hlavně studenty, v polovině případů už někdy pracovali, ale bylo to buď na zkrácený úvazek, nebo jen příležitostně, zatímco 41,4 % těchto studentů nikdy nepracovalo. Alespoň na poloviční úvazek pracovalo jen 7,6 % studentů.

Naopak respondenti, kteří odpověděli, že především pracují a vedle toho studují, pracovali před nástupem na vysokou školu v 56,5 % případů a pouze 21,1 % jich nikdy nepracovalo.

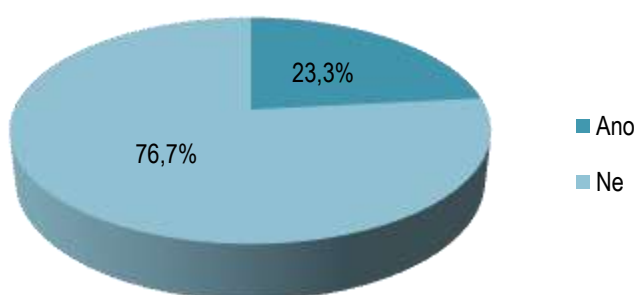
Graf 2.9 Ekonomická aktivita před nástupem na vysokou školu podle současné ekonomické aktivity (%)

2.1.3 Předčasné ukončení jiného studijního programu v minulosti

23,3 % studentů již v minulosti předčasně ukončilo studium v jiném studijním programu (graf 2.10). Následující oddíl se bude zabývat o faktory ovlivňující ukončení studia a jejich důvody.

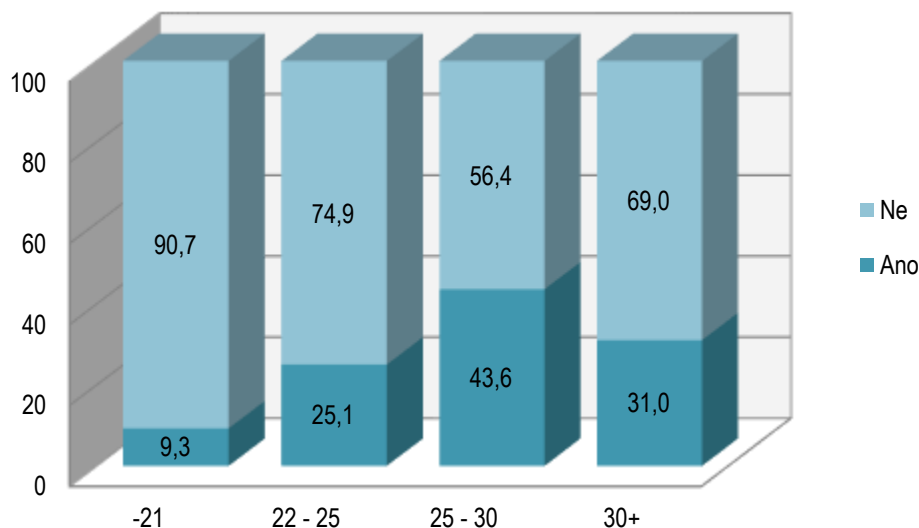
Graf 2.10 Ukončil/a jste předčasně v minulosti studium v jiném studijním programu?

Nejvýznamnějším důvodem předčasného ukončení byl faktor věku, dále pak můžeme jmenovat faktor forma studia a ekonomickou aktivitu.

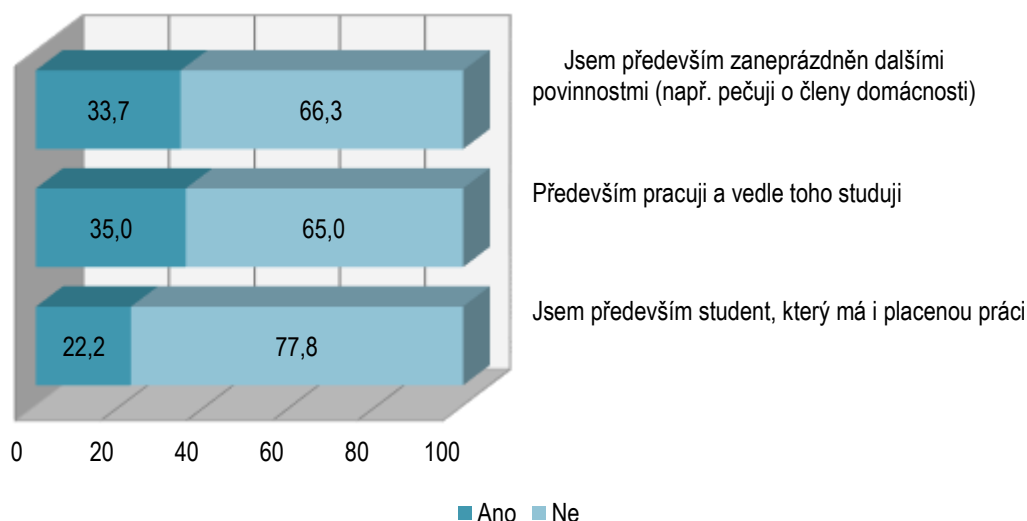
Největší podíl studentů, kteří předčasně ukončili své dřívější studium, je ve věkové skupině 25-30, kde téměř 44 % studentů někdy v minulosti ukončilo studium jiného studijního programu. Nejmenší podíl studentů, kteří ukončili jiné studium, je ve věku 21 a mladší, kteří zatím jiné studium ukončit nestihli.

Graf 2.11 Předčasné ukončení dřívějšího studia podle věku (%)

Posledním statisticky významným faktorem, který silně ovlivňuje skutečnost, zda student v minulosti předčasně ukončil studium jiného studijního programu, je ekonomická aktivita studenta (graf 2.12). Největší podíl studentů, kteří v minulosti předčasně ukončili jiné studium, je u respondentů, kteří především pracují a vedle toho studují (35 %), následováni typem studentů, kteří jsou především zaneprázdnění dalšími povinnostmi.

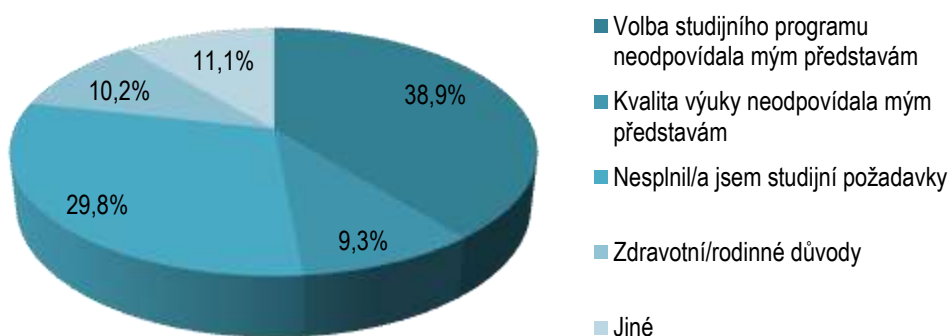
Graf 2.12 Předčasné ukončení dřívějšího studia podle ekonomické aktivity (%)

2.1.4 Důvody nedokončení předchozího studia

Nejčastějším důvodem předčasného ukončení předchozího studia (graf 2.13) je nevhodná volba studijního programu (38,9 %). 29,3 % studentů studium ukončilo z důvodů nesplnění studijních požadavků, kvůli kvalitě výuky studium ukončilo 9,3 % studentů. 10,2 % studentů studium ukončilo kvůli zdravotním či rodinným důvodům. Mezi jiné důvody (celkem 11,1 %) často patřil důvod, že student byl nakonec přijat na jinou vysokou školu (což posiluje četnost odpovědi na první možnost), druhým nejčastějším důvodem byly finanční problémy, dalšími pak nemožnost skloubit práci se studiem.

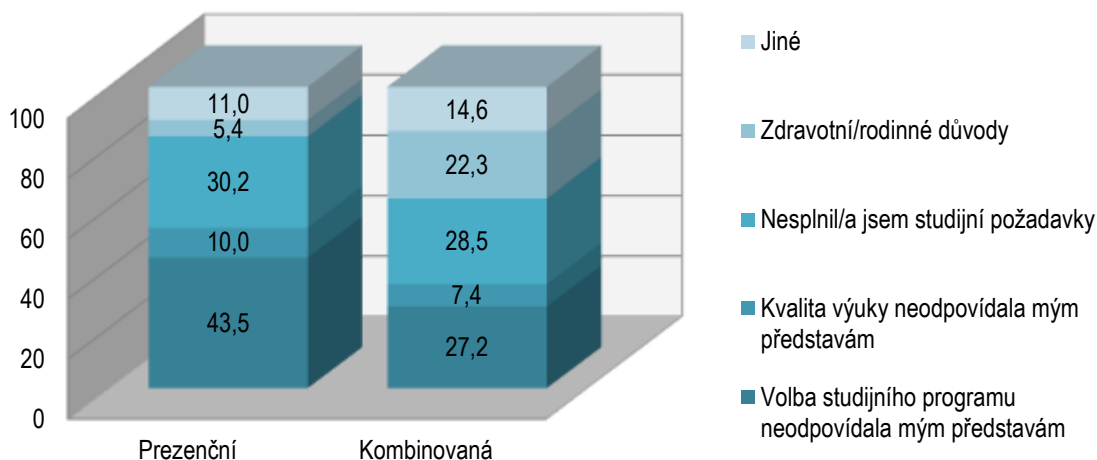
Graf 2.13 Důvody nedokončení předchozího studia

Důvody nedokončení studia jsou stejně jako samotné nedokončení ovlivněny formou studia, věkem, ekonomickou aktivitou a zde i pohlavím studenta.

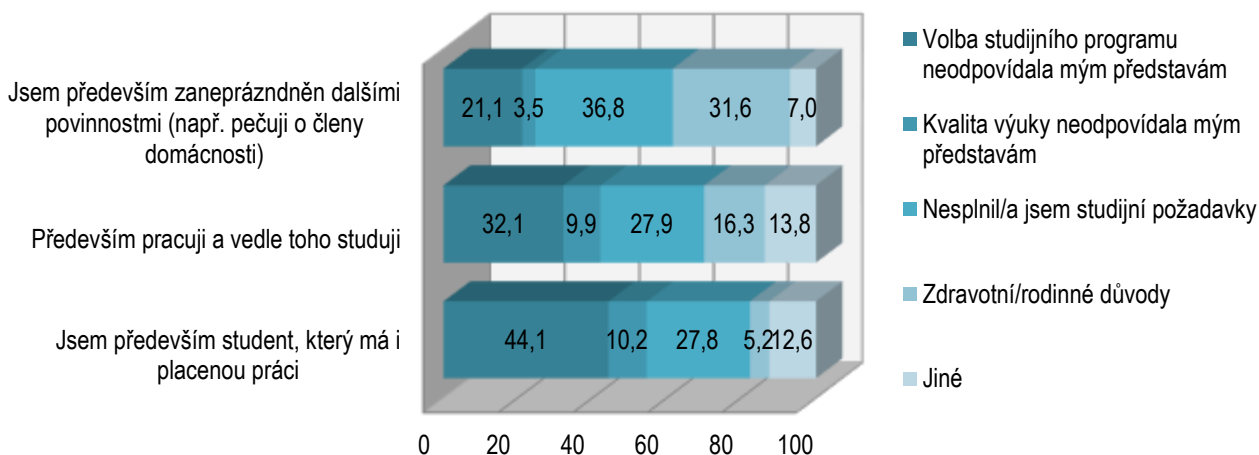
43,5 % studentů prezenčního studia (graf 2.14), kteří v minulosti studium ukončili, tak učinili kvůli nevhodné volbě studijního programu; druhým nejčastějším důvodem ukončení studia bylo nesplnění studijních požadavků (30,2 %). Studenti kombinovaného studia nejčastěji studium ukončovali z důvodů nesplnění studijních požadavků (28,5 %) a dále kvůli nevhodně zvolenému studijnímu programu (27,2 % studentů).

Graf 2.14 Důvody nedokončení předchozího studia podle formy studia (%)

Vliv na důvody předčasného ukončení předchozího studia má současná ekonomická aktivita studentů (graf 2.15). Respondenti, kteří se cítí být především studenty, ve 44,1 % ukončovali své studium kvůli jiným představám o studiu. U respondentů, kteří jsou především zaneprázdnění dalšími povinnostmi, jako je péče o členy domácnosti, jsou jedním z nejčastějších důvodů zdravotní, popř. rodinné důvody.

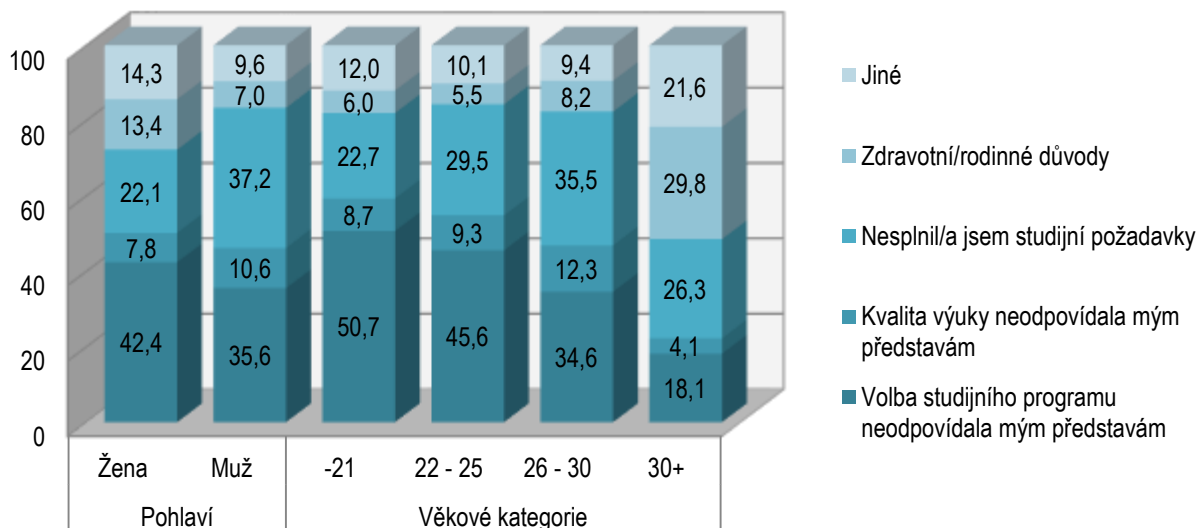
Graf 2.15 Důvody nedokončení předchozího studia podle ekonomické aktivity (%)

V nižších věkových kategoriích (-21, 22-25 a 25-30, viz graf 2.16) jsou nejčastěji uváděny jako důvody ukončení nespokojenost se studijním programem (od 50,7 % u nejmladší kategorie po 34,6 % u kategorie 26-30), druhým nejčastějším důvodem je pak neplnění studijních požadavků (22,7 % až 35,5 %). U nejstarší věkové kategorie byly nejčastějším důvodem nedokončení předchozího studia zdravotní, popř. rodinné důvody (29,8 %). Mezi jiné důvody patřily např. finanční důvody, nevyhovění požadavku na individuální studijní plán, plný úvazek v zaměstnání, u některých starších studentů hrály roli i politické důvody.

Ženy předčasně končily studium kvůli nespokojenosti se studijním programem (42,4 %) a dále z rodinných či zdravotních důvodů (patrně včetně mateřství), zatímco muži nejčastěji předčasně končí studium kvůli neplnění studijních povinností.

Graf 2.16 Důvody nedokončení předchozího studia podle pohlaví a věku (%)

2.1.5 Podmínky přijetí na vysokou školu

60 % studentů muselo složit přijímací zkoušku (tato možnost zahrnuje i Test studijních předpokladů na Masarykově univerzitě), druhou nejčastěji uváděnou povinností byly dostatečné studijní výsledky ze střední školy. Třetí nejčastěji označenou podmínkou bylo absolvování národní srovnávací zkoušky (SCIO), tuto možnost zaškrtno 12,3 % studentů. 8,2 % studentů využilo možnost označit jiné podmínky přijetí. Mezi těmito podmínkami byly například sportovní a zdravotní prohlídky, přijímací pohovor, zaplacení školného či složení nostrifikační zkoušky.

Tabulka 2.1 Podmínky přijetí na vysokou školu (%)

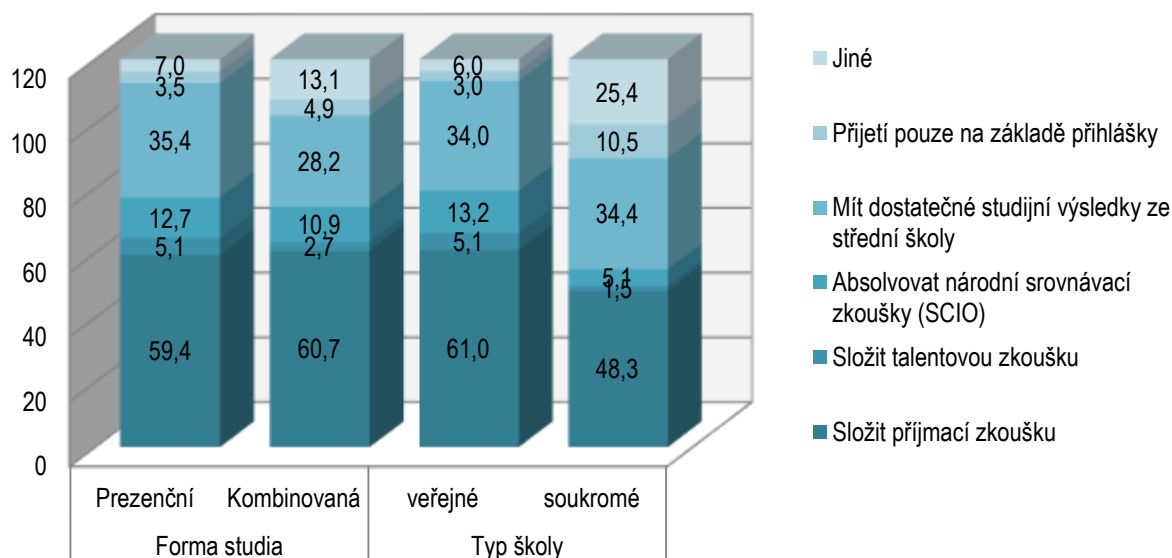
Povinnost	% případů
Složit přijímací zkoušku (včetně TSP)	59,6
Složit talentovou zkoušku	4,7
Absolvovat národní srovnávací zkoušky (SCIO)	12,3
Mít dostatečné studijní výsledky ze střední školy	34,0
Přijetí pouze na základě přihlášky	3,8
Jiné	8,2

Poznámka: Jelikož studenti mohli volit více než jednu odpověď, součet % nedává 100 %.

Forma studia na podmínky prvního vstupu na vysokou školu nemá téměř žádný vliv a rozdělení v jednotlivých formách studia odpovídá celkovému rozdělení (graf 2.17). Odlišné odpovědi jsou podle

typu vysoké školy, kdy studenti soukromých vysokých škol mezi jinými podmínkami (25,4 %) uváděli zaplacení školného, přijímací pohovor atd.

Graf 2.17 Podmínky vstupu na první vysokou školu (%)

Poznámka: Jelikož studenti mohli volit více než jednu odpověď, součet % nedává 100 %.

Podmínky přijetí na první vysokou školu se liší podle oboru studia. Na zdravotnických, lékařských a farmaceutických oborech je velmi častou podmínkou pro přijetí složitá přijímací zkouška (90,7 %), pouze v malé míře (16,2 %) bylo přihlíženo k absolvování národní srovnávací zkoušky SCIO. U technických oborů byly naopak velmi častou podmínkou pro přijetí dostatečné výsledky ze střední školy a přijímací zkouška skládalo pouze necelých 30 % studentů.

Tabulka 2.2 Podmínky přijetí na první vysokou školu podle oblasti studijního programu (%)

Obor studia	Složité přijímací zkoušku	Složité talentovou zkoušku	Absolvovat národní srovnávací zkoušky (SCIO)	Mít dostatečné studijní výsledky ze střední školy	Přijetí pouze na základě přihlášky	Jiné
Technické	29,3	5,0	3,7	69,1	6,5	11,0
Přírodovědné	48,0	0,7	12,6	45,8	6,0	7,3
Právnícké	53,8	0,3	35,3	17,1	4,4	12,1
Zemědělsko-lesnické a veterinární	55,4	4,1	1,6	64,9	5,4	6,9
Pedagogické	63,5	11,5	20,6	21,8	3,4	8,3
Ekonomické	66,6	0,5	14,2	22,7	2,8	8,3
Umělecké	76,6	65,5	4,3	19,0	0,0	5,6
Ostatní humanitní a společensko-vědní	78,6	6,4	15,8	16,4	2,2	6,4
Zdravotnické, lékařské a farmaceutické	90,7	1,2	1,7	16,2	0,5	3,3

Poznámka: Jelikož studenti mohli volit více než jednu odpověď, součet % nedává 100 %.

2.1.6 Přihlížení k dalším výsledkům při 1. vstupu na VŠ

Podobných výsledků dosáhneme, zjišťujeme-li, k jakým výsledkům vysoká škola v přijímacím řízení přihlížela. Nejčastější jsou opět přijímací zkoušky (60 %), následované výsledky ze střední školy (42,9 %). U 13 % studentů škola přihlížela k výsledkům Národních srovnávacích zkoušek a stejná část studentů uvedla i význam výsledků a umístění v různých soutěžích typu olympiád či Středoškolské odborné činnosti.

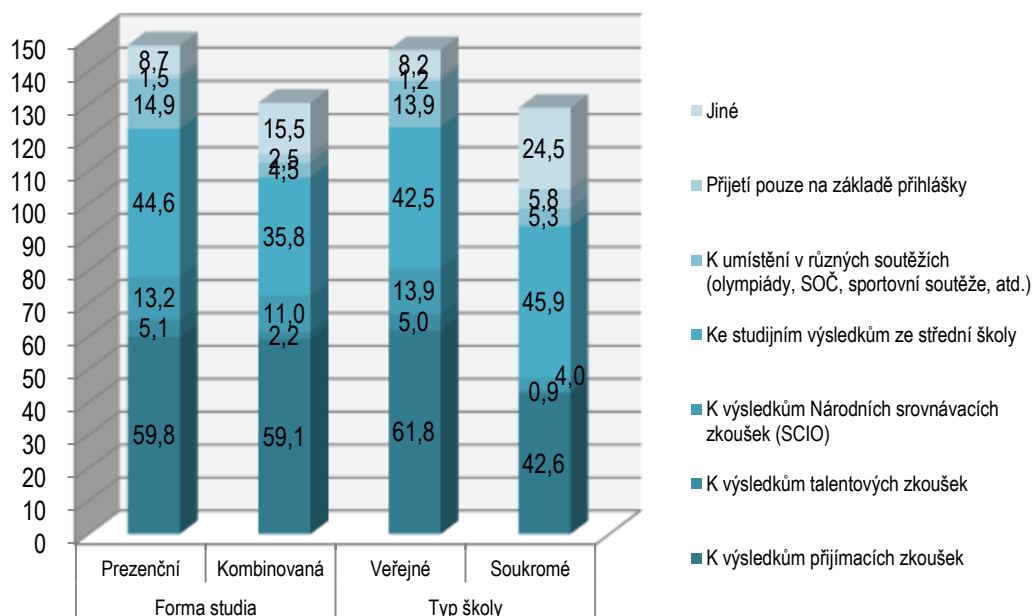
Tabulka 2.3 Přihlížení k dalším výsledkům při 1. vstupu na VŠ (%)

Přihlížení u přijetí	% studentů
K výsledkům přijímacích zkoušek	59,7
K výsledkům talentových zkoušek	4,6
K výsledkům Národních srovnávacích zkoušek (SCIO)	12,8
Ke studijním výsledkům ze střední školy	42,9
K umístění v různých soutěžích (olympiády, SOČ, sportovní soutěže, atd.)	13,0
Přijetí pouze na základě přihlášky	1,7
Jiné	10,0

Poznámka: : Jelikož studenti mohli volit více než jednu odpověď, součet % nedává 100 %.

Vliv formy studia a typu školy je zaznamenán v grafu 2.18 (studenti mohli uvést více možností). Význam přijímací zkoušky je opět nižší na soukromých vysokých školách a není ovlivněn formou studia.

Graf 2.18 K čemu přihlížela vysoká škola při prvním vstupu studenta na školu podle formy studia a typu školy? (%)

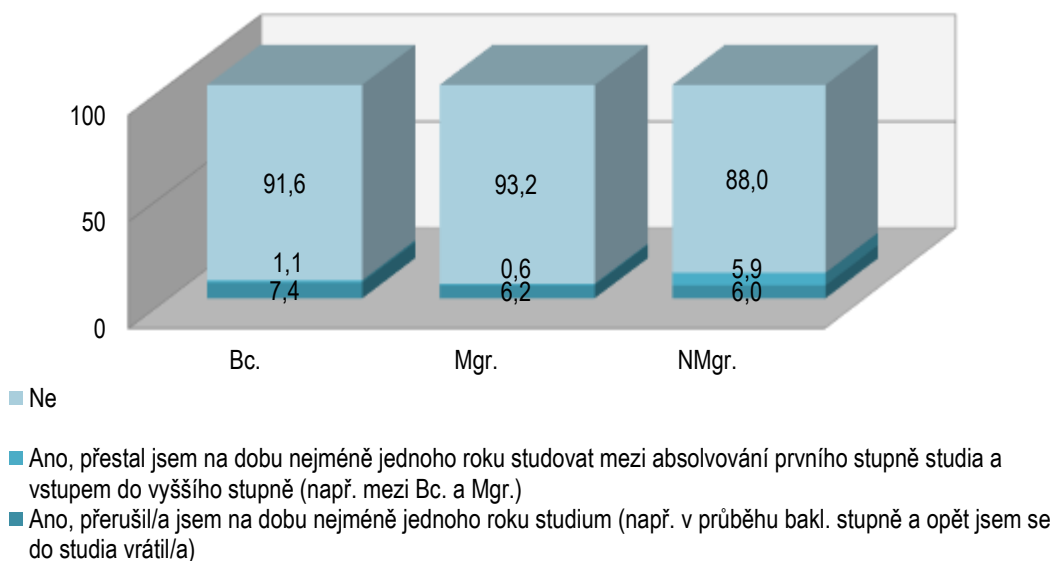

Poznámka: Jelikož studenti mohli volit více než jednu odpověď, součet % nedává 100 %.

2.1.7 Přerušení studia vysoké školy na dobu nejméně jednoho roku

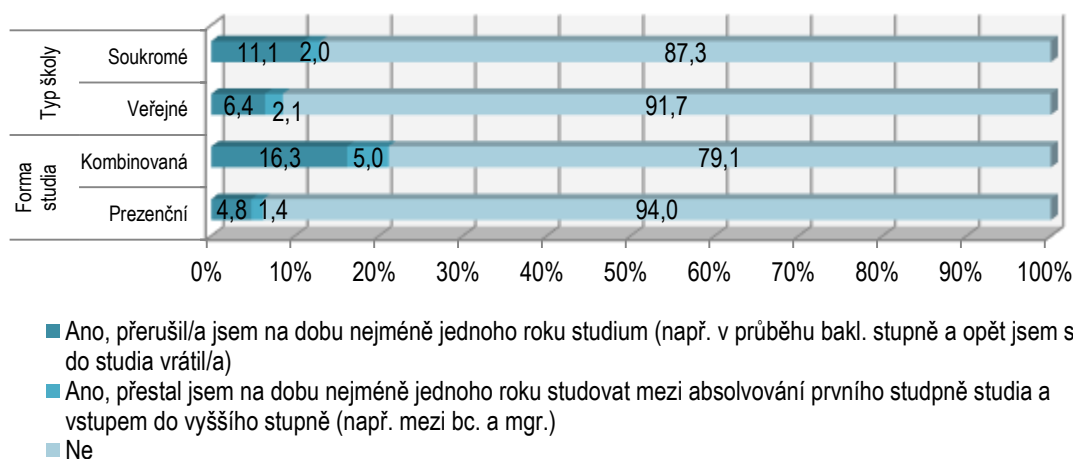
Mezi studenty bakalářského studia přerušilo studium na dobu nejméně jednoho roku 7,4 % studentů (graf 2.19), v dlouhých magisterských oborech 6,2 % studentů, v navazujících magisterských oborech taktéž 6 % studentů a stejně velká část studentů navazujícího magisterského studia (6 %) přerušila studium mezi jednotlivými stupni studia. Možnost přerušit studium mezi jednotlivými stupni se většinou uvádí jako jedna z výhod strukturovaného studia.

Graf 2.19 Přerušení studia po vstupu na vysokou školu na dobu nejméně jednoho roku podle formy současného studia (%)

Studium přerušovali ve větší míře studenti kombinovaného studia (11,1 % studentů), častější přerušení studia zaznamenáme u škol soukromých (16,3 %).

Graf 2.20 Přerušení studia na dobu nejméně jednoho roku podle typu školy a formy studia

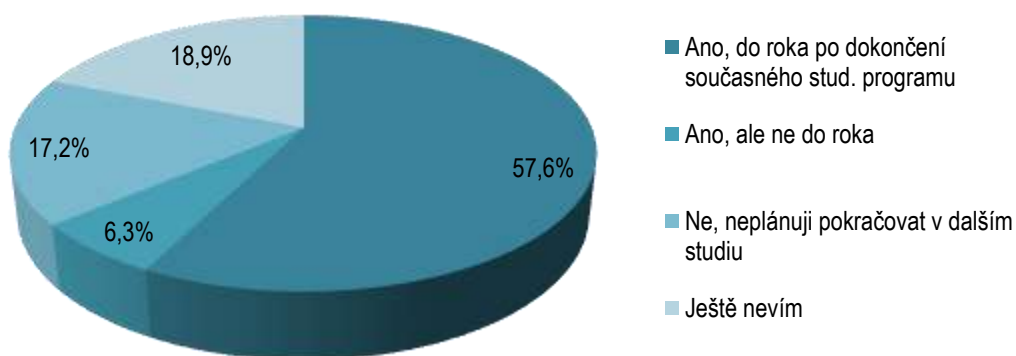

Poznámka: Jelikož studenti mohli volit více než jednu odpověď, součet % nedává 100 %.

2.2 Plány na další studium

57,6 % studentů plánuje dále studovat do roka po dokončení současného studijního programu. 6,3 % studentů další studium plánuje, ale nikoli do roka. Více než třetina studentů neplánuje dále studovat, popř. ještě nevědí (graf 2.21).

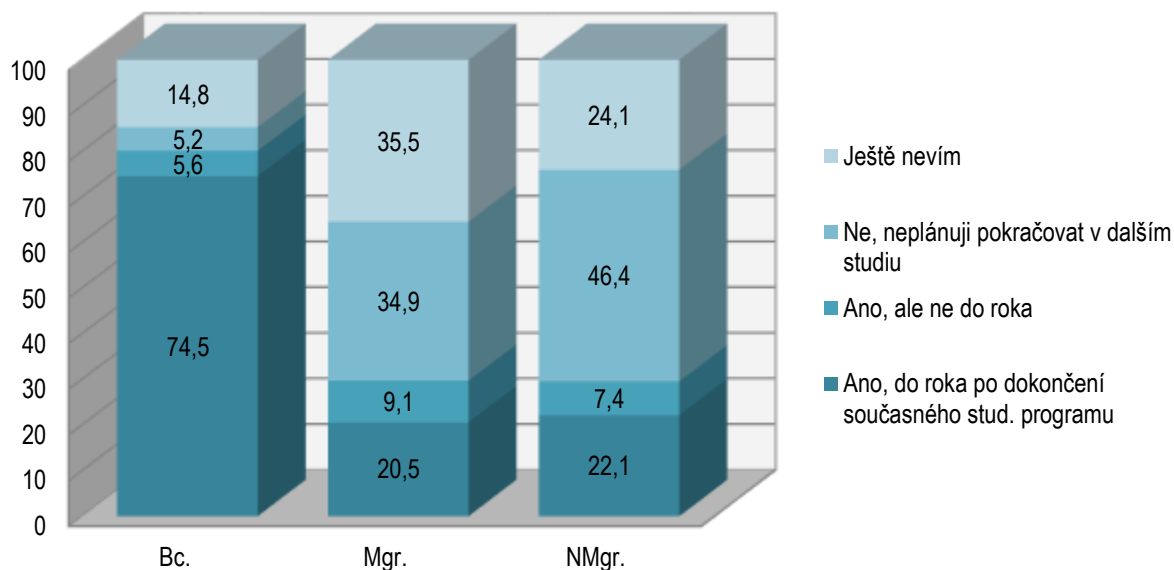
Graf 2.21 Plány pokračovat v dalším studiu

Sledujeme-li studijní plány do budoucna podle typu studijního programu (graf 2.22), nejčastěji plánují v budoucnu studovat studenti bakalářských oborů. Zde je rozhodnuto pokračovat ve studiu nejdéle do roka po dokončení současného studijního programu téměř 74,5 % studentů³. U studentů magisterských oborů tento poměr činí 20,54 % (z toho polovina v doktorském studiu) a u studentů navazujícího magisterského studia 22,1 % procent (z toho tři čtvrtiny v doktorském studiu). 35 % studentů magisterských oborů ještě není rozhodnutých, zda chtějí ve studiu pokračovat. U bakalářských oborů je podíl nerozhodnutých pouze ve výši 15 % studentů.

³ Dlouhodobý záměr MŠMT na období 2011 – 2015 předpokládá, že podíl absolventů bakalářských studentů pokračujících ve studiu v navazujícím magisterském programu bude v roce 2015 cca 50 %. Zde uvedené číslo s tím není v zásadním rozporu, neboť někteří studenti mohou chtít pokračovat v jiném *bakalářském* programu a navíc ne všichni z těch, kteří pokračovat ve studiu chtějí, do něj nakonec budou i přijati a následně zapsáni.

Graf 2.22 Studijní plány do budoucna podle typu současného studijního programu (%)

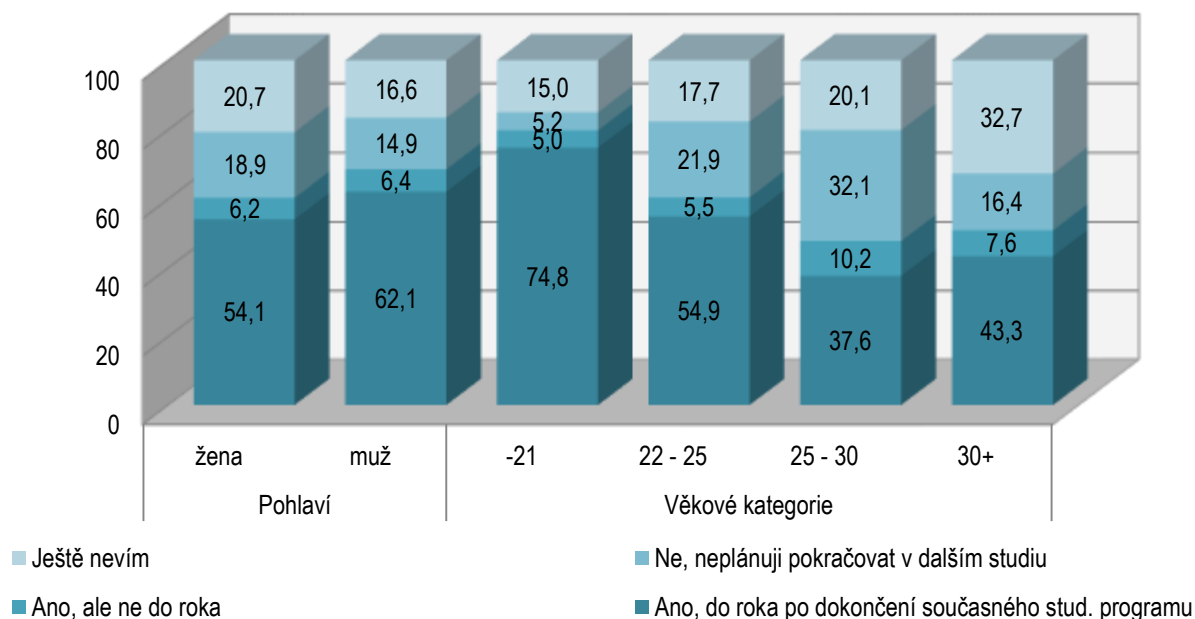

Další studium plánují spíše muži než ženy. Do roka od ukončení současného studia plánuje pokračovat ve studiu 62,1 % mužů a jen 54,1 % žen. Více než 20 % žen však ještě není rozhodnuto o pokračování v dalším studiu.

Nejčastěji chtějí ve studiu pochopitelně pokračovat studenti ve skupině do 21 let (75 %, graf 2.23). O něco menší podíl studentů, kteří chtějí pokračovat ve studiu do roka po ukončení současného studia, je ve věku 22 až 25 let, kde jich je však stále více než 50 %. Nejmenší podíl studentů, kteří chtějí pokračovat ve studiu do 1 roku od ukončení současného studia, je ve věku 25 – 30 let, kdy se však předpokládá, že v tomto věku student dokončí své vysokoškolské studium a nastoupí do zaměstnání.

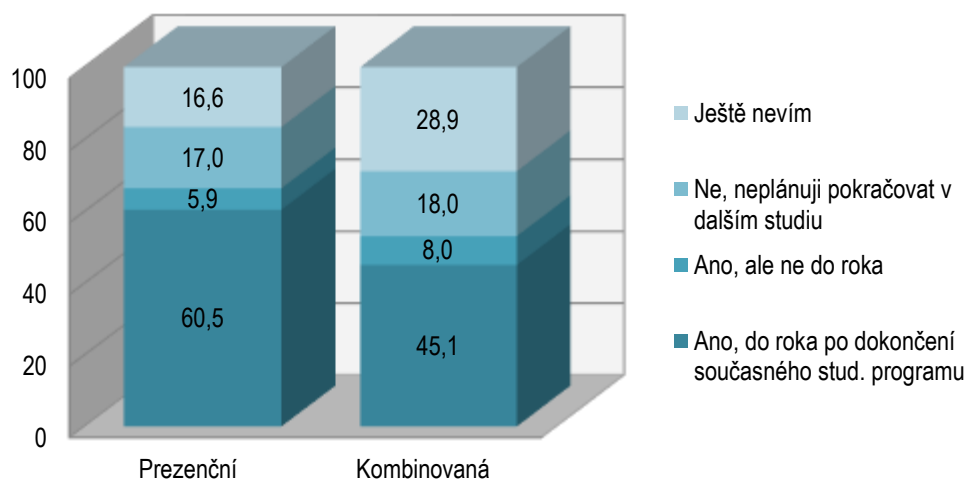
Ve skupině 30 a více let je podíl studentů plánujících další studium o téměř 5 procentních bodů vyšší než u mladší věkové skupiny. Důvodem mohou být pracovní důvody, kdy studenti začali se studiem později a studují např. již na dálkovém studiu, ale též nižší stupeň jejich studia. Z dat víme, že ve věkové skupině 30+ 92,6 % studentů studuje v kombinované formě, přičemž 77 % studuje bakalářský stupeň studia. Můžeme tedy předpokládat, že po dokončení tohoto studia budou chtít navázat stupněm magisterským. 32,7 % procent těchto studentů ještě neví, zda budou ve studiu pokračovat.

Graf 2.23 Studijní plány do budoucna podle pohlaví a věku (%)

Ve studiu plánují pokračovat spíše studenti prezenčního studia než studenti kombinovaného studia (graf 2.24). Do roka od ukončení současného studijního programu plánuje pokračovat více než 60 % studentů prezenčního studia, ale pouze 45 % studentů kombinovaného studia. Velká část studentů kombinovaného studia ještě není rozhodnutá (28,9 %).

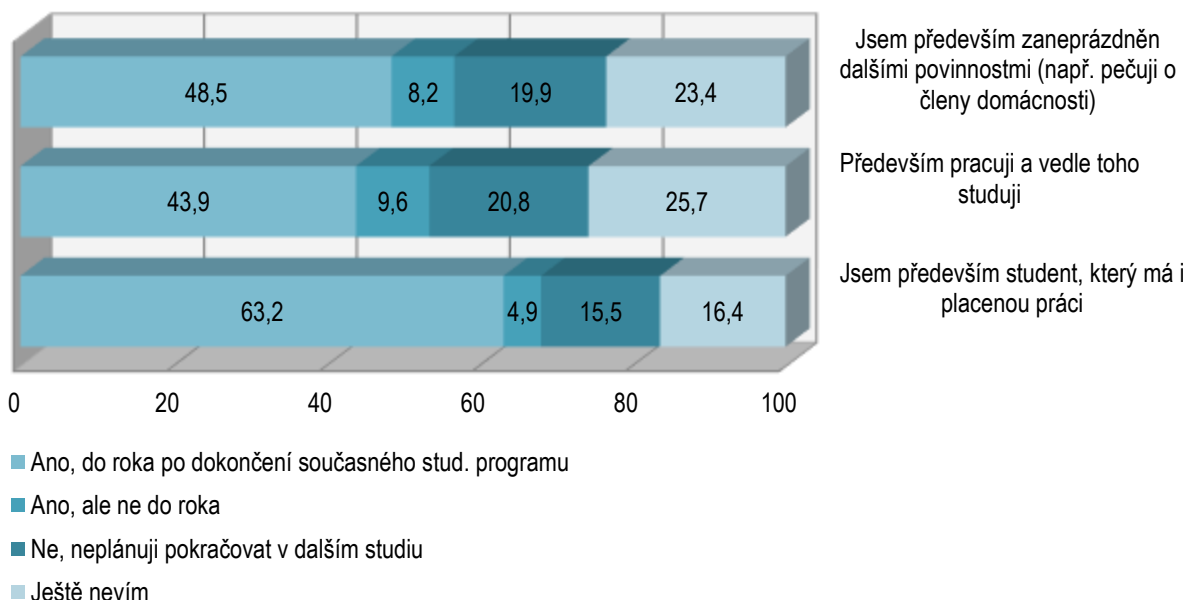
Graf 2.24 Studijní plány do budoucna podle formy studia (%)

S předchozím faktorem úzce souvisí studijní plány do budoucnosti podle ekonomické aktivity. Ve studiu chtějí pokračovat spíše respondenti, kteří se cítí být především studenty, zatímco pracující plánují spíše dokončit daný studijní program a dále již ve studiu nepokračovat (graf 2.25). Více než 63 % respondentů, kteří se označují především jako studenti, plánují do roka po dokončení současného studijního programu pokračovat ve studiu. U respondentů, kteří především pracují a vedle toho studují, je to pouze 43,9 %. Je

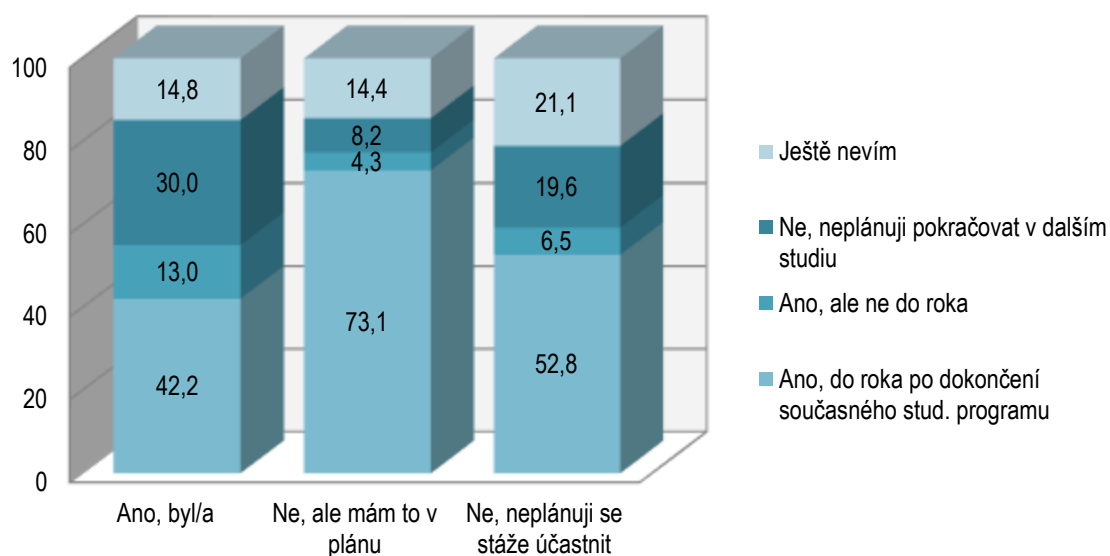
zde však velký podíl osob, které plánují studovat, ale ne do roka od ukončení současného studia. Obdobná situace je u studentů převážně zaneprázdněných dalšími povinnostmi.

Graf 2.25 Studijní plány do budoucna podle ekonomické aktivity (%)

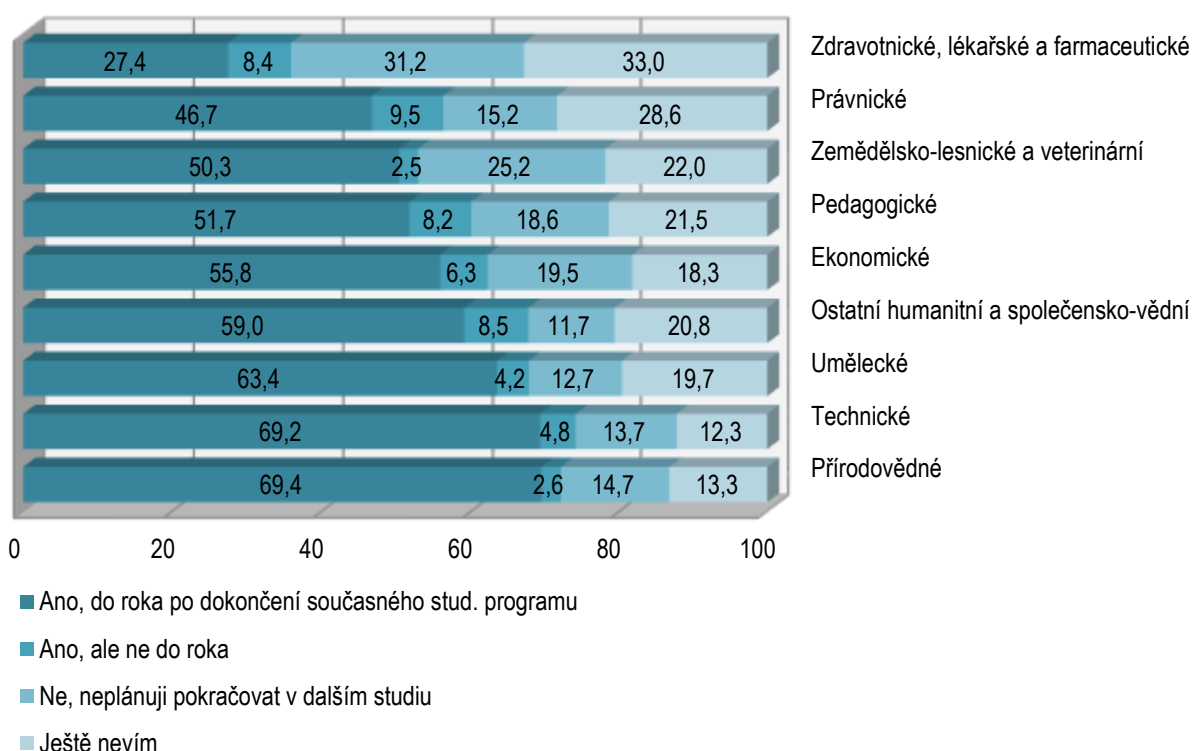
Pokračovat ve studiu (graf 2.26) chtějí hlavně studenti, kteří na zahraniční stáži nebyli, ale mají v plánu do zahraničí vyjet (73,1 % těchto studentů). Nejčastěji studenti vyjíždějí do zahraničí na navazujícím magisterském studiu, můžeme tedy předpokládat, že studenti chtějí pokračovat ve studiu i kvůli plánovanému zahraničnímu pobytu.

Graf 2.26 Studijní plány do budoucna podle mobility (%)

Posledním faktorem, který významně ovlivňoval studijní plány do budoucna, byl typ oboru, který studenti v současnosti studují (graf 2.27). Ve všech oborech, kromě oborů zdravotnických, lékařských a farmaceutických, 46 až 69 % studentů daného oboru plánuje pokračovat ve studiu i po dokončení současného studia. U zdravotnických, lékařských a farmaceutických oborů tento podíl představoval pouze 27,4 % studentů těchto oborů. Důvod může být dán formou studia těchto oborů typ studijního programu, kdy zdravotnické obory jsou často pětileté a po dokončení studia studenti odcházejí pracovat (u některých bakalářských zdravotnických oborů se naopak navazující magisterské studium nepředpokládá). Zároveň je zde největší podíl studentů, kteří ještě nevědí, zda budou po dokončení současného studia dále studovat.

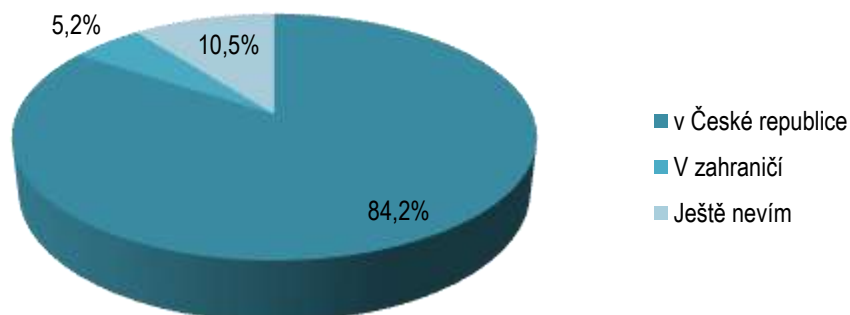
Graf 2.27 Studijní plány do budoucna podle oborů (%)

2.2.1 Volba země pro další studium

84 % všech studentů plánuje po dokončení současného studia pokračovat v dalším studiu v České republice. Za studiem v zahraničí plánuje odjet 5,2 % studentů, 10,5 % studentů ještě není rozhodnuto (graf 2.28).

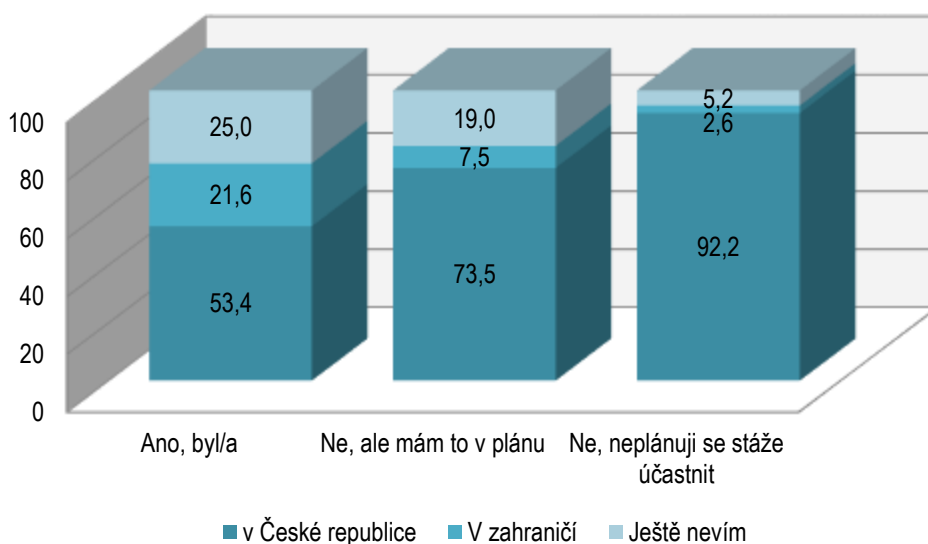
Graf 2.28 Země dalšího studia

Není překvapující, že nejsilněji je tato proměnná ovlivněna skutečností, zda student již v zahraničí (například v rámci mobility) studoval či nikoliv. Dalšími faktory ovlivňující výběr země pro další studium jsou vzdělání rodičů, oblast studia, typ studijního programu a věk.

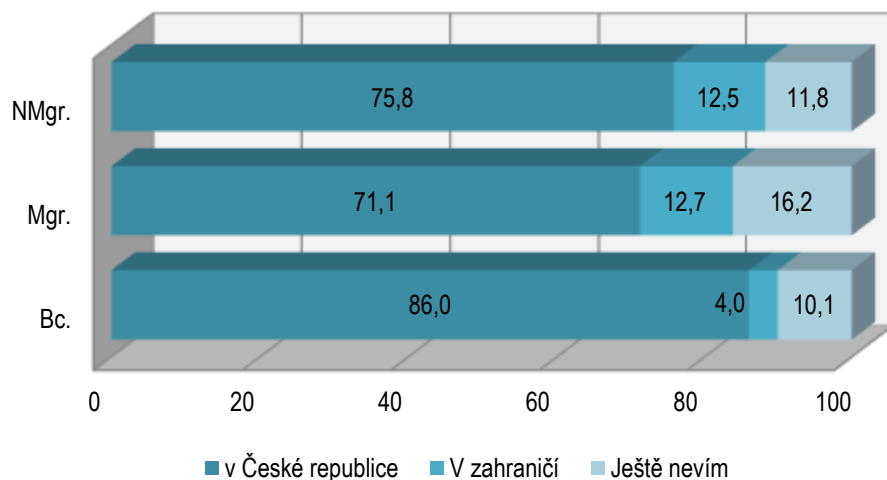
Zájem o další studium v zahraničí je významně ovlivněn mobilitou během současného studia (graf 2.29). Téměř 22 % studentů z těch, kteří v zahraničí již studovali, má v plánu do zahraničí odjet opět studovat a dalších 25 % těchto studentů ještě není rozhodnuto, kde budou ve studiu pokračovat. Ze studentů, kteří v zahraničí nebyli, ale stáž plánují, plánuje pokračovat ve studiu v zahraničí pouze 7,5 %. U studentů, kteří na zahraniční stáži nebyli a ani ji neplánují, je poměr nejvýraznější – v zahraničí chce studovat pouze 2,6 % studentů.

Graf 2.29 Země dalšího studia podle mobility (%)

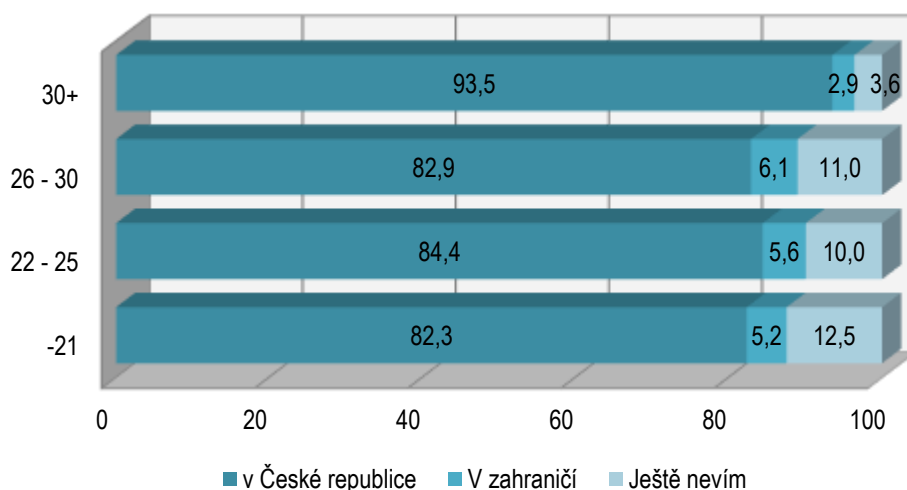
Dalším významným faktorem ovlivňující volbu země, v níž by studenti chtěli pokračovat ve studiu, je typ studijního programu (graf 2.30). Největší podíl studentů, kteří by chtěli ve studiu pokračovat v zahraničí, je u magisterských oborů (dlouhých i navazujících, cca 12,5 %).

Graf 2.30 Země dalšího studia podle typu současného studijního programu (%)

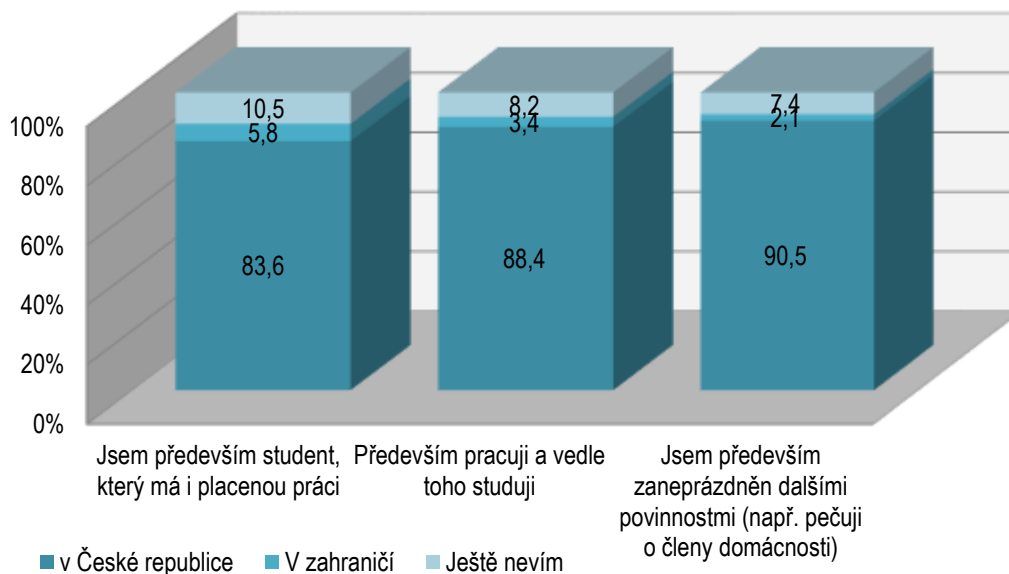
Nižší zájem o studium v zahraničí logicky mají studenti v nejstarší věkové skupině (graf 2.31). Většina studentů studuje v kombinovaném studiu a většinou již mají zaměstnání, o které by v případě odjezdu mohli přijít, dalším důvodem může být nechuť opustit již založené rodiny.

Graf 2.31 Volba země plánovaného studia podle věku studentů (%)

Do zahraničí se dále chystají spíše respondenti, kteří se cítí být především studenty (graf 2.32). Z této skupiny plánuje vyjet do zahraničí studovat 5,8 % a 10,5 % těchto studentů o tom ještě přemýšlí. U ostatních skupin (pracujících, či jinak zaneprázdněných) je podíl studentů, kteří chtějí jet studovat do zahraničí nebo o tom uvažují, pouze 3,4 %, resp. 2,1 %.

Graf 2.32 Volba země dalšího studia podle ekonomické aktivity (%)

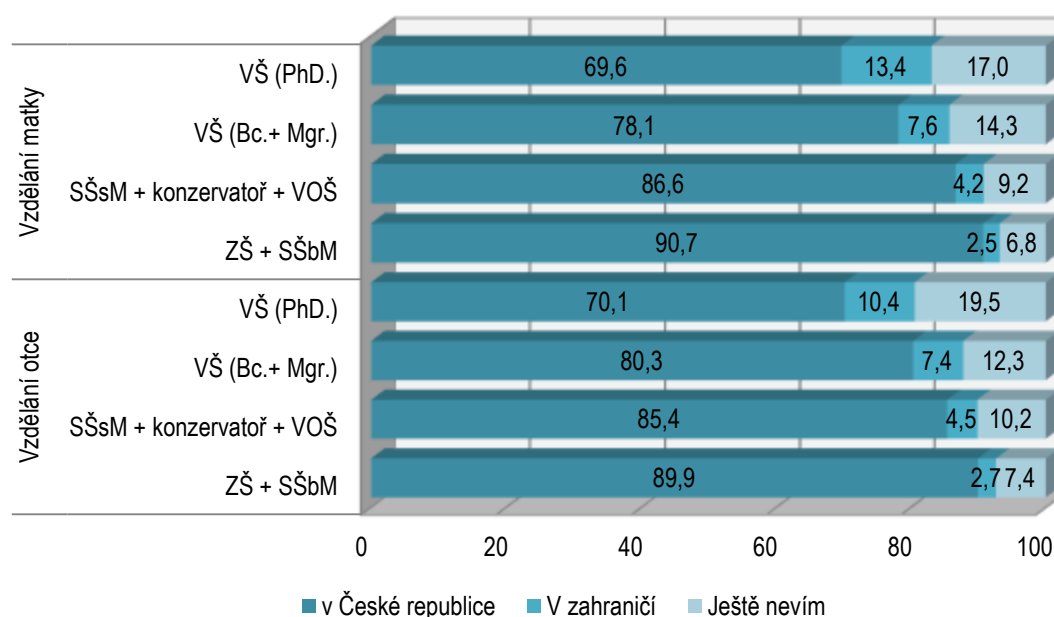
Do zahraničí nejčastěji plánují odjet studovat studenti uměleckých (14,6 % těchto studentů), právnických (7,6 % studentů) a ekonomických studijních programů (7,2 % studentů těchto oborů). Pouze 56,3 % studentů uměleckých oborů chce pokračovat ve studiu v České republice. Naopak mezi studenty zůstávajícími v České republice patří studenti pedagogických a zemědělsko-lesnických a veterinárních oborů. Zde podíl studentů, kteří chtějí pokračovat ve studiu v České republice, představuje 91,8 % studentů pedagogických oborů a 90,5 % studentů zemědělsko-lesnických oborů (graf 2.33).

Graf 2.33 Volba země dalšího studia podle oblasti studijního programu (%)

Posledním faktorem, který významně ovlivňuje volbu země, v níž by student chtěl pokračovat ve studiu, je vzdělání rodičů (graf 2.34). Studium v zahraničí plánují spíše studenti, kteří mají vysokoškolsky vzdělané rodiče. Studenti, kteří mají alespoň jednoho rodiče s vysokoškolským vzděláním, plánují pokračovat ve studiu v zahraničí ve 20 % případů. Studenti, u nichž mají rodiče pouze základní vzdělání, volí v drtivé většině Českou republiku nebo ještě nevědí.

Graf 2.34 Volba země dalšího studia podle vzdělání rodičů (%)

2.2.2 Další plány v případě nepokračování ve studiu

V případě, kdy student neplánuje pokračovat v dalším studiu po dokončení současného studia, byl dotázán, jaké jsou jeho plány v roce následujícím po ukončení současného studovaného programu. Následující grafy a data se tedy týkají pouze studentů, kteří neplánují pokračovat v dalším studiu.

Nejčastějším důvodem pro nepokračování v dalším studiu (graf 2.35) je hledání si nového placeného zaměstnání (51,4 %), druhým nejčastěji uváděným důvodem je pokračování v placeném zaměstnání, které již student měl v době studií. Založení vlastní firmy plánuje 3,2 % studentů. 15,1 % z těch, kteří ve studiu však pokračovat nechtějí, zatím konkrétnější plány nemá.

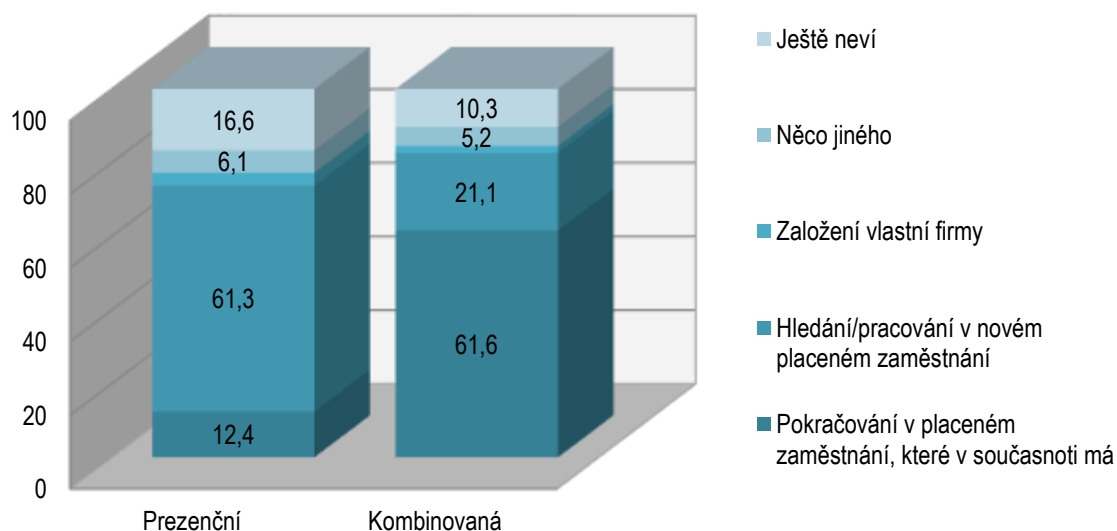
Graf 2.35 Plány v roce následujícím po ukončení současného studovaného programu

Plány po dokončení školy byly nejvýznamněji ovlivněny formou studia. Z dalších statisticky významných faktorů můžeme jmenovat ekonomickou aktivitu, pohlaví a věkovou skupinu, typ studijního programu, typ školy, bydlení studenta, mobilitu a oblast studia.

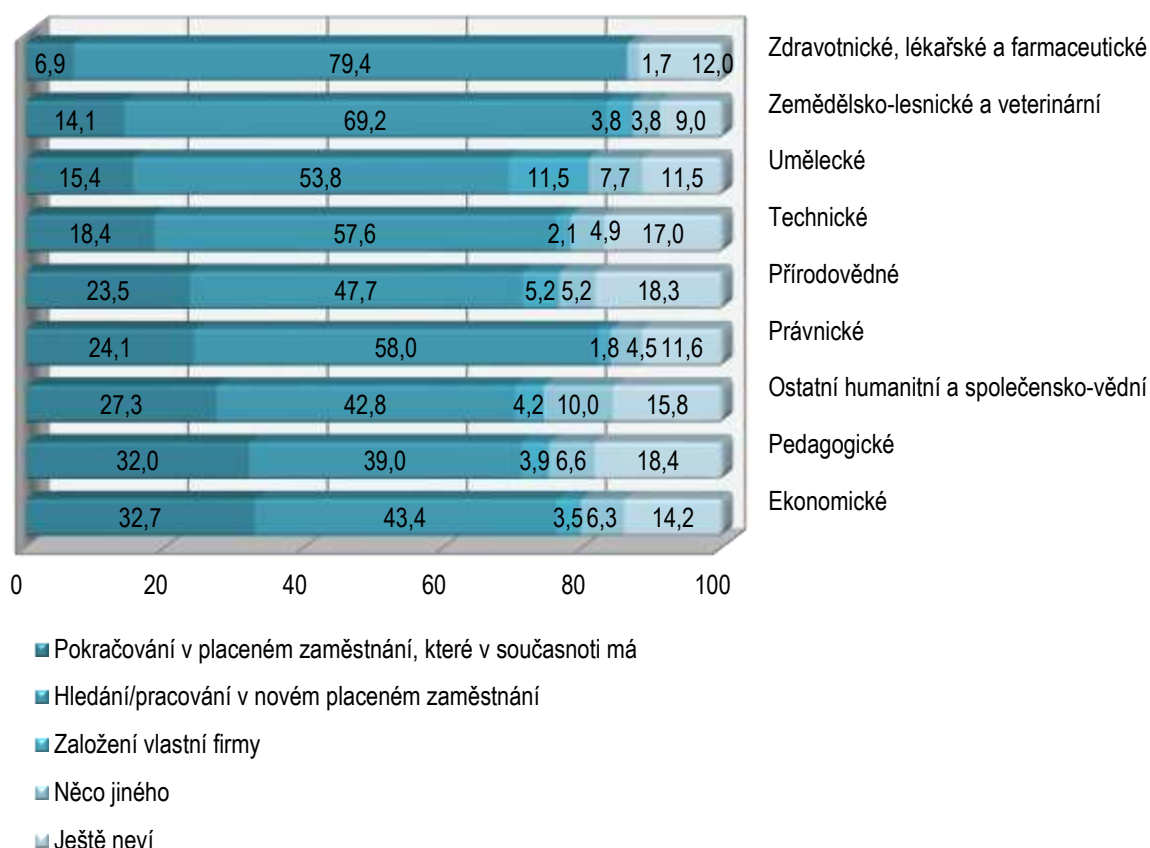
Studenti v prezenční formě studia nejčastěji hledají nové placené zaměstnání (61,3 %), pouze 12,4 % těchto studentů plánuje pokračovat v placeném zaměstnání, které má v současnosti. V současném zaměstnání plánuje pokračovat 61,6 % studentů v kombinované formě studia (graf 2.36).

Graf 2.36 Plány do budoucna podle formy studia (%)

Významným faktorem ovlivňujícím plány po dokončení současného studia je oblast současného studia (graf 2.37). V současném zaměstnání zůstávají spíše studenti ekonomických a pedagogických oborů (32 %), naopak studenti zdravotnických, lékařských a farmaceutických oborů plánují zůstat v současném zaměstnání jen v 6,9 % případů a téměř 80 % studentů těchto oborů si bude hledat nové zaměstnání. Tato skutečnost může být vysvětlena tím, že studenti zdravotnických, lékařských a farmaceutických oborů většinou při škole nepracují, zatímco u studentů ekonomických oborů je práce při škole běžná.

Graf 2.37 Plány po dokončení současného studia podle oblasti studia (%)

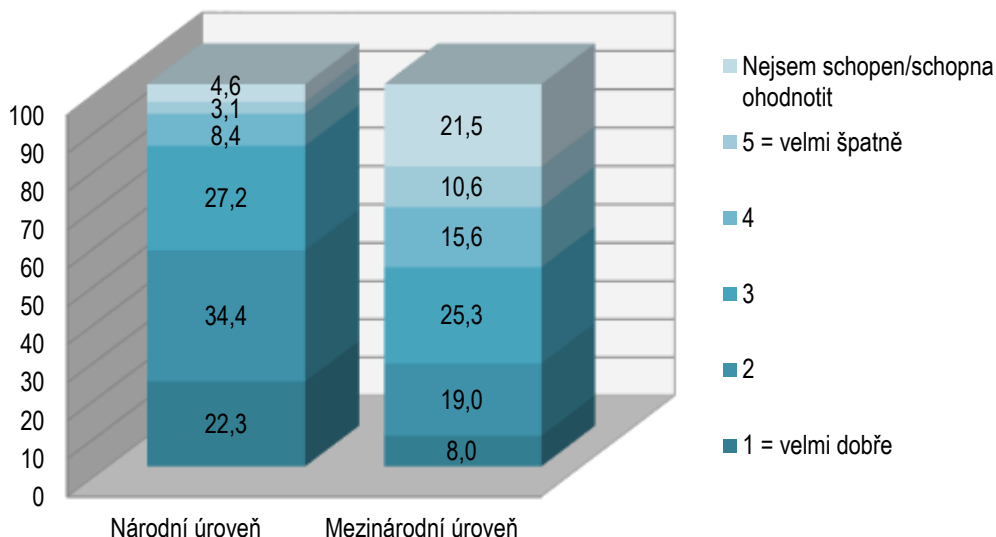
2.2.3 Šance na trhu práce po dokončení současného studijního programu

Studenti hodnotili své šance na trhu práce jak na národní úrovni, tak na mezinárodní úrovni, a to na škále od 1 = velmi dobře po 5 = velmi špatně.

22,3 % studentů hodnotí svoje šance na národním trhu práce jako velmi dobré, 34,4 % studentů jako dobré a 27,2 % dotázaných vidí svoji šanci jako průměrnou. Jako velmi špatnou hodnotí svoji šanci na trhu práce pouze 3,1 % studentů; 4,6 % studentů šanci nedokážou posoudit (graf 2.38). Na mezinárodním trhu práce student nejčastěji hodnotil své jako průměrné (25,3 %). Pouze 8 % studentů hodnotí svoje šance jako velmi dobré, 19 % studentů hodnotí svoje šance na trhu práce jako dobré. Více než čtvrtina

studentů však shledává svoje šanci nalézt práci na mezinárodní úrovni jako špatnou či velmi špatnou. 21,5 % studentů není schopno své šance ohodnotit.

Graf 2.38 Šance na trhu práce po dokončení studia (%)

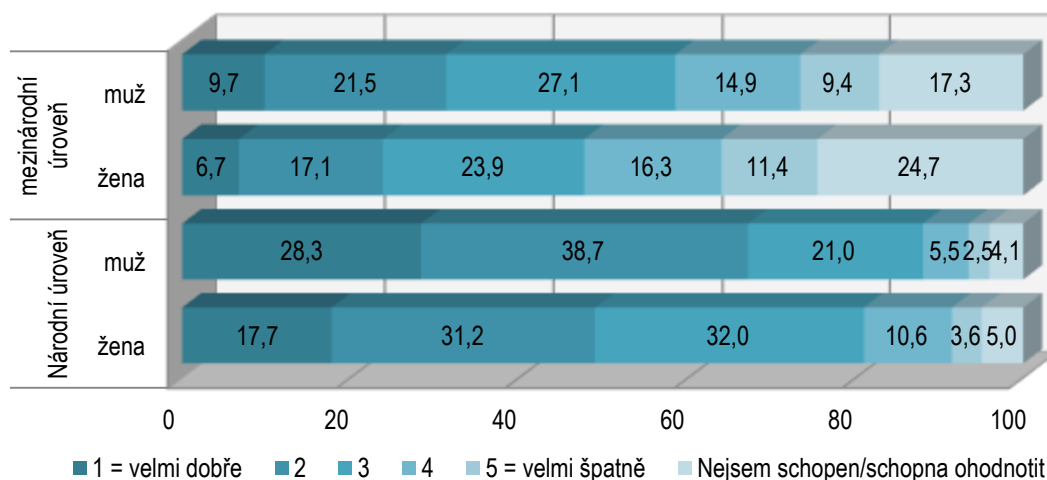

V případě, že sledujeme faktory, které ovlivňují hodnocení šancí na národním trhu práce, jako nejvýznamnější faktor vystupuje pohlaví. Za další významný faktor můžeme považovat oblast studia, faktor mobility byl významný pouze pro hodnocení šancí na mezinárodní úrovni. Ostatní faktory byly buď statisticky nevýznamné, nebo významné s téměř nulovou silou závislosti.

Ženy své šance na trhu práce hodnotí hůře než muži (graf 2.39). Ženy volily nejlepší hodnocení svých šancí pouze v 17,7 % případů, zatímco u mužů to představovalo 28,3 % případů. Za vyloženě špatné považuje svoje šance na trhu práce 14,2 % žen (10,6 % - špatně, 3,6 % - velmi špatně), 5 % žen nedokáže své šance posoudit. Naopak muži nejčastěji hodnotili svoje šance na trhu práce jako dobré (38,7 %). Pouze 21 % mužů hodnotilo své šance jako průměrné a jen 8 % jako vyloženě špatné. Není jasné, zda muži jsou obecně sebevědomější, zatímco ženy často pochybují o svých schopnostech se uplatnit, nebo zda ženy strážlivěji hodnotí možnosti na trhu práce obecně.

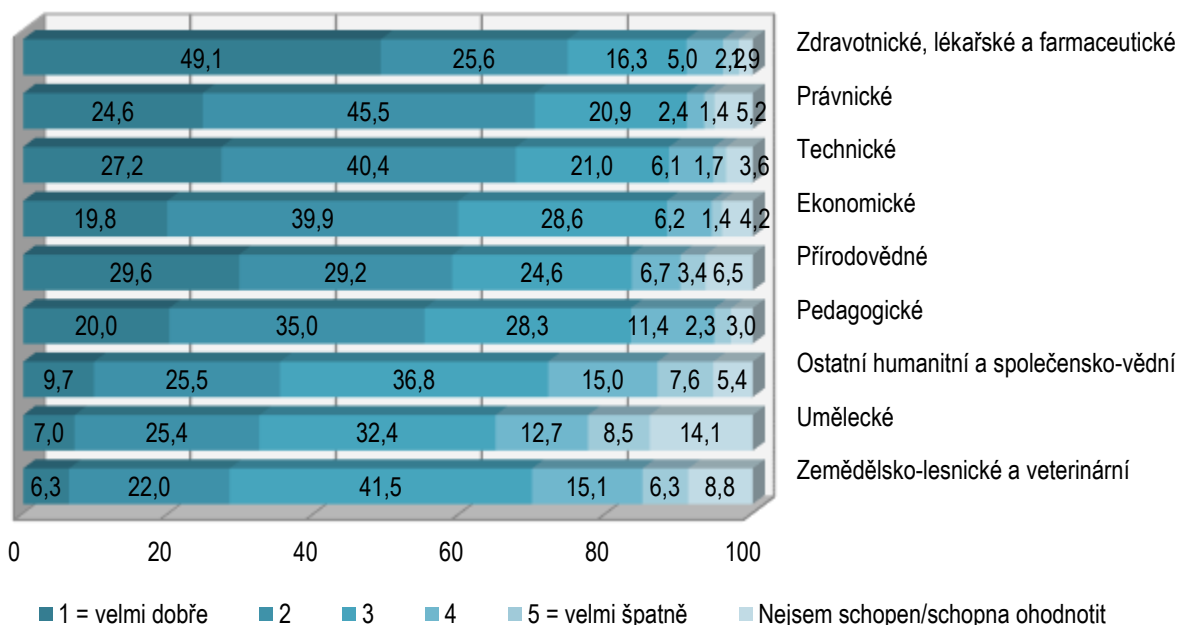
Při sledování hodnocení vlastních šancí na trhu práce na mezinárodní úrovni, vidíme, že muži i ženy hodnotí své šance spíše jako průměrné a horší. Ženy opět hodnotí své šance o něco hůře než muži. Muži i ženy nejčastěji hodnotili svoje šance jako průměrné (23,9 % žen a 27,1 % mužů), pouze 9,7 % mužů a 6,7 % žen hodnotí své šance na mezinárodní úrovni jako velmi dobré. Na této úrovni se ale na rozdíl od národní úrovně setkáváme s velkým podílem studentů, kteří nedokázali posoudit svoje šance na mezinárodní úrovni trhu práce. Tuto možnost odpovědi volila téměř čtvrtina žen a 17,3 % mužů.

Graf 2.39 Hodnocení vlastních šancí na trhu práce podle pohlaví (%)

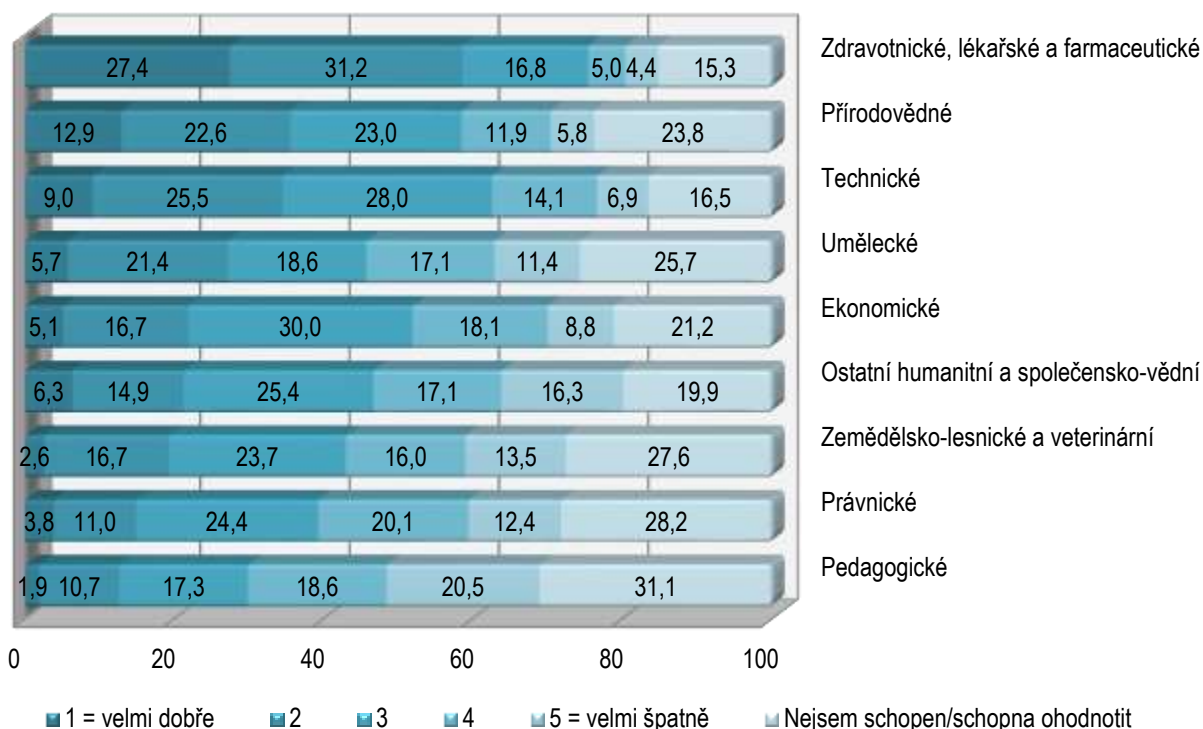
Dalším faktorem, který významně ovlivňuje hodnocení šancí na trhu práce na národní úrovni, je oblast současného studia. Nejlépe hodnotí své šance na národním trhu práce studenti ze zdravotnických, lékařských a farmaceutických oborů (graf 2.40). V těchto oborech téměř polovina studentů hodnotí svoje šance na trhu práce jako velmi dobré, další čtvrtina studentů těchto oborů šance hodnotí jako dobré. Naopak ze studentů uměleckých oborů hodnotí své šance na trhu práce na národní úrovni jako dobré pouze 7,0 % studentů těchto oborů, zato 12,7 % studentů hodnotí svoje šance jako špatné a 8,5 % studentů dokonce jako velmi špatné. Podobně negativně své šance hodnotí i studenti zemědělsko-lesnických a veterinárních oborů.

Graf 2.40 Hodnocení šancí na trhu práce - národní úroveň (%)

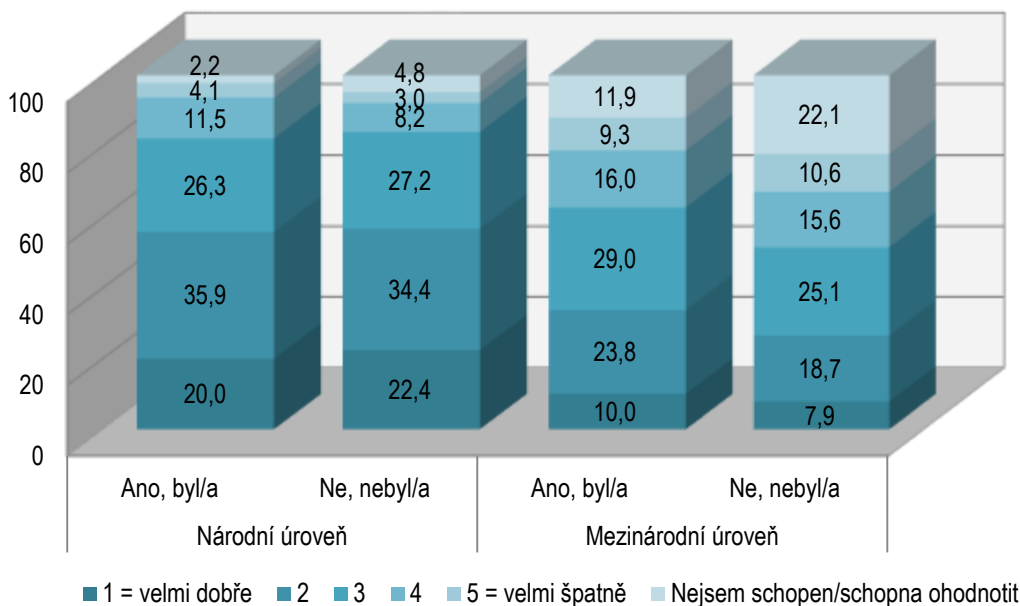
V případě hodnocení šancí na trhu práce na mezinárodní úrovni (graf 2.41) si opět nejvíce věří studenti zdravotnických, lékařských a farmaceutických oborů. Nejhůře své šance na mezinárodním trhu práce hodnotí studenti pedagogických, právnických, a zemědělsko-lesnických a veterinárních oborů. U všech těchto oborů studenti v průměru hodnotili šance jako průměrné až špatné. Například pouze 1,9 % studentů pedagogických oborů hodnotilo šanci nalézt práci za hranicemi České republiky jako velmi dobrou, zato 20,5 % těchto studentů hodnotilo své šance jako velmi špatné. Velká část (31,1 %) své šance nedokázala odhadnout.

Graf 2.41 Hodnocení šancí na trhu práce - mezinárodní úroveň (%)

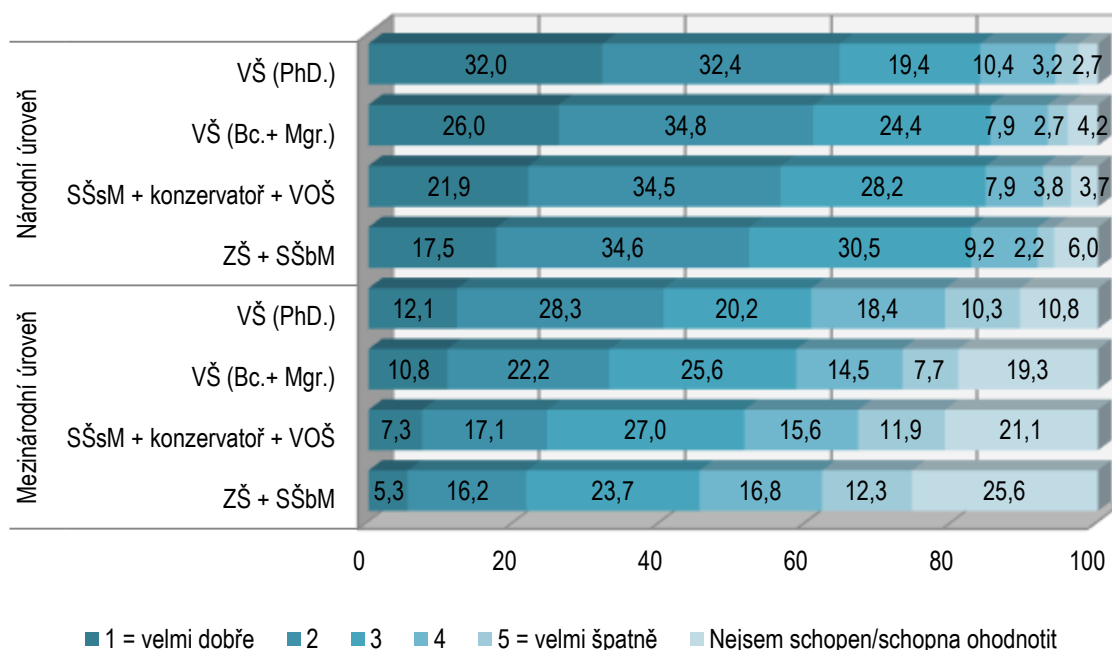
Hodnocení šancí na trhu práce na mezinárodní úrovni taktéž ovlivňuje dosavadní mezinárodní mobilita (graf 2.42). Studenti, kteří mobilitu neabsolvovali, výrazně častěji své šance nedokážou odhadnout.

Graf 2.42 Hodnocení šancí na trhu práce podle mobility (%)

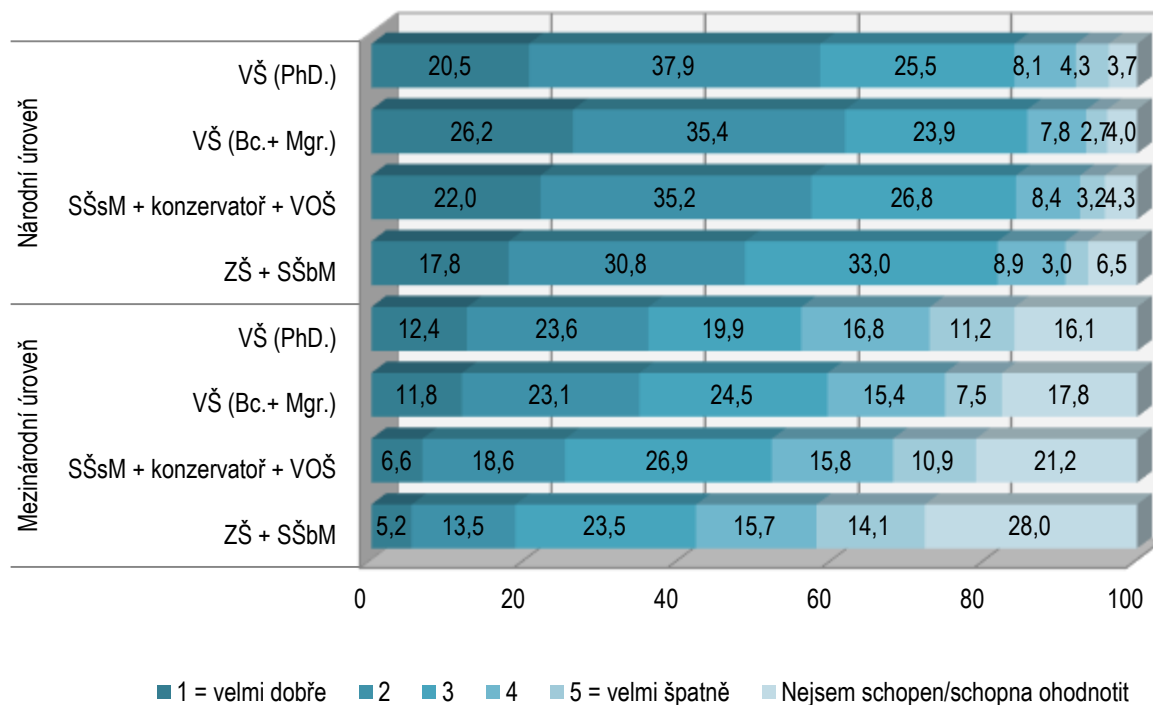
Posledním faktorem významně ovlivňující hodnocení šancí na trhu práce je vzdělání rodičů (graf 2.43). Studenti – děti vysokoškolsky vzdělaných rodičů hodnotí své šance mnohem lépe než studenti, jejichž rodiče mají vzdělání nižší. V případě vysokoškolsky vzdělaného otce 64,5 % studentů hodnotí svoje šance na národní úrovni jako velmi dobré nebo dobré. Naopak studenti, kteří mají otce pouze se základním vzděláním, hodnotí svoje šance jako velmi dobré a dobré pouze v 50 % případů. Podobné rozdělení najdeme i v případě hodnocení vlivu vzdělání matky (graf 2.44).

Graf 2.43 Hodnocení šancí na trhu práce podle vzdělání otce (%)

Na mezinárodní úrovni je hodnocení šancí taktéž ovlivněno vzdělaností rodičů, děti rodičů se základním vzděláním tuto šanci poměrně často ani neumějí posoudit.

Graf 2.44 Hodnocení šancí na trhu práce podle vzdělání matky (%)

3 Vztah ke škole

Tato kapitola obsahuje sérii otázek zjišťující vztah studentů ke škole, kterou studují. Jsou zde zahrnuty otázky ohledně spokojenosti studentů se studiem, pocitu náležitosti k akademické obci, faktorů ovlivňujících výběr vysoké školy, otázky, zda škola byla první volbou a zda by studenti volili stejně, kdyby mohli školu vybírat znovu.

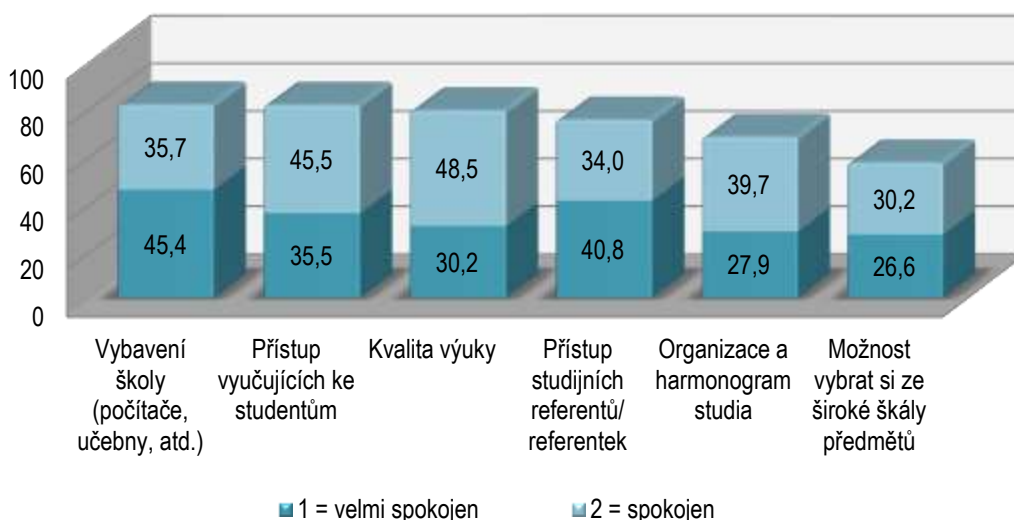
3.1 Spokojenost se studiem v následujících oblastech

Spokojenost se studiem byla sledována v šesti následujících oblastech:

1. Kvalita výuky
2. Organizace a harmonogram studia
3. Možnost vybrat si ze široké škály předmětů
4. Přístup studijních referentů/referentek ke studentům
5. Přístup vyučujících ke studentům
6. Vybavení školy (knihovna, počítače, učebny, atd.)

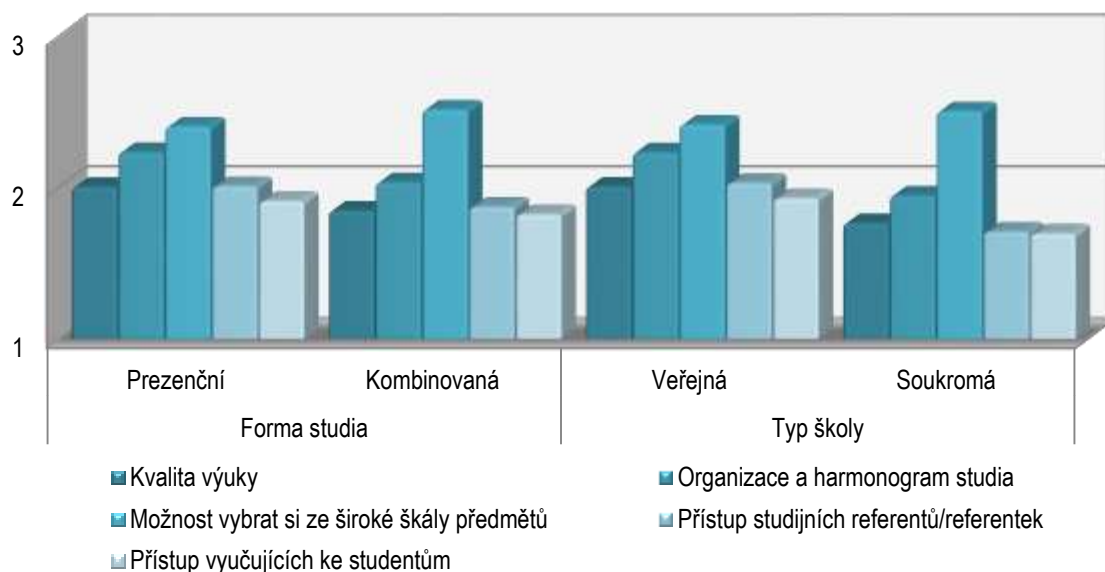
Studenti měli možnost vyjádřit svou spokojenost na 5bodové škále (1 = velmi spokojen až 5 = zcela nespokojen), v grafech je uveden podíl velmi spokojených a spokojených. Studenti jsou převážně se studiem spokojeni, největší spokojenost byla uváděna s vybavením škol a s přístupem vyučujících ke studentům (graf 3.1).

Graf 3.1 Spokojenost se studiem (%)

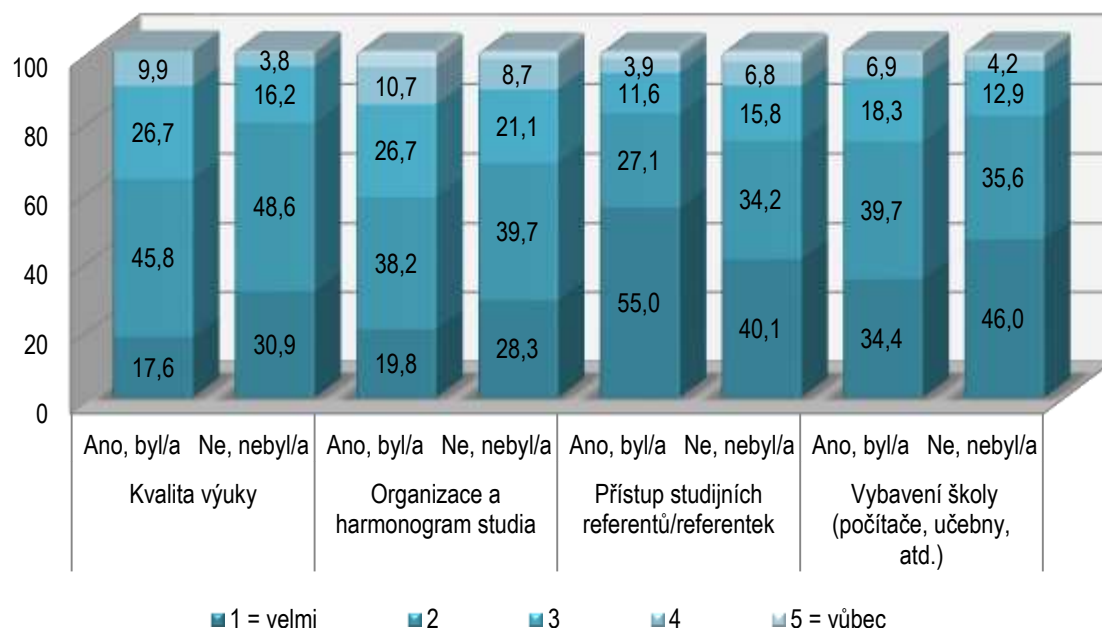
Při analýze spokojenosti studentů se studiem ve výše uvedených oblastech se ukázaly jako statisticky významné faktory forma studia a typ školy (graf 3.2). Studenti soukromých škol jsou všeobecně více spokojeni se studiem z hlediska vybraných oblastí než studenti veřejných škol, zejména pak s přístupem studijních referentek. Podobně na tom jsou studenti v kombinované formě studia. Naopak studenti soukromých škol a studenti v kombinované formě studia jsou méně spokojeni s možností vybrat si ze široké škály předmětů. Forma studia a typ školy neovlivňují spokojenost s vybavením školy.

Graf 3.2 Spokojenost se studiem podle formy studia a typu školy (průměrné hodnocení)

Byly zaznamenány rozdíly ve spokojenosti se studiem mezi studenty, kteří byli na zahraniční stáži a kteří ne. Studenti, kteří byli na zahraniční stáži, mají rozporuplnější názory, jsou v některých ohledech kritičtější a méně spokojeni než studenti, kteří v zahraničí nebyli a nemají tudíž srovnání s praxí na zahraničních školách. Významné rozdíly ve spokojenosti se studiem jsou v otázkách kvality výuky, organizací a harmonogramem studia, přístupu studijních referentek a s vybavením školy. Široký výběr předmětů a přístup vyučujících ke studentům hodnotí stejně studenti se zahraniční zkušeností i bez ní. Studenti, kteří mají zahraniční zkušenost, jsou méně spokojeni s kvalitou výuky, organizací studia a s vybavením školy. Naopak jsou více spokojeni s přístupem studijních referentů/referentek (viz graf 3.3).

Graf 3.3 Spokojenost se studiem ve vybraných oblastech podle zkušenosti se zahraniční stáží (%)

Spokojenost se studiem se liší také s oblastí zaměření studijního programu. Celkově jsou nejspokojenější studenti z přírodovědných a právnických studijních programů, naopak nejméně spokojeni jsou studenti ze zemědělských, lesnických, veterinárních a lékařských oborů (viz tabulku 3.1). Výjimkou je otázka vybavenosti školy, kde jsou studenti právnických studijních programů méně spokojeni než v dalších oblastech a naopak studenti zemědělských, lesnických a veterinárních studijních programů jsou více spokojeni než v ostatních otázkách.

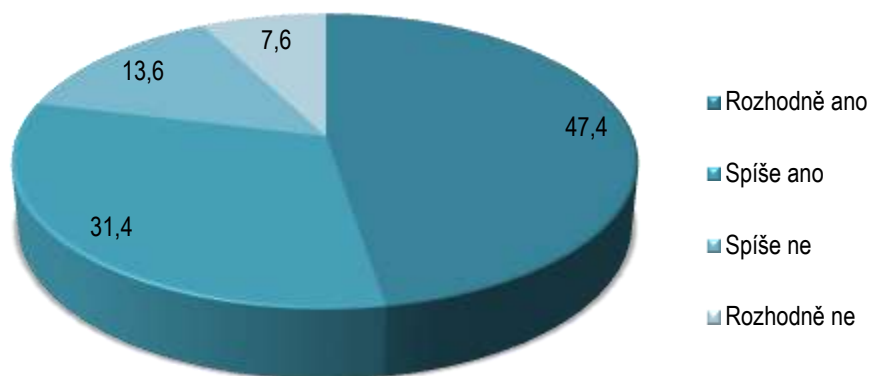
Tabulka 3.1 Spokojenost se studiem podle oblasti zaměření studijního programu (průměrné hodnocení)

Oblast studijního programu	Kvalita výuky	Organizace a harmonogram studia	Možnost vybrat si ze široké škály předmětů	Přístup studijních referentů/referentek	Přístup vyučujících ke studentům	Vybavení školy (počítače, učebny, atd.)	Celková spokojenost
Přírodovědné	1,9	2,0	2,1	1,8	1,6	1,8	1,9
Právnické	1,7	2,0	2,1	1,8	1,7	2,1	1,9
Ostatní humanitní a společensko-vědní	1,9	2,2	2,4	1,9	1,8	1,9	2,0
Technické	1,9	2,2	2,4	2,0	1,9	1,7	2,0
Ekonomické	2,0	2,1	2,5	2,0	2,0	1,7	2,1
Umělecké	1,9	2,3	2,4	2,1	1,6	2,1	2,1
Pedagogické	2,0	2,4	2,4	2,1	1,8	2,1	2,1
Zdravotnické, lékařské a farmaceutické	1,9	2,6	2,7	2,2	1,9	2,3	2,3
Zemědělsko-lesnické a veterinární	2,2	2,6	3,0	2,0	2,2	1,8	2,3

3.2 Volba první vysoké školy

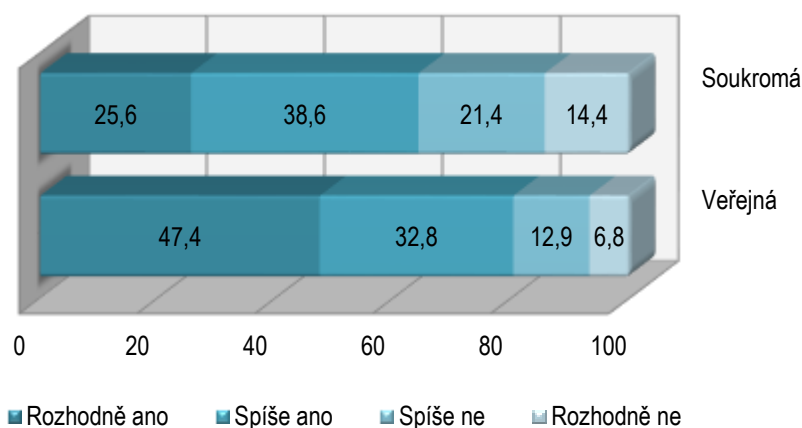
Na otázku, zda byla současná vysoká škola první volbou, odpovědělo téměř 80 % studentů, že ano (viz graf 3.4). Necelá polovina dotázaných zvolila možnost rozhodně ano. Pro zbylých 21 % studentů nebyla současná vysoká škola první volbou.

Graf 3.4 Byla vysoká škola, kterou právě studujete, Vaší první volbou? (%)

Zda současná vysoká škola byla pro studenty první volbou, závisí na tom, zda osoba studuje veřejnou nebo soukromou školu. Studenti veřejných vysokých škol častěji odpovídali, že tato škola pro ně byla první volbou, ve srovnání se studenty soukromých vysokých škol, kde odpověď „Rozhodně ano“ zvolila pouze čtvrtina studentů (viz graf 3.5). Pro téměř 38 % studentů soukromých vysokých škol nebyla škola první volbou. Důvodem je zřejmě fakt, že soukromou školu zvolí student většinou až poté, co nesloží přijímací zkoušku na školu veřejnou, případně na veřejné škole neúspěšně ukončí studium.

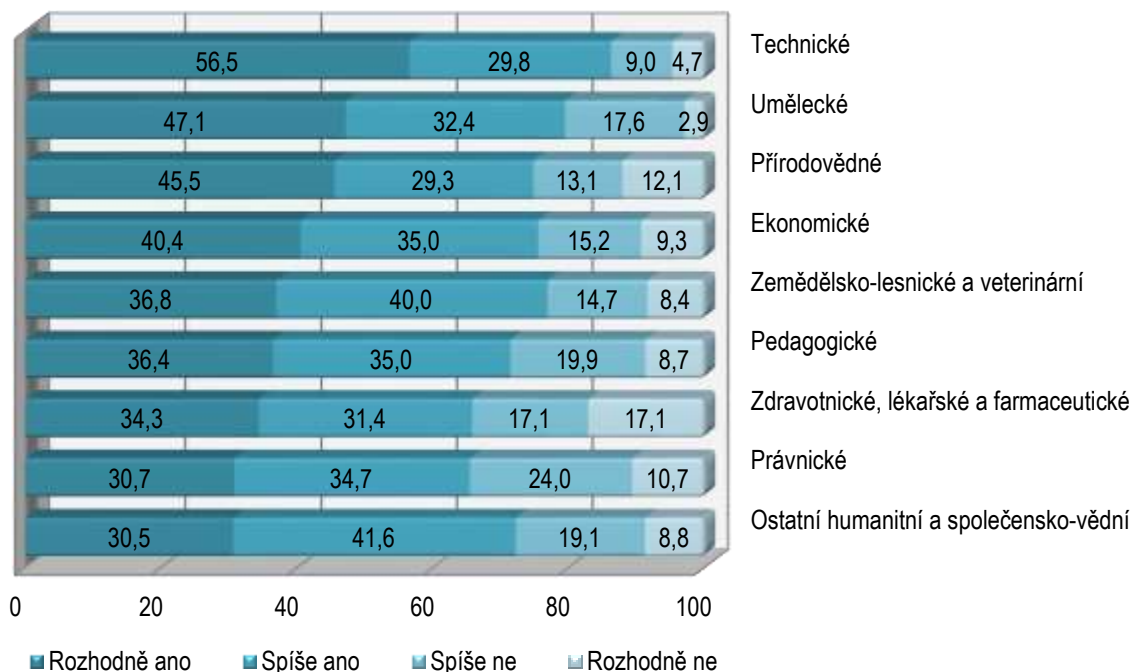
Graf 3.5 Volba první vysoké školy podle typu školy (%)

Oblast zaměření studijního programu vysoké školy také ovlivňuje prvenství školy ve výběru studenta. Studenti technických, uměleckých, přírodovědných a ekonomických studijních programů častěji uváděli

tyto programy jako první volbu oproti studentům např. ze zdravotnických, lékařských, právnických či humanitních a společensko-vědních studijních programů.

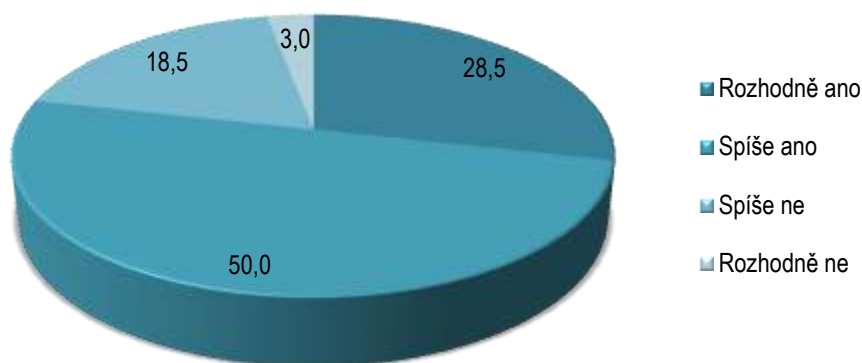
Graf 3.6 Volba první vysoké školy podle oblasti zaměření studijního programu (%)

3.3 Pocit náležitosti k vysoké škole

78,5 % studentů se cítí být součástí vysoké školy, kterou studují. Většina z nich si ovšem není tímto pocitem stoprocentně jista, přesně 50 % dotázaných zvolilo možnost „Spíše ano.“ Na druhé straně, pouze 3 % studentů se rozhodně necítí být součástí vysoké školy.

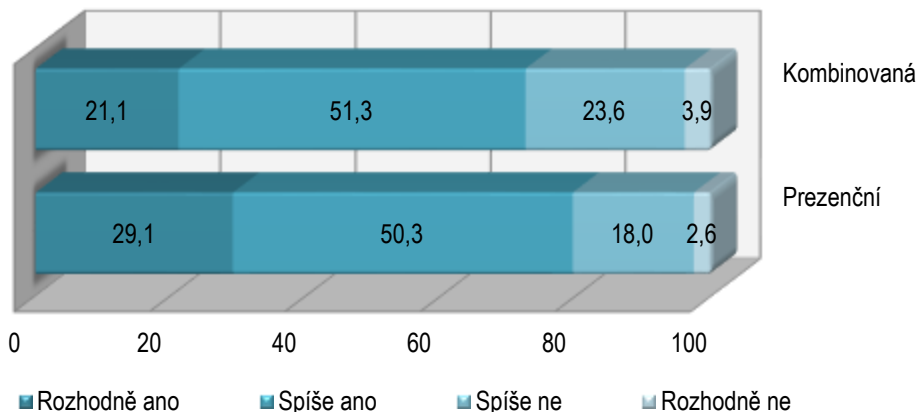
Graf 3.7 Cítíte se být součástí Vaší vysoké školy? (%)

Statisticky významný vliv na pocit náležitosti k vysoké škole má forma studia. Studující v prezenční formě se spíše cítí být součástí vysoké školy než studenti kombinované formy. Součástí vysoké školy se necítí

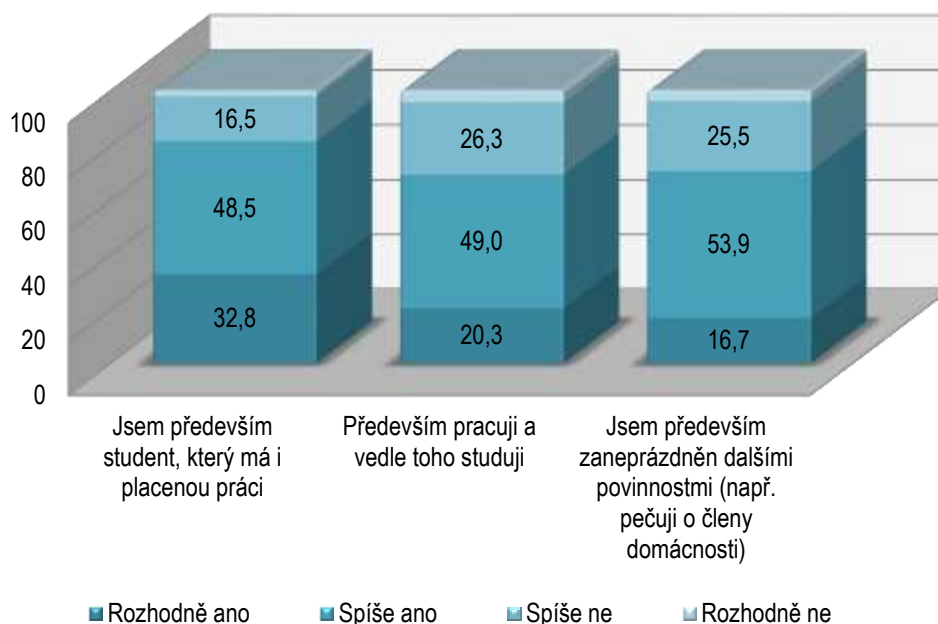
být 20,6 % studentů v prezenční formě studia a 27,5 % studentů v kombinované formě studia. Přesto i v kombinované formě lze sounáležitost studentů se školou hodnotit jako velmi vysokou.

Graf 3.8 Pocit náležitosti k vysoké škole podle formy studia (%)

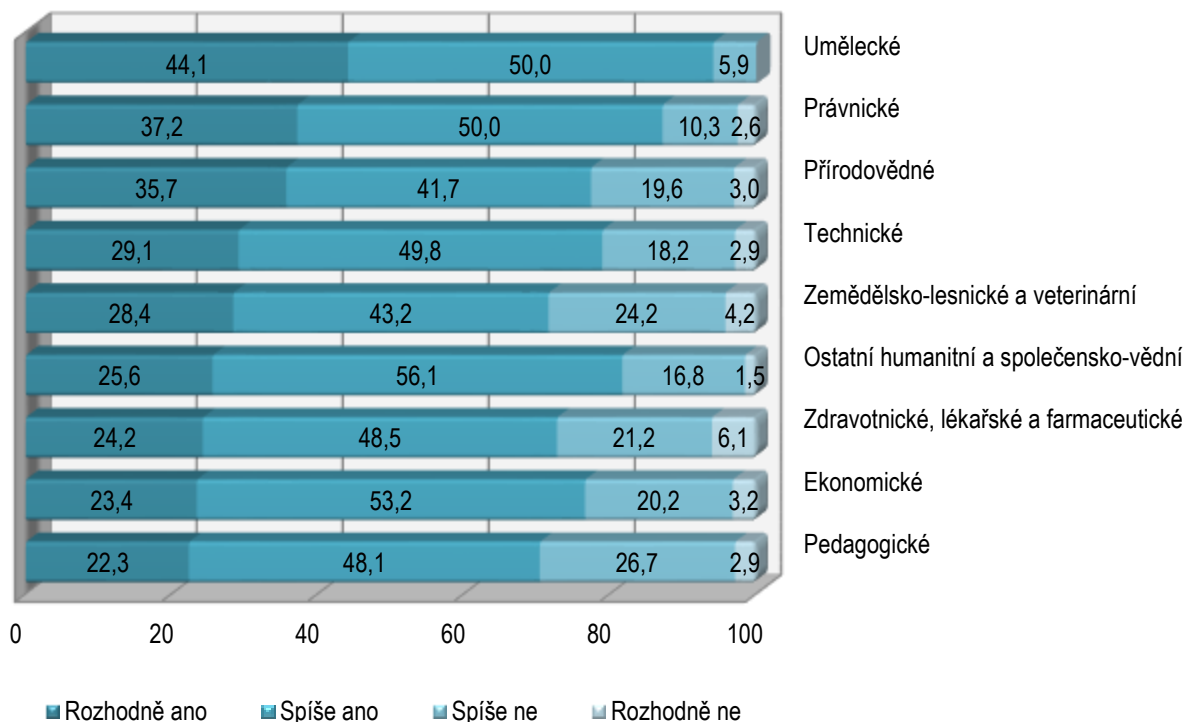
Logická souvislost je i mezi pocitem být součástí vysoké školy a vztahem k práci. Studenti, kteří se považují především za studenty, se spíše cítí být součástí vysoké školy než studenti, pro které je na prvním místě práce a studium na vysoké škole berou jako vedlejší činnost.

Graf 3.9 Pocit náležitosti k vysoké škole podle ekonomické aktivity studenta (%)

Pocit náležitosti k vysoké škole se liší se zaměřením studijního programu. Nejvíce se součástí školy cítí být studenti uměleckých a právnických studijních programů. Naopak nejméně kladných odpovědí se vyskytuje u studentů pedagogických, zdravotnických, lékařských, zemědělsko-lesnických a veterinárních studijních oborů (viz graf 3.10).

Graf 3.10 Pocit náležitosti k vysoké škole podle oblasti zaměření studijního programu (%)

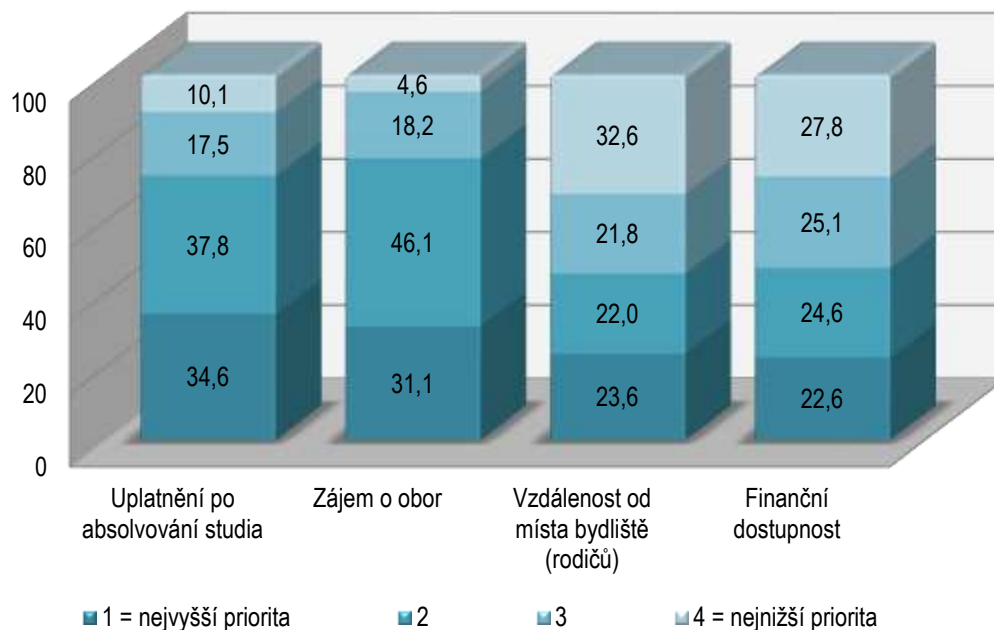
3.4 Priority při výběru vysoké školy

Tato podkapitola se zabývá prioritami studentů při výběru vysoké školy. V šetření byly sledovány čtyři oblasti:

- Zájem o obor
- Vzdálenost od místa bydliště (rodičů)
- Finanční dostupnost
- Uplatnění po absolvování studia

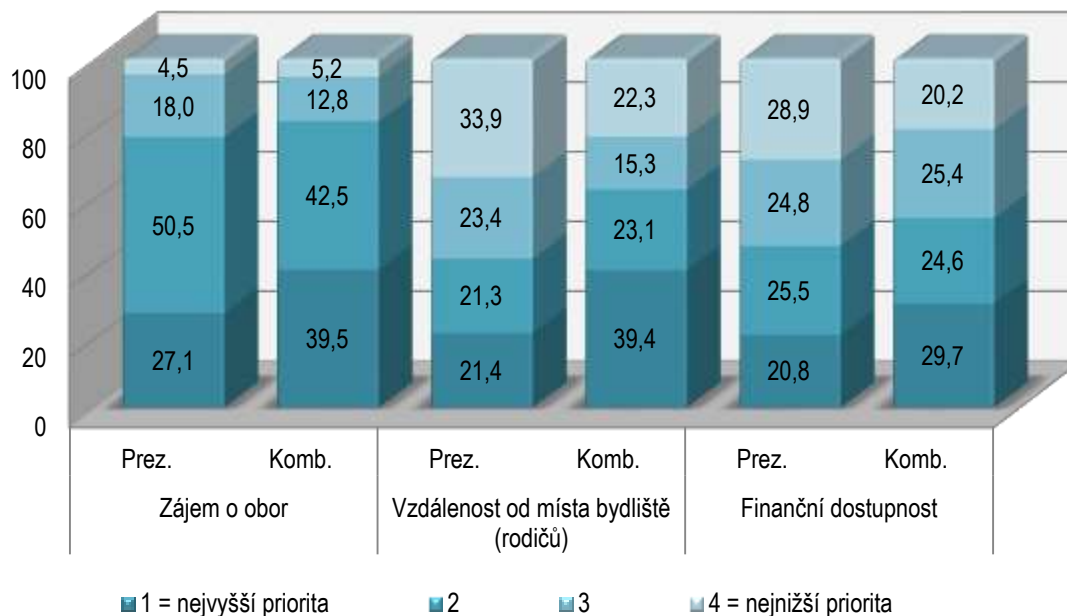
Priority byly hodnoceny podle důležitosti na čtyřstupňové škále, přičemž 1 = nejvyšší a 4 = nejnižší priorita. Nejdůležitější je při výběru vysoké školy uplatnění po absolvování studia, 34,6 % studentů ji označilo jako nejvyšší prioritu. Neméně důležitý je také zájem o obor, pro 31,1 % studentů je nejvyšší prioritou. Vzdálenost od místa bydliště a finanční dostupnost jsou při výběru vysoké školy méně důležité. Jedna třetina dotázaných uvedla vzdálenost od místa bydliště jako nejnižší prioritu. Pro 27,8 % studentů je nejnižší prioritou finanční dostupnost.

Graf 3.11 Priority při výběru vysoké školy (%)

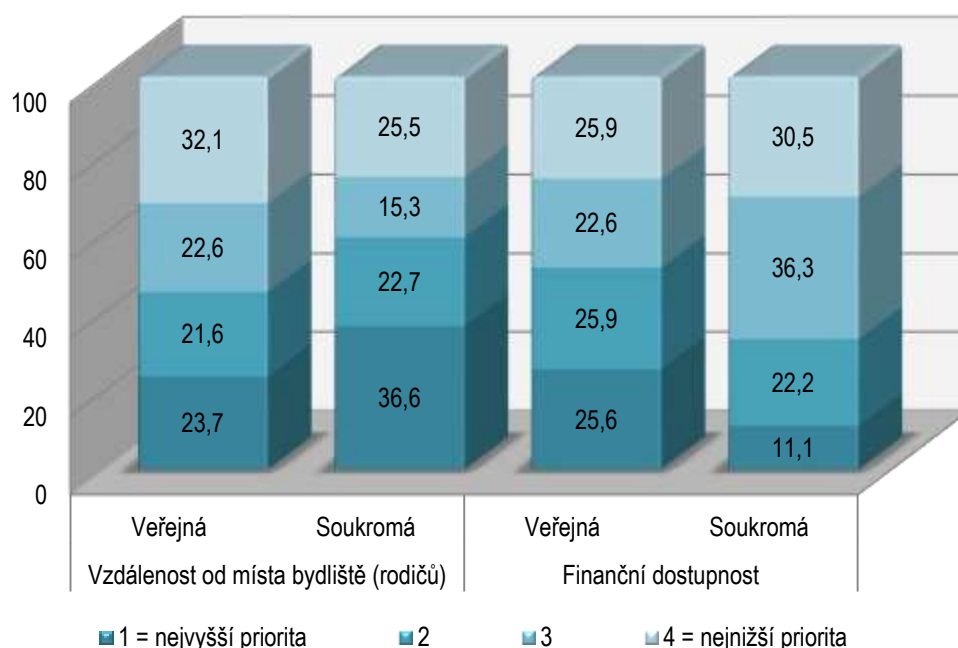
Významnější rozdíly lze pozorovat v prioritách studentů prezenční a kombinované formy studia. Z grafu 3.12 je zřejmé, že pro studenty prezenční formy je méně prioritní zájem o obor, vzdálenost od místa bydliště a finanční dostupnost než pro studenty kombinované formy studia. Uplatnění po absolvování studia je stejně důležité pro studenty prezenční i kombinované formy studia.

Graf 3.12 Priority při výběru školy podle formy studia (%)

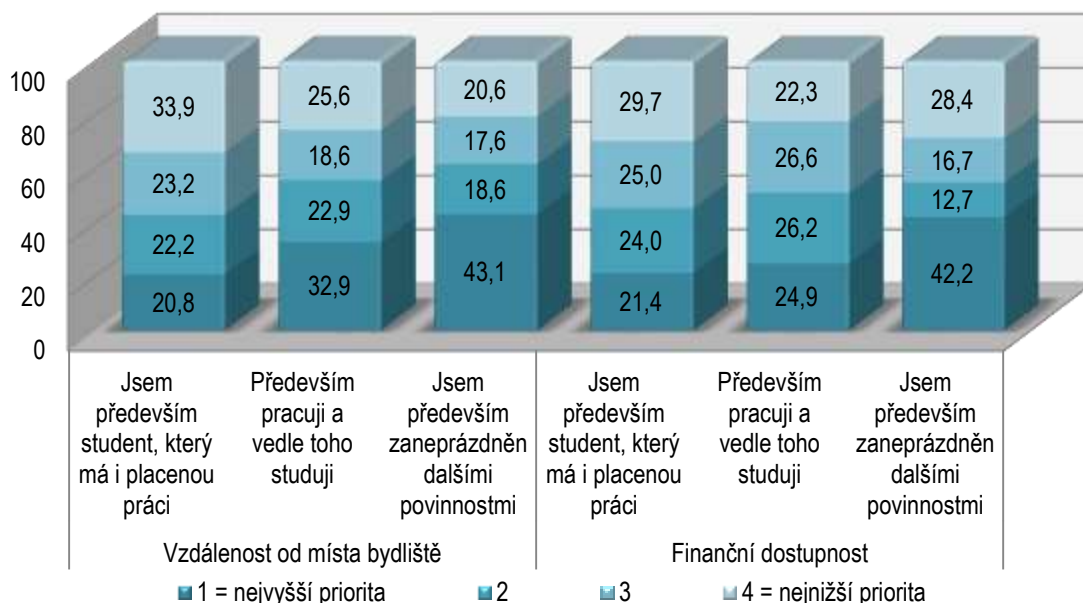
Vzdálenost od místa bydliště je důležitější pro studenty soukromých vysokých škol než pro studenty veřejných vysokých škol. Pro studenty veřejných vysokých škol je zase důležitější finanční dostupnost studia. Priority zájem o obor a uplatnění po absolvování studia jsou nezávislé na typu školy.

Graf 3.13 Priority při výběru školy podle typu školy (%)

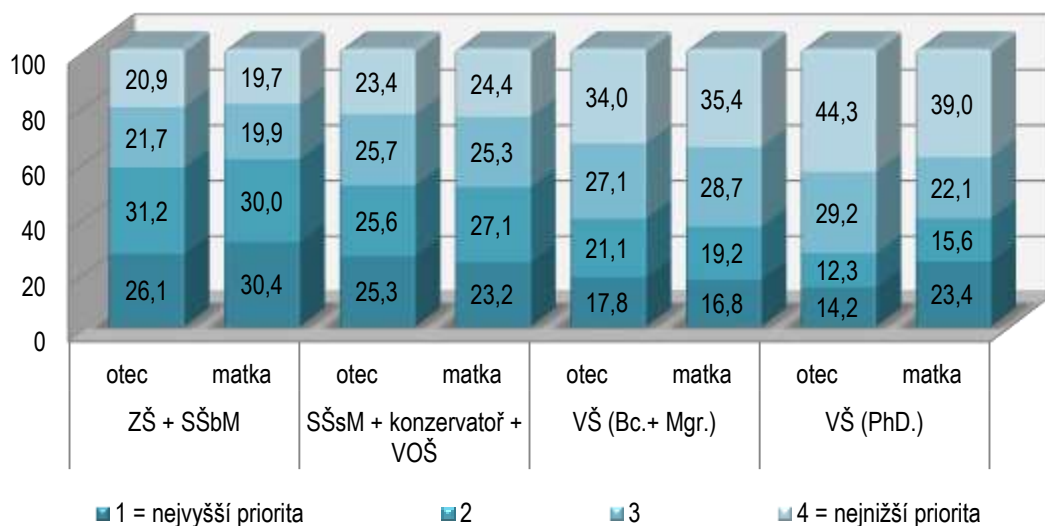
Statisticky významná závislost byla prokázána mezi ekonomickou aktivitou studenta a prioritami vzdálenost od místa bydliště a finanční dostupnost. Studenti, kteří jsou především zaneprázdnění jinými povinnostmi, než je studium, častěji uváděli vzdálenost od místa bydliště a finanční dostupnost jako nejdůležitější prioritu. Jako prioritu číslo 1 je uvedlo přes 40 % studentů, kteří mají především jiné povinnosti. Pro studenty, kteří se cítí být převážně studenty, je vzdálenost od místa bydliště a finanční dostupnost na nižší úrovni v žebříčku priorit. Priority uplatnění na trhu práce a zájem o obor se významně neliší dle ekonomické aktivity studenta.

Graf 3.14 Priority při výběru vysoké školy podle ekonomické aktivity studenta (%)

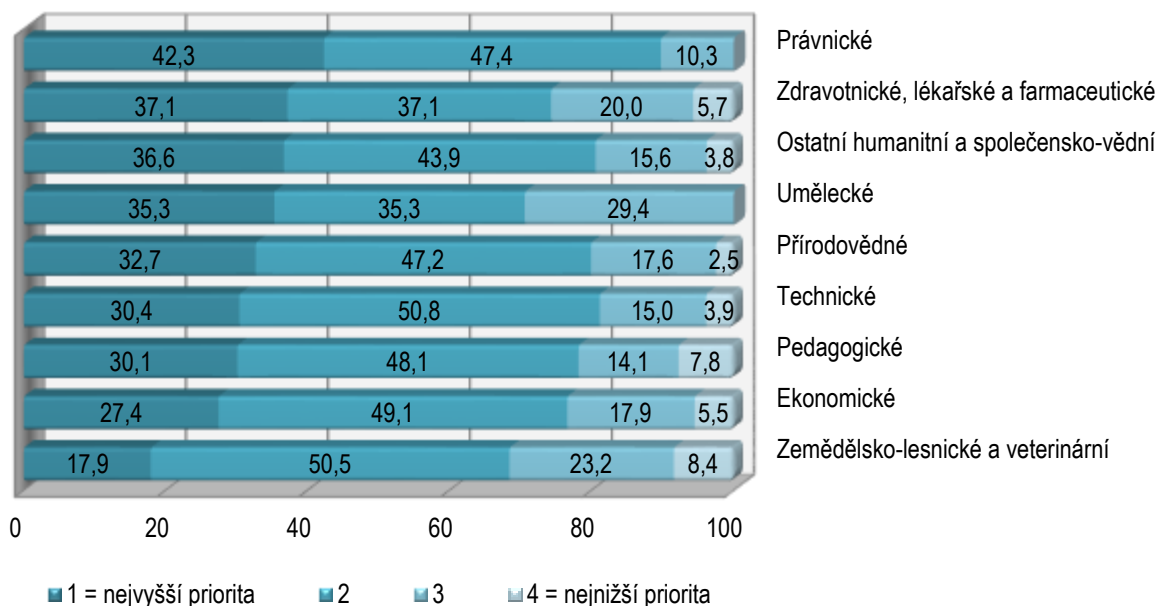
Důležitost finanční dostupnosti při výběru vysoké školy závisí na dosaženém vzdělání rodičů. Jistě není překvapením, že čím je vzdělání rodičů vyšší, tím je pro studenty finanční dostupnost studia méně důležitá. 26,1 % studentů, jejichž rodiče mají základní vzdělání či střední vzdělání bez maturity, uvedlo finanční dostupnost studia jako nejvyšší prioritu, na rozdíl od 14,2 % studentů, jejichž rodiče mají vystudovanou vysokou školu v doktorském stupni studia (viz graf 3.15).

Graf 3.15 Priorita finanční dostupnosti při výběru vysoké školy podle nejvyššího dosaženého vzdělání rodičů (%)

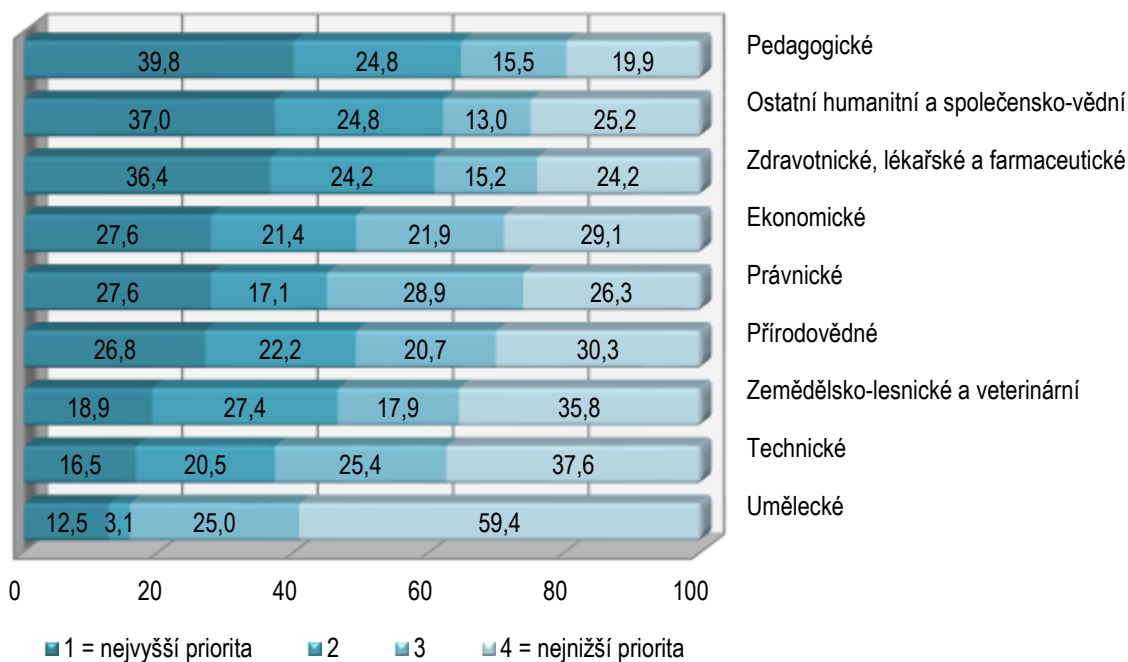
Jednotlivé priority při výběru vysoké školy se liší se zaměřením studijního programu. Zájem o obor byl při výběru vysoké školy důležitý zejména pro studenty právnických, zdravotnických, lékařských a farmaceutických studijních programů.

Graf 3.16 Důležitost zájmu o obor při výběru vysoké školy podle oblasti zaměření studijního programu (%)

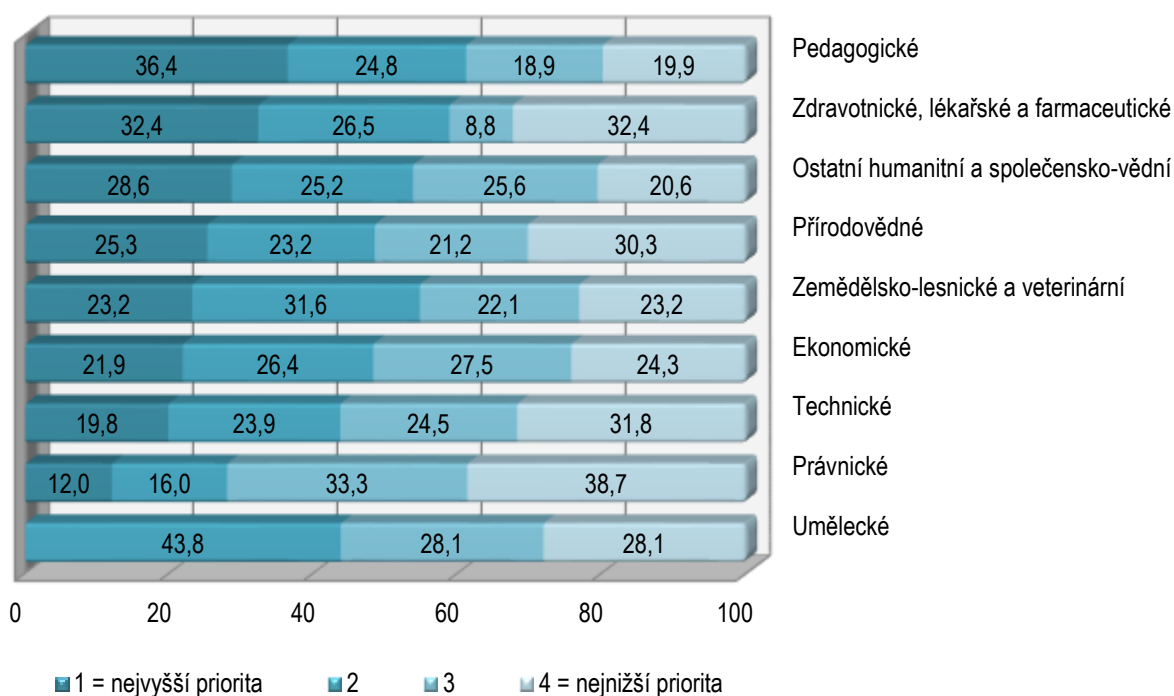
Vzdálenost od místa bydliště hrála při výběru vysoké školy největší roli u studentů z pedagogických, humanitních, společensko-vědních, zdravotnických, lékařských a farmaceutických studijních programů. Téměř 60 % studentů uměleckých studijních programů uvedlo vzdálenost od místa bydliště jako nejméně prioritní při výběru vysoké školy.

Graf 3.17 Důležitost vzdálenosti od místa bydliště při výběru vysoké školy podle oblasti zaměření studijního programu (%)

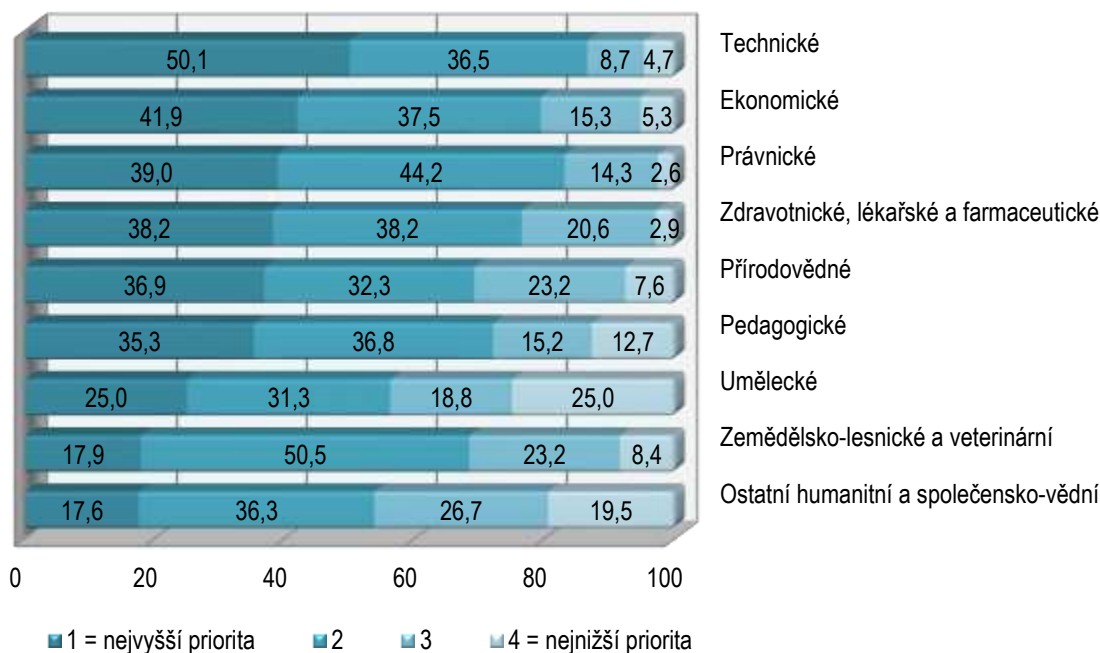
Finanční dostupnost studia byla při rozhodování o vysoké škole nejdůležitější pro studenty pedagogických, zdravotnických, lékařských a farmaceutických studijních programů. Jako nejvyšší prioritu ji naopak neuvedl žádný z dotazovaných studentů uměleckých studijních programů. Téměř 40 % studentů právnických studijních programů označilo finanční dostupnost jako nejméně důležitou.

Graf 3.18 Důležitost finanční dostupnosti při výběru vysoké školy podle oblasti zaměření studijního programu (%)

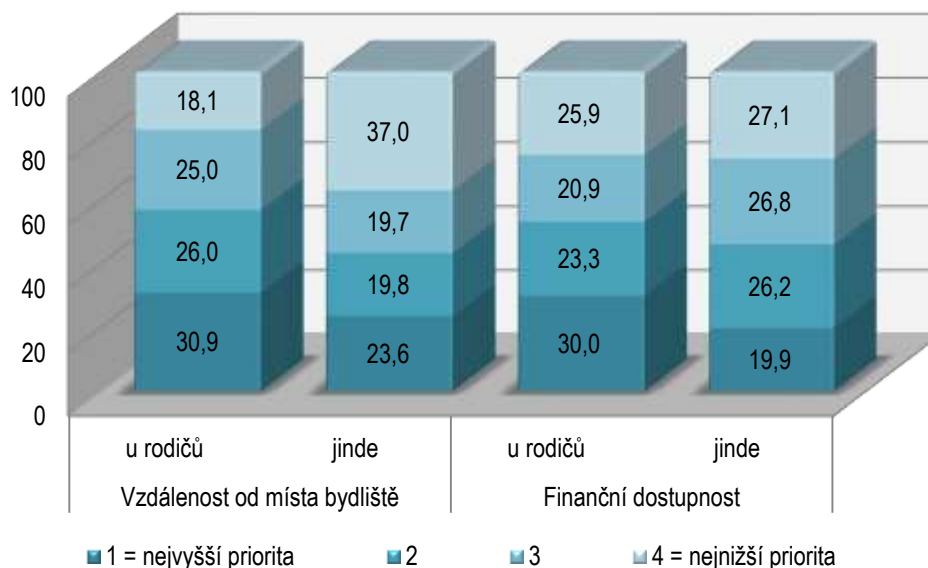
Uplatnění po absolvování studia bylo nejdůležitější při výběru vysoké školy pro 50 % studentů technických studijních programů. Dále bylo nejdůležitější pro studenty právnických a ekonomických studijních programů. Naopak nejméně studentů, kteří uvedli uplatnění v praxi po dokončení studia jako nejdůležitější prioritu při výběru vysoké školy, studují humanitní, společensko-vědní, umělecké, zemědělsko-lesnické a veterinární studijní programy.

Graf 3.19 Důležitost uplatnění po absolvování studia při výběru vysoké školy podle oblasti zaměření studijního programu (%)

Způsob bydlení studentů statisticky významně ovlivňuje vzdálenost od místa bydliště a finanční dostupnost jako prioritu při výběru vysoké školy. Studenti, kteří bydlí u rodičů, se spíše při výběru vysoké školy rozhodovali podle vzdálenosti od místa bydliště, ve srovnání se studenty, kteří bydlí jinde než u rodičů. Stejně tak studenti žijící u rodičů při výběru vysoké školy více upřednostňovali finanční dostupnost než studenti nežijící s rodiči.

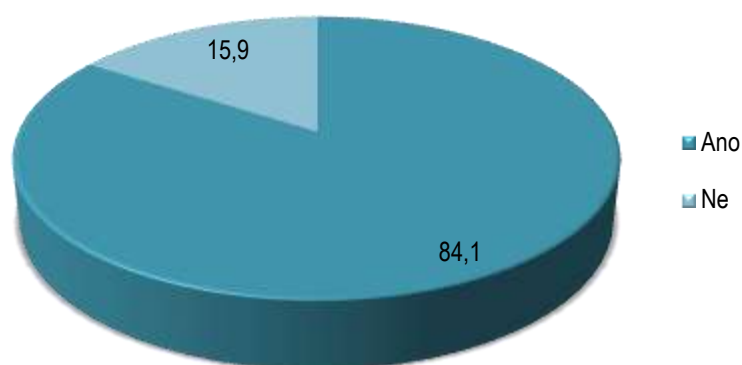
Graf 3.20 Priority při výběru vysoké školy podle způsobu bydlení (%)

3.5 Opětovný výběr školy

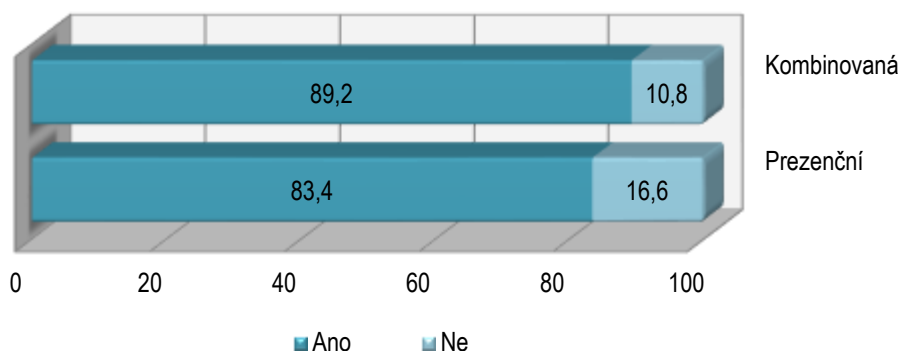
Poslední otázka související se vztahem ke studiu a vysoké škole zjišťovala názor studentů v situaci, kdy by před sebou opět měli možnost volby studia na vysoké škole, zda by zvolili stejnou vysokou školu. Většina studentů (84,1 %) uvedla, že by si vybrala stejnou vysokou školu pro své studium. Pouze necelých 16 % studentů by se rozhodlo jinak.

Graf 3.21 Kdybyste si mohl/a znovu vybrat, zapsal/a byste se ke studiu na stejnou vysokou školu? (%)

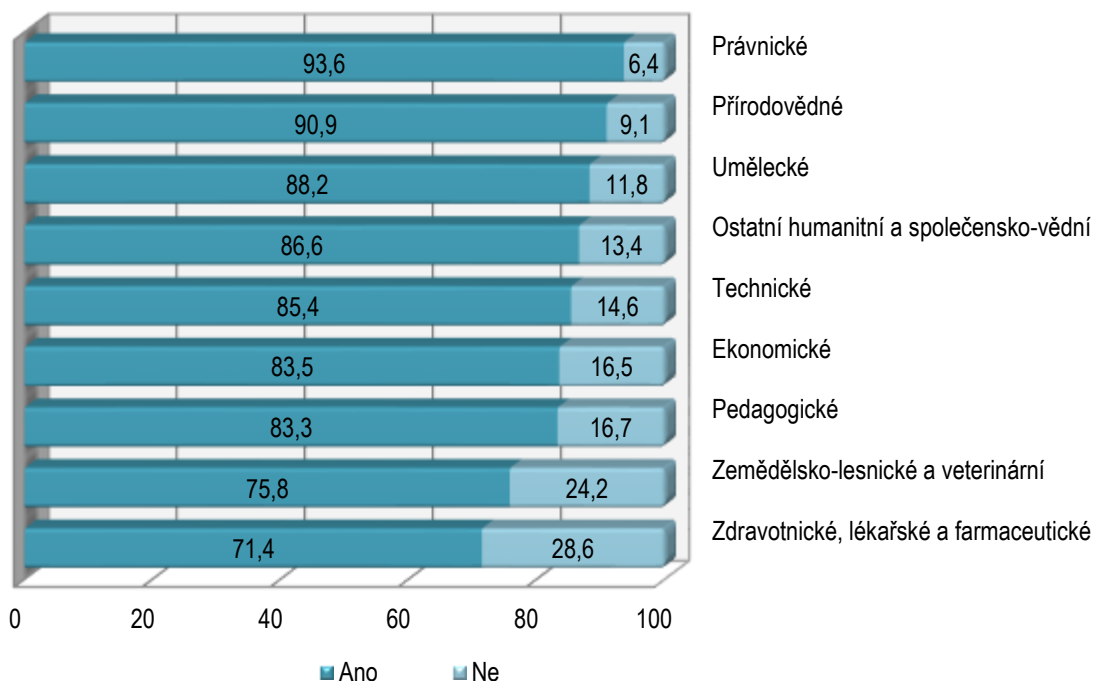
Statistický test nezávislosti prokázal, že na opětovnou volbu stejné vysoké školy má vliv forma studia. 89,2 % studentů v kombinované formě uvedlo, že by při možnosti opětovného výběru zvolili stejnou školu. Studentů prezenční formy rozhodnutých pro stejnou vysokou školu je o něco méně, 83,4 % (viz graf 3.22).

Graf 3.22 Opětovný výběr školy podle formy studia (%)

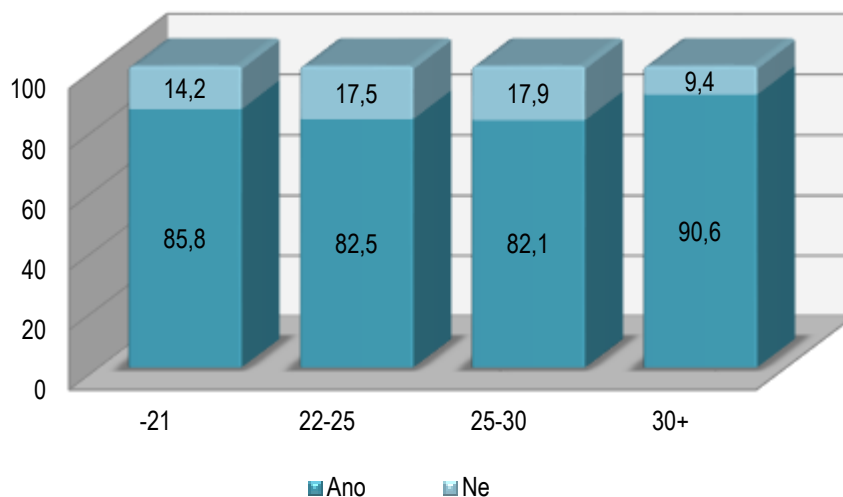
Statisticky významné rozdíly jsou patrné v odpovědích studentů mezi různými oblastmi zaměření studijních programů. Přes 90 % studentů právnických a přírodovědných oborů by se znovu rozhodli pro studium na stejné vysoké škole, kdyby měli takovou možnost. Naopak, čtvrtina studentů zdravotnických, lékařských, farmaceutických, zemědělsko-lesnických a veterinárních studijních oborů by se znovu pro tu samou vysokou školu nerozhodla.

Graf 3.23 Opětovný výběr školy podle oblasti zaměření studijního programu (%)

Jistou závislost lze pozorovat mezi opětovným rozhodnutím pro studium na stejné vysoké škole a věkem (viz graf 3.24). Pouze 9,4 % studentů starších 30 let uvedlo, že by si nezvolili stejnou vysokou školu, zatímco ve věku 22 – 30 let by si jinou vysokou školu zvolilo dvojnásobek studentů, téměř 18 %.

Graf 3.24 Opětovný výběr vysoké školy podle věku (%)

4 Životní podmínky

V kapitole Životní podmínky jsou zahrnuty otázky ohledně bydlení studentů a jejich každodenní dopravě, jejich finanční ekonomické situaci. V části zaměřené na finanční situaci studentů jsou podrobně popsány finanční zdroje a struktura výdajů (jak na životní náklady, tak na náklady spojené se studiem). Pro ucelený náhled je uvedena i míra finančních problémů, s jakou se studenti potýkají. V další části o ekonomické aktivitě studentů je uvedeno, kolik studentů pracuje, co je jejich motivací k práci, a také zda jejich práce souvisí s dosavadním studiem. Předmětem zájmu této kapitoly je také časový rozvrh studentů a jejich časová vytiženost prací i studiem.

4.1 Bydlení studentů a jejich každodenní doprava

4.1.1 Bydlení studentů

Bydlení studentů bylo pozorováno v následujících oblastech:

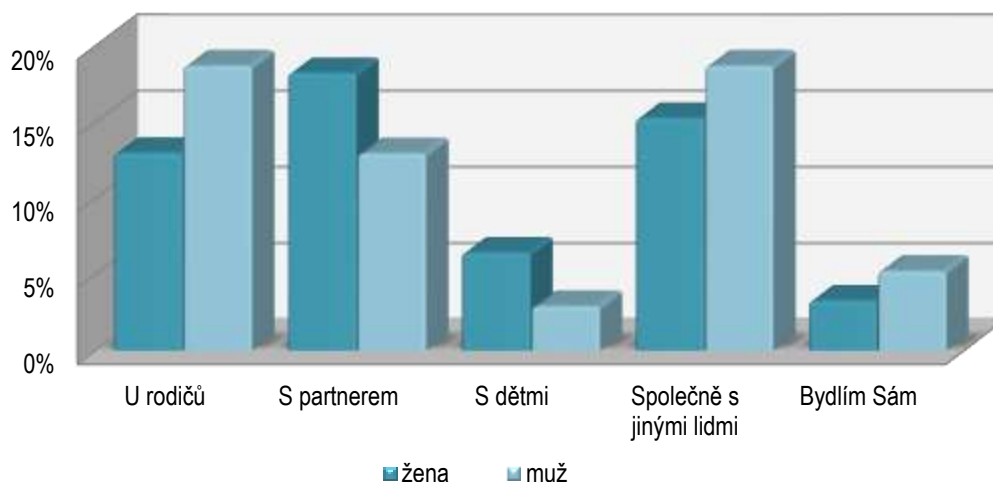
1. Bydlení studentů během semestru
2. Využití školních kolejí
3. Spokojenost s bydlením

Studenti byli dotazováni, s kým bydlí v průběhu semestru. Mohli uvést, zda bydlí se svými rodiči, se svým partnerem, dětmi, společně s jinými lidmi nebo sami.

Rozdělení bylo výrazně ovlivněno věkovou strukturou. Zatímco ve věkové skupině do 25 let bydlí u rodičů 26 % studentů z celkového počtu, u starších studentů je to pouze 5 %. Opačná byla situace u bydlení s partnerem a dětmi. Studenti vyšších věkových kategorií častěji sdílí bydlení se svým partnerem, s dětmi sdílí domácnost 9 % studentů, z toho většina (87 %) ve věkové kategorii nad 30 let. Statisticky významné rozdíly byly pozorovány u rozdělení podle pohlaví. Podle grafu 4.1 je patrné, že ženy častěji než muži bydlí se svým partnerem nebo dětmi. Tento rozdíl činí u bydlení s partnerem 5,3 procentních bodů ve prospěch žen. Muži naopak bydlí častěji u rodičů, společně s jinými lidmi nebo sami.

Ekonomická aktivita studentů souvisí se způsobem bydlení. Respondenti, kteří uvedli jako odpověď: „Jsem především student, který má i placenou práci.“, bydlí častěji u rodičů než ti, pro které je na prvním místě práce.

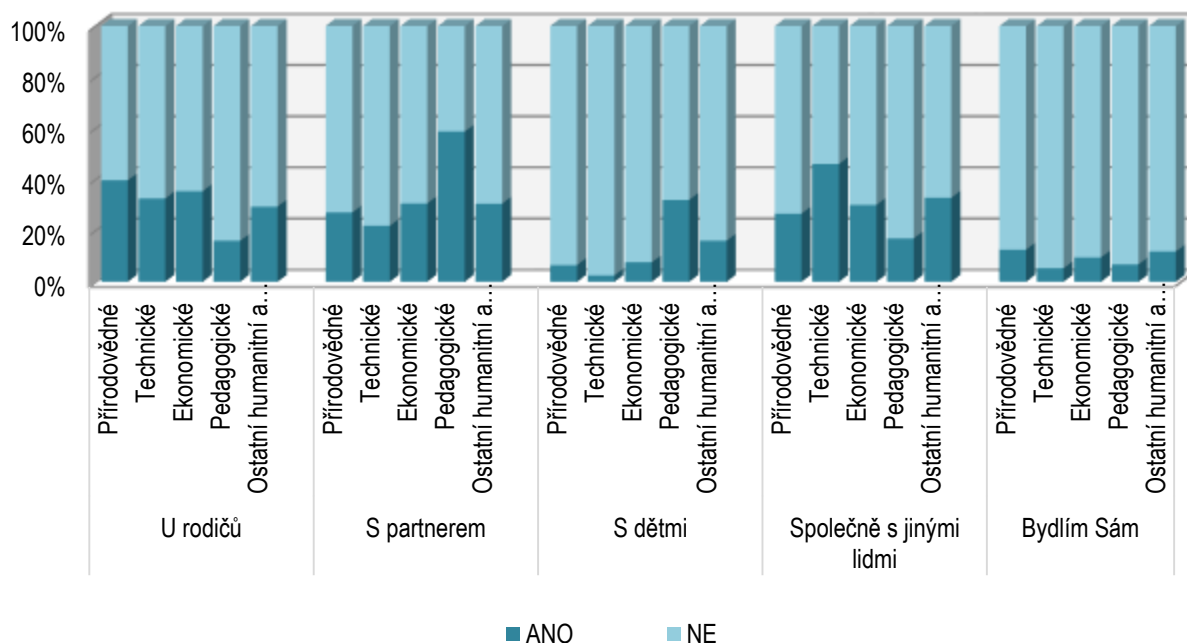
Graf 4.1 Způsob bydlení studentů během semestru podle pohlaví

Rozdíly ve způsobu bydlení jsou obdobné i podle typu studia. Pouze 14 % studentů na magisterském programu bydlí u rodičů, u studentů bakalářského programu je to 32 %. U rodičů nebo s jinými lidmi též častěji bydlí studenti prezenčního studia, studenti kombinovaného studia častěji sdílí domácnost s partnerem, s dětmi nebo sami.

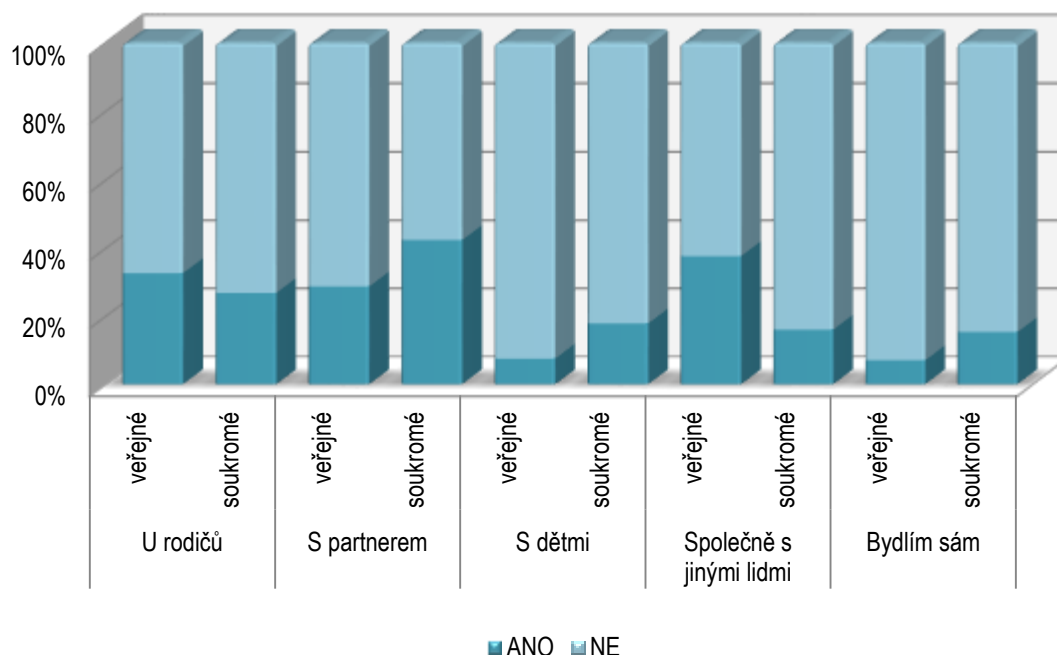
U rodičů bydlí oproti ostatním studijním programům častěji studenti přírodovědných studijních programů (40 %), na opačném pólu jsou umělecké a pedagogické studijní programy: s partnerem bydlí častěji studenti pedagogických (59 %) a právnických (49 %) oborů. Studenti technických oborů pak sdílejí často domácnost s jinými lidmi (46 %), viz graf 4.2. (Výsledky jsou uvedeny pouze za ty studijní oblasti, u kterých byl počet respondentů větší než 100.)

Graf 4.2 Spolubydlení studentů během semestru podle oblasti studijního programu

Studenti soukromých škol bydlí v porovnání se studenty veřejných vysokých škol častěji se svými partnery, s dětmi nebo sami. Největší (a statisticky významný) rozdíl mezi studenty veřejných a soukromých vysokých škol je u spolubydlení s jinými lidmi, 38 % studentů z veřejných vysokých škol bydlí společně s jinými lidmi, zatímco u studentů soukromých vysokých škol je to jen 18 %. Tento rozdíl je způsoben i tím, že studenti soukromých veřejných škol jsou častěji studenty kombinovaného studia a jsou starší.

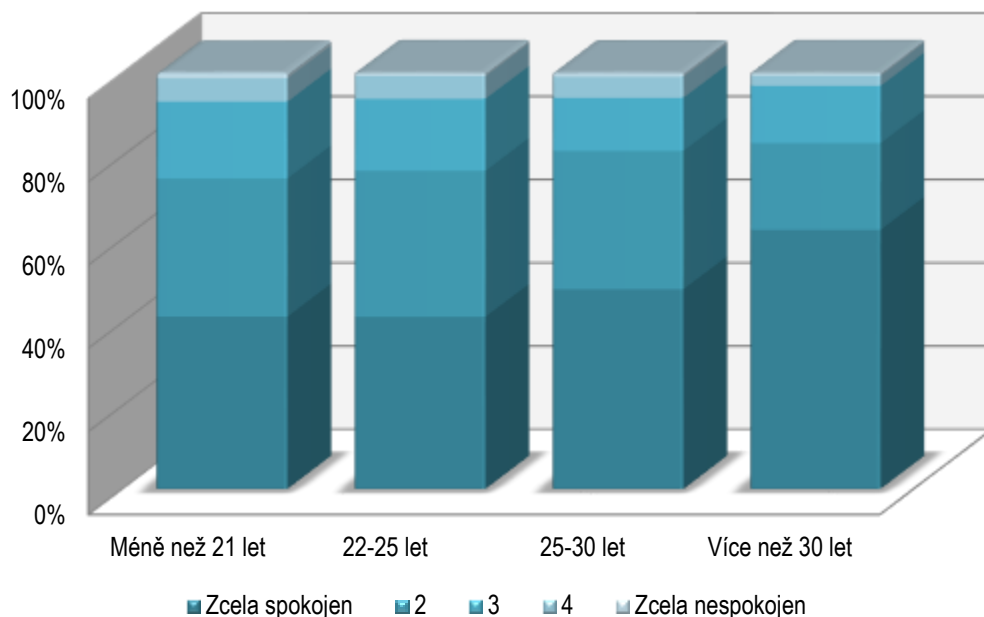
Graf 4.3 Spolubydlení studentů během semestru podle typu školy

Koleje využívá celkem 19 % studentů, z čehož 48 % je ve věkové kategorii do 21 let a 41 % ve věkové kategorii 21-25 let. Bydlení na koleji preferují více muži. Vzhledem k finanční dostupnosti koleje ji preferují studenti, kteří se věnují především studiu (ne práci). Při rozdělení podle oblasti studijního oboru se na koleji nejčastěji ubytovávají studenti technických oborů, nejméně pak studenti pedagogických a právnických oborů.

Spokojenost s bydlením je výrazně ovlivněna tím, zda student bydlí na koleji. Průměr u studentů, kteří bydlí na koleji, je 2,5 (na hodnotící škále od 1 = velmi spokojen po 5 = velmi nespokojen), ostatní studenti dosahují výrazně lepší průměrné známky 1,7. Koleje jsou tedy považovány spíše za finančně dostupný způsob bydlení, který není příliš komfortní. Spokojenost s bydlením roste s věkem, což souvisí mimo jiné i s hledáním bydlení mimo koleje.

Graf 4.4 Spokojenost studentů s bydlením podle věkových kategorií

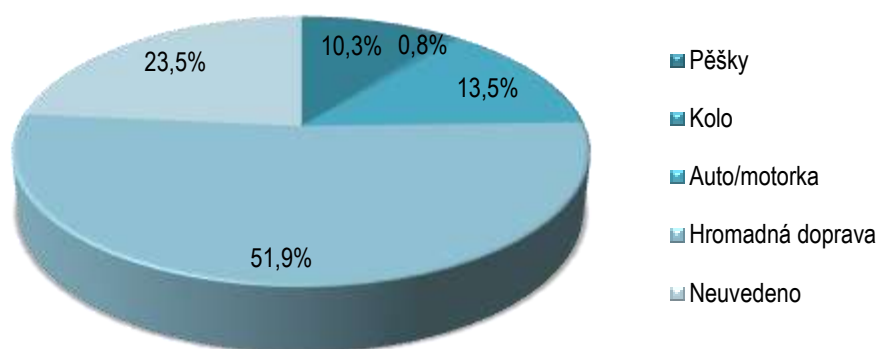

4.1.2 Každodenní doprava

Studenti byli dotazováni, jaké dopravní prostředky nejvíce využívají ke každodenní dopravě, přičemž mohli vybírat z možností pěšky, kolo, auto/motorka, hromadná doprava a jiné.

Studenti v mladších věkových skupinách (do 25 let) signifikantně častěji využívají hromadnou dopravu, také chodí více pěšky oproti starším věkovým skupinám. Věková skupina nad 30 let nejvíce využívá auto/motorku, a to především na úkor hromadné dopravy. Z dalších statistik vyplývá, že muži chodí více pěšky než ženy. Z pohledu ekonomické aktivity jsou pak největší rozdíly ve využití hromadné dopravy, kdy studenti, kteří primárně studují, jezdí hromadnou dopravou častěji.

Graf 4.5 Nejvyužívanější dopravní prostředek

Průměrná doba strávená na cestě činí 43 minuty. Rozdělení je kladně zešikmené (převažují nižší hodnoty), proto je hodnota mediánu nižší než průměr – 35 minut. Průměrná doba strávená na cestě

do školy roste s věkem, což souvisí se způsobem bydlení (koleje většinou bývají v blízkosti vysoké školy). Ze stejného důvodu jsou studenti technických oborů (častěji bydlící na koleji) na cestě kratší dobu než ostatní.

Tabulka 4.1 Průměrná doba na cestě podle věkových skupin (v minutách)

	Méně než 21 let	22-25 let	25-30 let	Více než 30 let
Průměr	38,5	37,3	48,1	56,7
Medián	35	30	40	45
Sm. odchylka	27,9	28,6	35,8	37,6

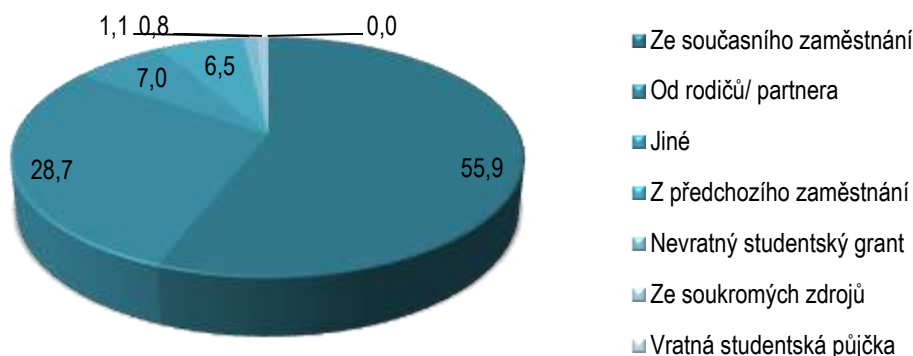
4.2 Finanční situace studentů

V kapitole finanční situace bylo zjišťováno, kolik peněz měsíčně mají studenti k dispozici a jaké jsou zdroje jejich financí. Dále byli studenti dotazováni na měsíční náklady na živobytí a na výdaje za semestr spojené se studiem. Spolu s otázkami o finanční situaci bylo zjišťováno vnímání vlastních finančních problémů.

4.2.1 Zdroje

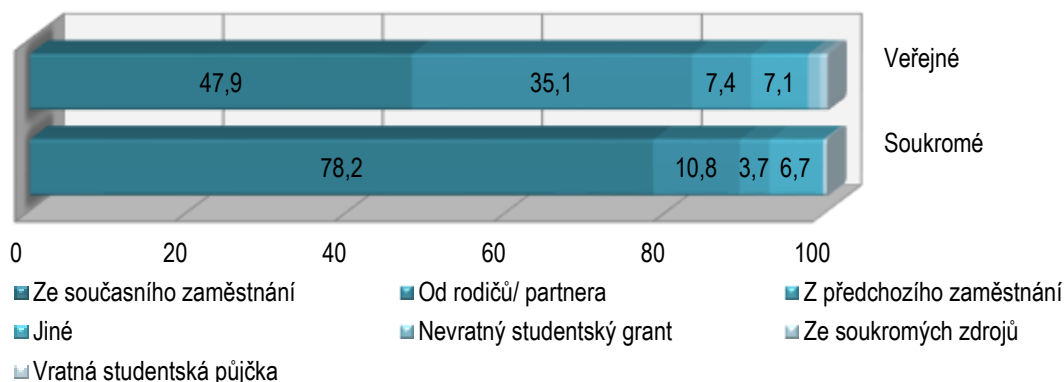
Průměrná hodnota zdrojů studenta je 11 826 Kč měsíčně, rozložení je opět zešikmené. Medián nabývá hodnoty 7 700 Kč. Student průměrně za měsíc dostává 3 543 Kč od rodičů a v současném zaměstnání vydělává průměrně 6 982 Kč. Peníze ze současného zaměstnání a od rodičů/partnera jsou hlavním zdrojem studentů: 56 % peněz mají studenti ze současného zaměstnání a 29 % peněz mají od rodičů/partnera (graf 4.6).

Graf 4.6 Struktura zdrojů studentů (%)

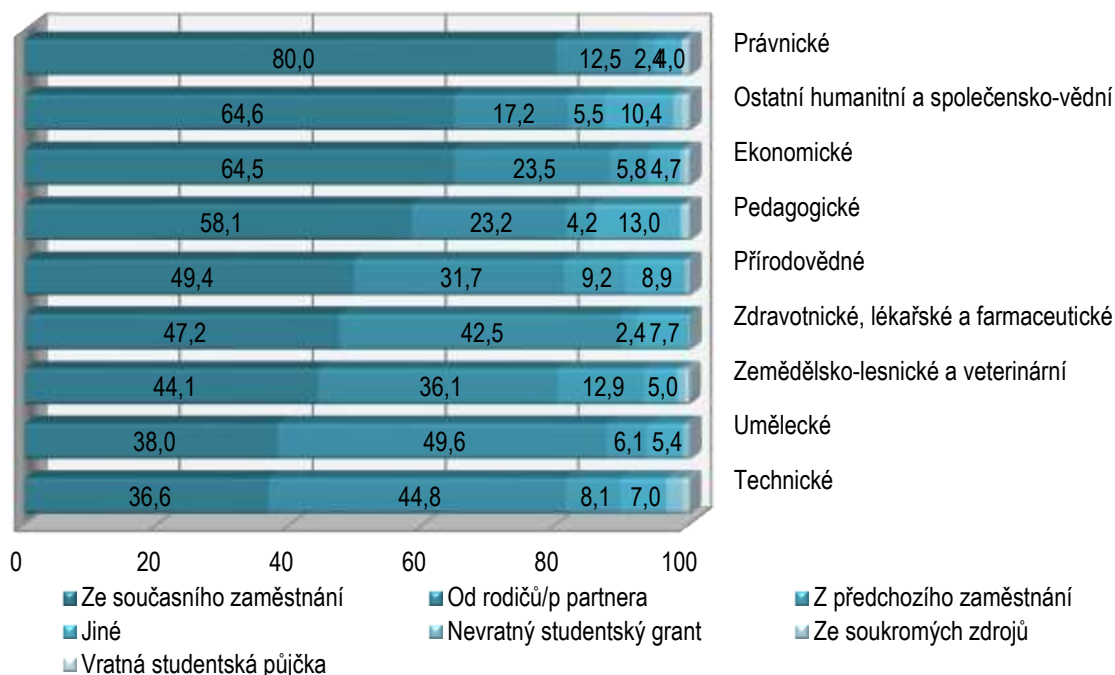
Struktura zdrojů se liší podle typu studované školy. Zatímco u studentů veřejných vysokých škol pokrývají peníze ze současného zaměstnání 48 % měsíčních příjmů, u studentů soukromých vysokých škol je to necelých 80 %. Menší část příjmu studentů soukromých vysokých škol (11 %) financují rodiče.

Graf 4.7 Zdroje studentů podle typu školy (%)

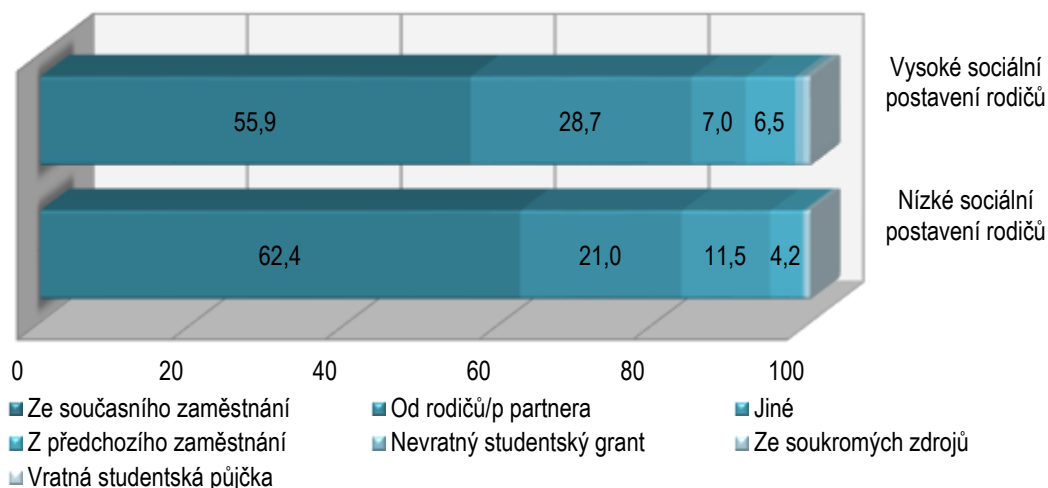
Struktura zdrojů souvisí s oblastí studijního programu (graf 4.8). Studenti právnických studijních programů si 80 % svých příjmů vydělávají v současném zaměstnání, 13 % dostanou od rodičů. Více než polovinu zdrojů ze zaměstnání mají studenti humanitních a společensko-vědních oborů, ekonomických oborů a pedagogických oborů. Nejvíce finanční podporu od rodičů potřebují studenti technických studijních oborů. Podíl příjmů od rodičů je v jejich případě 45 %.

Graf 4.8 Zdroje studentů podle oblasti studijního programu (%)

Studenti, jejichž rodiče mají vysoké sociální postavení⁴, pokrývají příjmy od rodičů/partnera 29 % studentových zdrojů, naopak u studentů – dětí rodičů s nízkým sociálním postavením⁵ je to pouze 21 % (graf 4.9).

Graf 4.9 Zdroje studentů podle sociálního postavení rodičů (%)

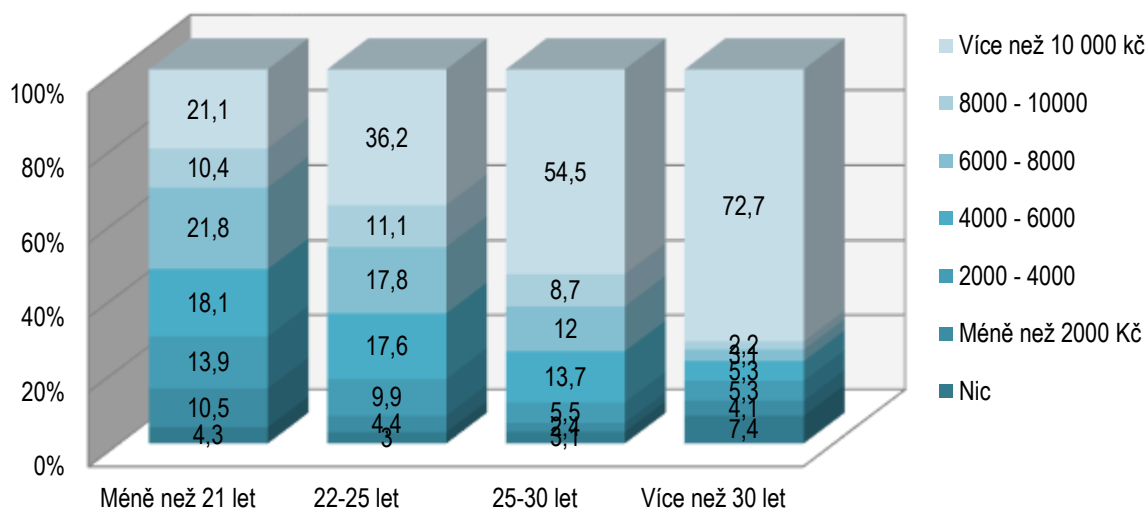
Struktura zdrojů se dále liší podle věkové struktury, ekonomické aktivity, formy studia a způsobu bydlení. Samotná struktura však nevypovídá o absolutní výši příjmu z daného zdroje: bez ohledu na věk, pohlaví, nebo ekonomickou aktivitu mají studenti dva hlavní zdroje příjmů: rodiče/partnera a vlastní výdělek.

Zdroje studentů rostou s narůstajícím věkem (graf 4.10), v nejstarší věkové skupině disponuje zdroji nad 10.000 Kč měsíčně 73 % studentů, u nejmladší věkové skupiny je to pouze 21 % studentů.

⁴ V otázce: „Zamyslete se, prosím, nad sociálním postavením Vašich rodičů a zařaďte je na stupnici 0-10, kde 0 = vysoké sociální postavení, 10 = nízké sociální postavení.“ Studenti uvedli 0,1 nebo 2.

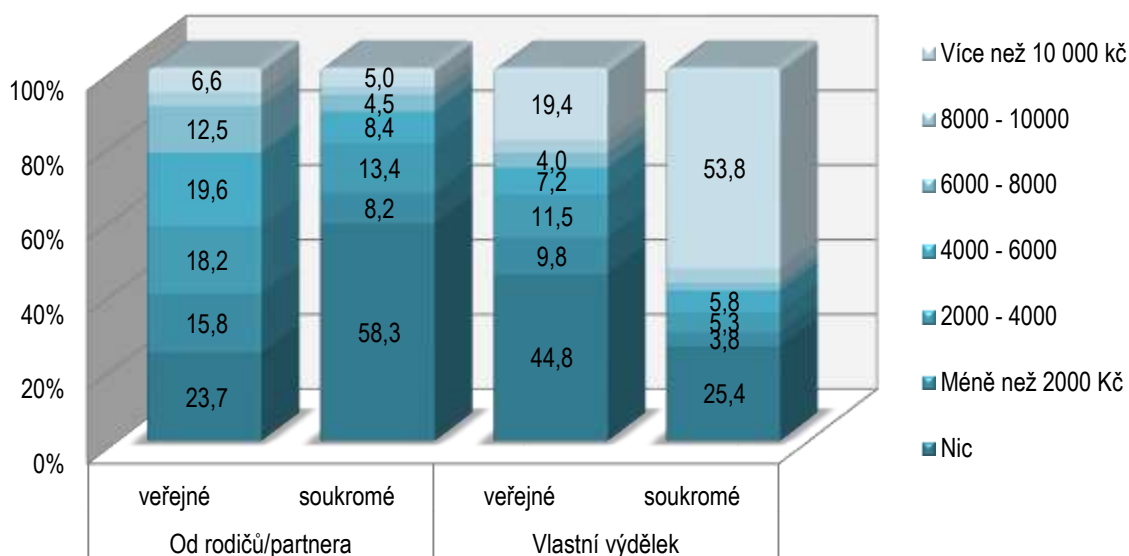
⁵ Studenti uvedli 8,9 nebo 10.

Graf 4.10 Zdroje studentů podle věku

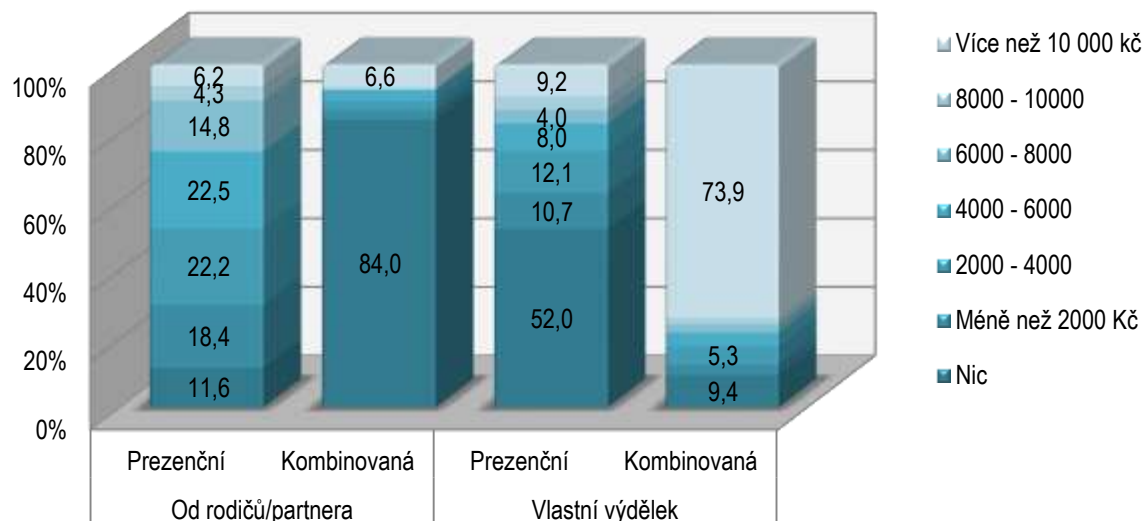
Studenti veřejných vysokých škol dostávají od rodičů více peněz než studenti soukromých vysokých škol. Pouze 24 % studentů veřejných vysokých škol od svých rodičů nedostává nic, oproti 58 % studentů na soukromých vysokých školách, kteří naopak mají vyšší vlastní výdělek. Více než polovina studentů soukromých vysokých škol vydělává měsíčně více než 10 000 Kč (graf 4.11).

Graf 4.11 Zdroje studentů podle typu školy

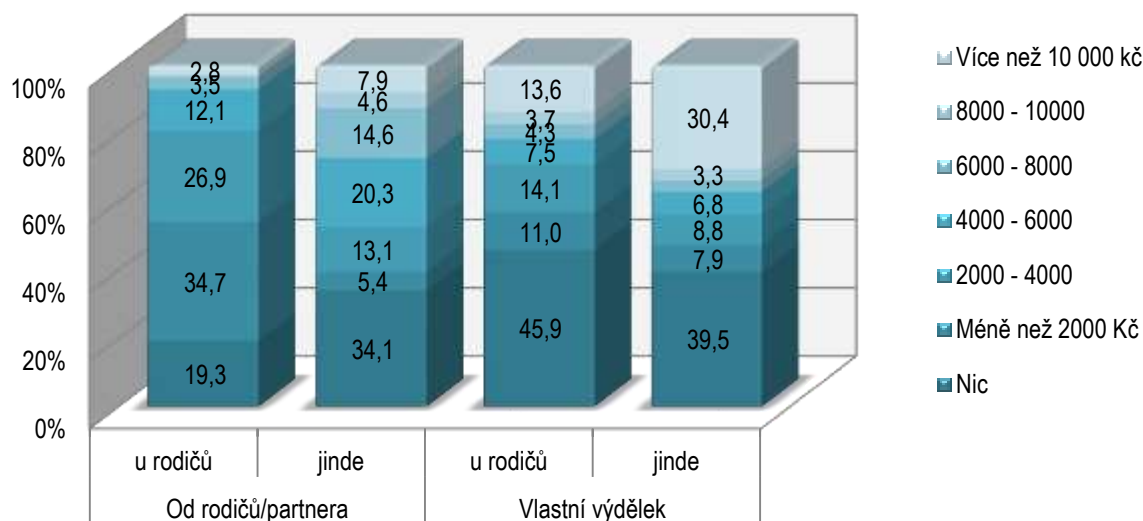
Studenti prezenčního studia mají výrazně odlišnou skladbu příjmů než studenti kombinovaného studia. Rozdíl je daný tím, že studenti kombinovaného studia jsou ve většině případů ekonomicky aktivní. 74 % studentů kombinovaného studia má výdělek vyšší než 10 000 Kč. 52 % studentů prezenčního studia nevydělává nic a je odkázána na příjmy od rodičů.

Graf 4.12 Zdroje studentů podle formy studia

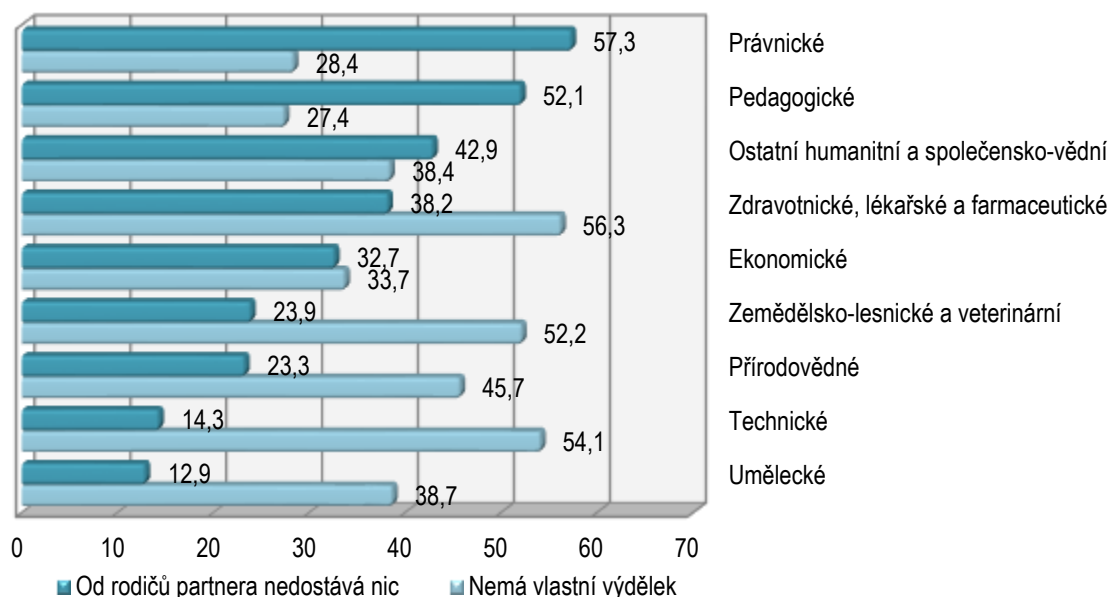
Výše jednotlivých zdrojů se liší podle způsobu bydlení (graf 4.13), studenti bydlící u rodičů mají průměrně vyšší příjmy od rodičů a nižší výdělek.

Graf 4.13 Rozdělení příjmových skupin podle bydlení

Statisticky významné rozdíly byly nalezeny při porovnání zdrojů podle oblasti studijního programu (graf 4.14). Více než polovina studentů právnických a pedagogických studijních programů nedostává od svých rodičů nic. Na druhou stranu studenti zdravotnických, lékařských a farmaceutických, technických a zemědělsko-lesnických a veterinárních oborů jsou na finančním příjmu do rodičů závislí, protože více než polovina z nich nemá vlastní výdělek.

Graf 4.14 Studenti bez zdrojů od rodičů nebo bez příjmu ze zaměstnání podle oblasti studijního programu (%)

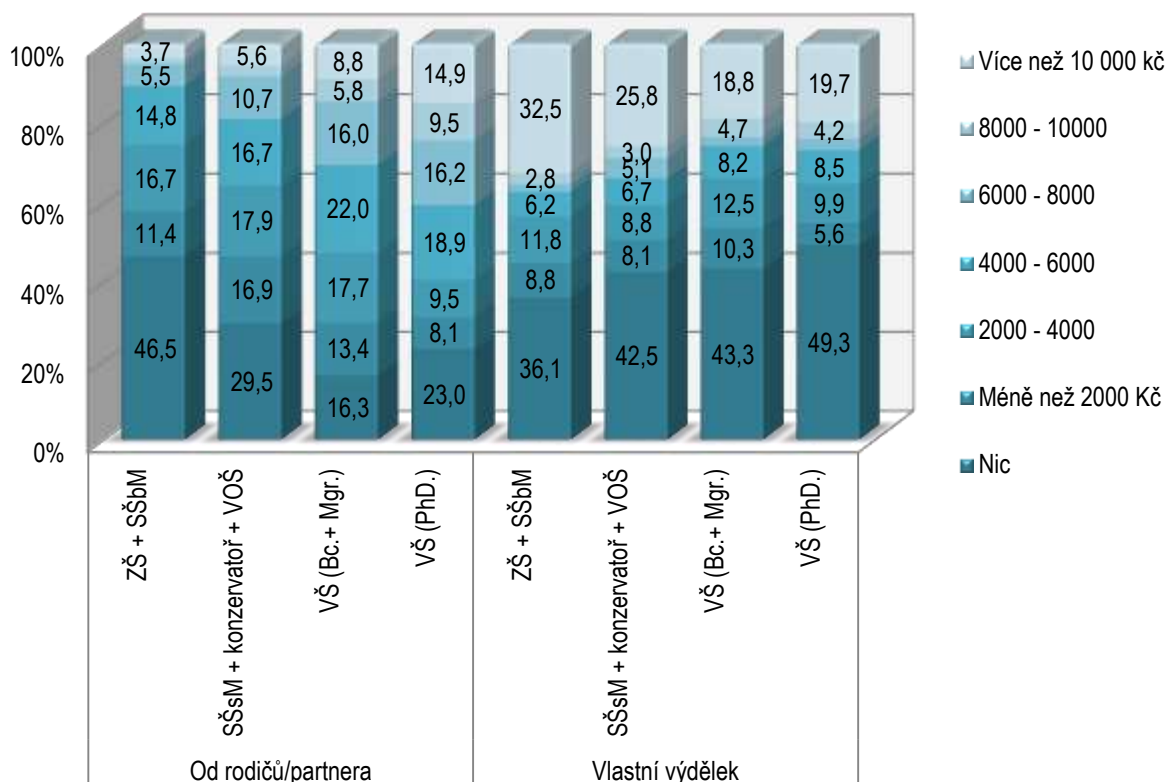
Nejvíce peněz mají k dispozici studenti právnických oborů, naopak nejméně mají k dispozici studenti technických oborů. U studentů zdravotnických, lékařských a farmaceutických oborů se podle průměru může zdát, že patří mezi bohatší studenty, pokud se však podíváme na hodnotu mediánu, která je 5 600 Kč, spadají do skupin s nejnižším příjmem. Hodnota mediánu více odpovídá realitě a vysoký průměr může být způsoben extrémními hodnotami v souboru.

Tabulka 4.2 Výše zdrojů podle oblasti studijního programu

	Průměr	Medián	Sm. odchylka
Zdravotnické, lékařské a farmaceutické	15 649	5 600	44 198
Právnické	15 474	11 000	14 174
Ostatní humanitní a společensko-vědní	14 478	9 000	15 955
Ekonomické	13 018	9 000	14 687
Přírodovědné	11 875	7 000	14 967
Pedagogické	11 592	9 000	9 328
Zemědělsko-lesnické a veterinární	11 498	7 900	14 174
Umělecké	9 810	8 150	7 472
Technické	9 036	7 000	14 441
Celkem	11 826	7 700	15 228

Vzdělanostní struktura rodičů ani jejich zaměstnání překvapivě nemají vliv na celkovou výši zdrojů studentů, výrazně se však liší jejich struktura. Podpora od rodičů výrazně roste s rostoucím vzděláním matky (podle vzdělání otce jsou výsledky podobné). S rostoucím vzděláním rodičů též mírně klesají výdělky studentů (graf 4.15).

Graf 4.15 Výše zdrojů podle vzdělání matky

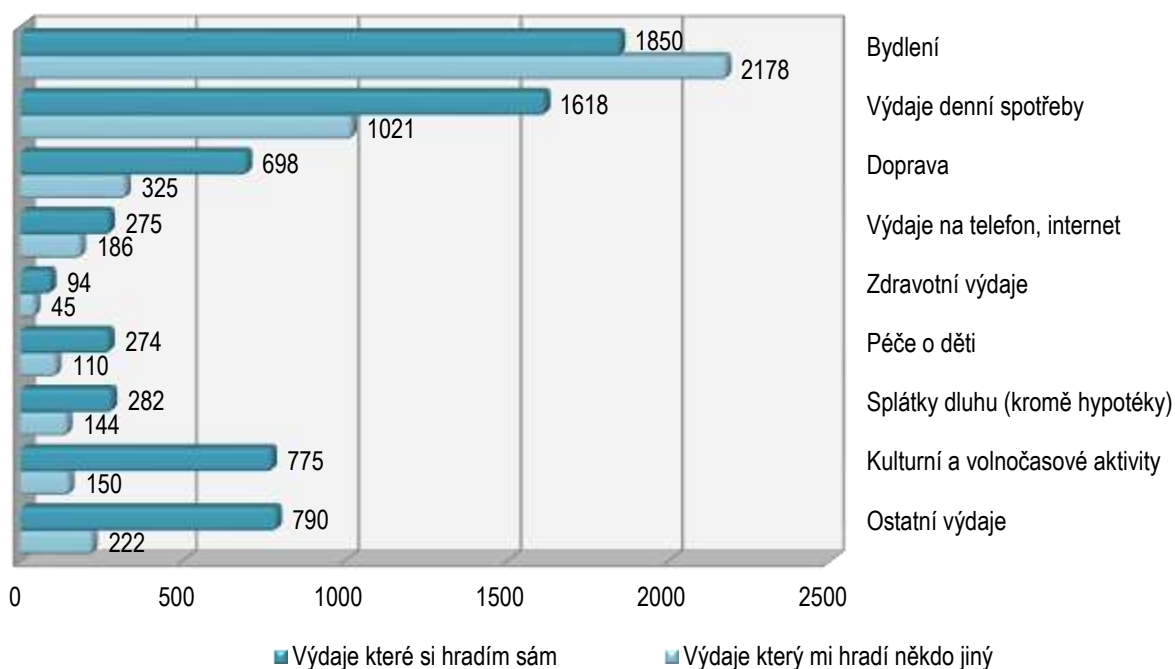

4.2.2 Náklady na živobytí a studium

V otázce ohledně nákladů na živobytí byla zjišťována průměrná výše výdajů za měsíc, jejich struktura, a zda jej student hradí sám nebo jej za něj hradí někdo jiný.

Studenti si hradí náklady spíše sami. Celkem si v průměru studenti hradí výdaje ve výši 7 262 Kč, někdo jiný za ně průměrně uhradí 4 848 Kč (graf 4.16). Častěji studentům někdo jiný (obvykle rodiče) hradí bydlení, ostatní položky si studenti hradí spíše sami. Studenti, kteří disponují vlastními penězi, za položky mimo bydlení vydají daleko více peněz.

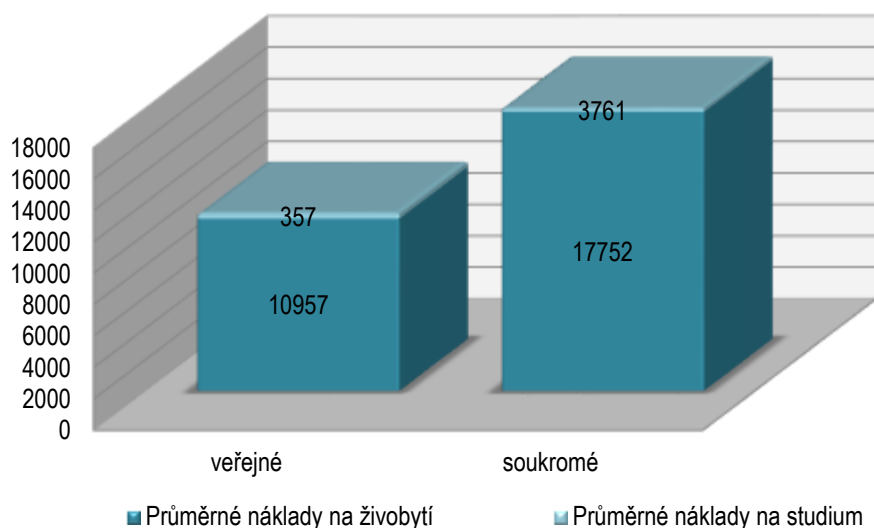
Graf 4.16 Průměrné hodnoty výdajů za měsíc za jednotlivé položky rozdělené podle osoby, která je hradí (Kč)

Náklady na studium, které vydávají sami studenti, jsou v porovnání s náklady na živobytí velmi malé. 87 % studentů neplatí školné, poplatky spojené se studiem a poplatky za zkoušky. Polovina studentů neutráci ani za studijní materiály a dalších 38 % studentů má náklady na studijní materiály do 1 000 Kč za semestr. Ostatní výdaje na studium (např. i mimo VŠ) jsou u 84 % studentů nulové.

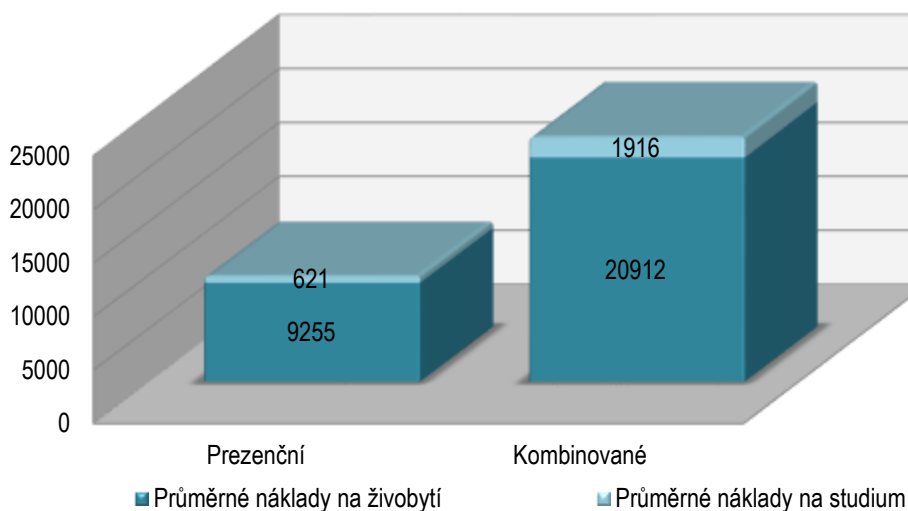
Graf 4.17 znázorňuje průměrné měsíční výdaje studentů na studium i na živobytí podle typu školy. Výdaje u studentů soukromých vysokých škol dosahují skoro dvojnásobku nákladů studentů veřejných vysokých škol. Je logické, že náklady na studium jsou u studentů soukromých vysokých škol daleko vyšší, protože studenti platí školné. Vyšší výdaje na živobytí souvisejí (jak se dále ukáže) s odlišnou strukturou studentů veřejných a soukromých vysokých škol podle formy studia – studenti v kombinované formě, která je na soukromých vysokých školách častější, mají již stálý výdělek ze zaměstnání a mohou si proto dovolit utratit více.

Graf 4.17 Průměrné hodnoty výdajů za měsíc podle typu školy (Kč)

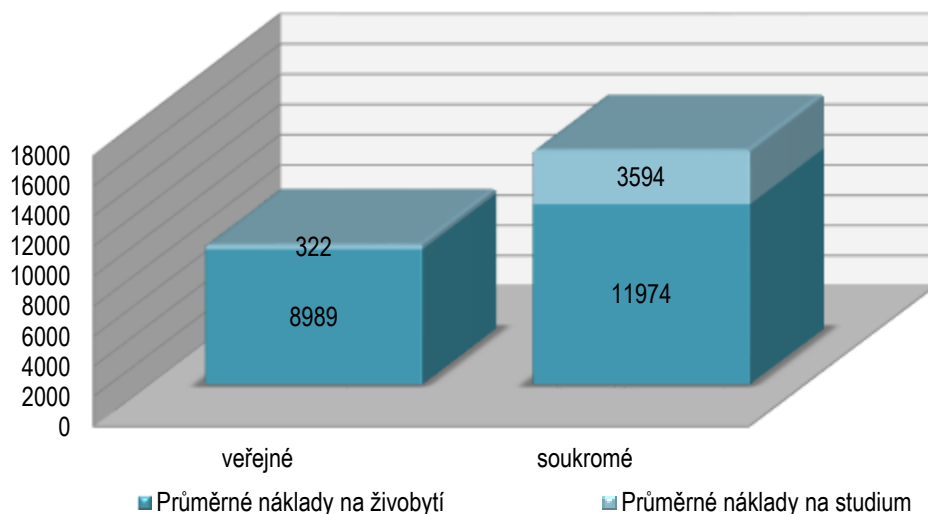
Z výše uvedených důvodů jsou velmi odlišné výdaje studentů prezenčního a kombinovaného studia (graf 4.18).

Graf 4.18 Průměrné hodnoty výdajů za měsíc podle formy studia (Kč)

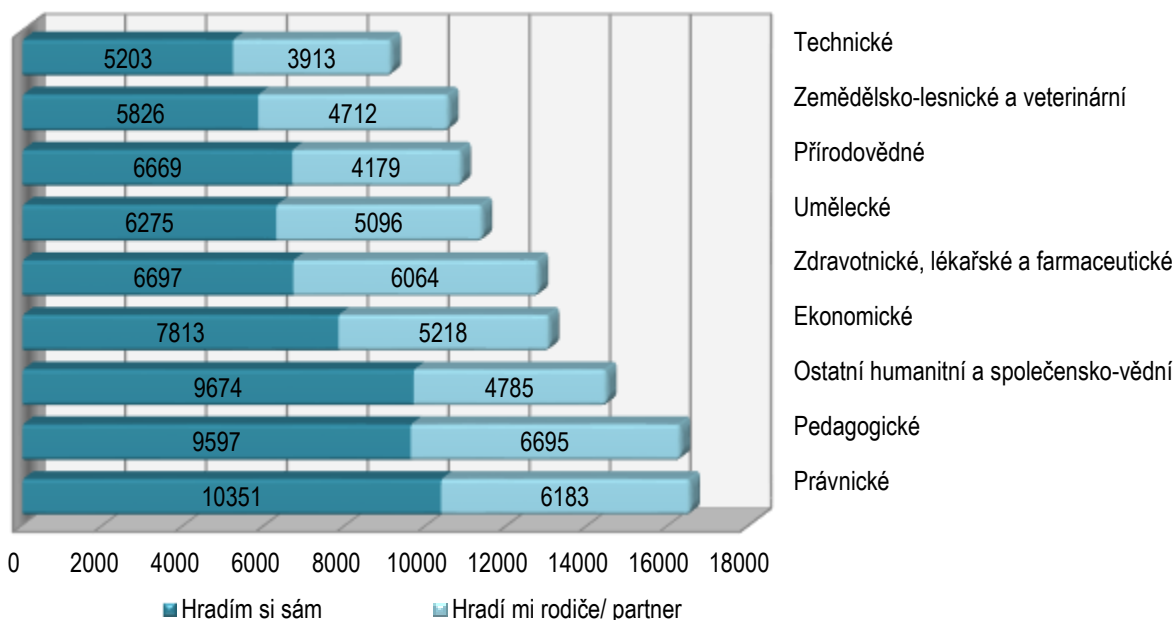
Lépe srovnatelné výsledky získáme, pokud znázorníme průměrné náklady na studium pouze za studenty studující v prezenční formě (graf 4.19). Je patrné, že studenti soukromých vysokých škol mají i přesto vyšší náklady na živobytí, byť rozdíl není tak výrazný.

Graf 4.19 Průměrné hodnoty výdajů za měsíc podle typu školy (srovnání studentů prezenční formy studia) (Kč)

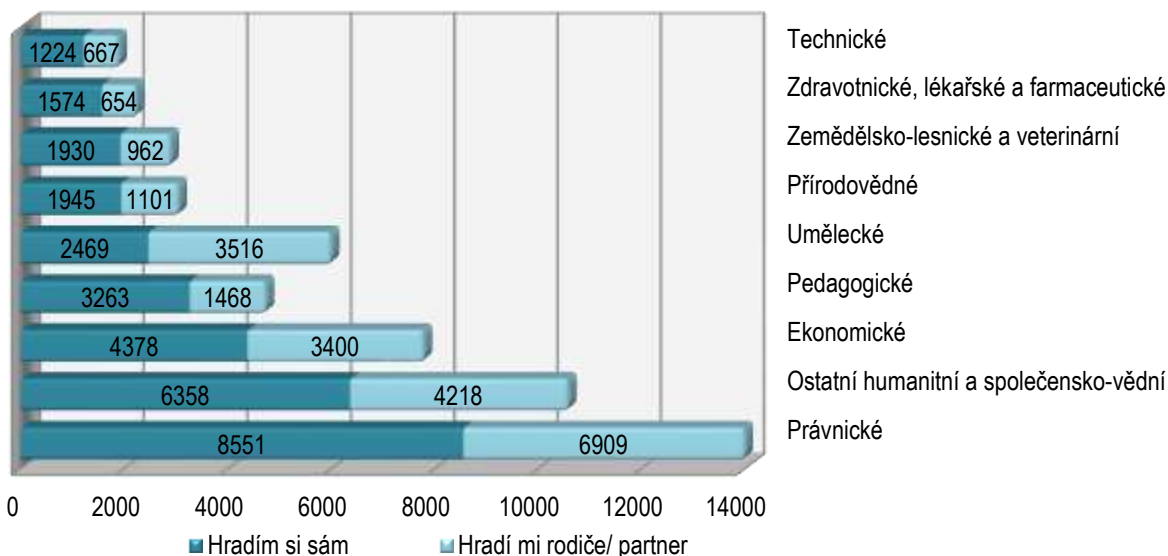
Příjmy i výdaje studentů se liší podle studovaných oborů (grafy 4.20 a 4.21). Nejnižší příjmy i výdaje měli studenti technických oborů. Rodiče/partner průměrně za měsíc uhradí náklady za 3 913 Kč, sám si student technického studijního oboru uhradí náklady ve výši 5 203 Kč. Oproti tomu studenti právnických oborů vydávají za živobytí z vlastních zdrojů 10 351 Kč, rodiče jim uhradí další náklady ve výši 6 183 Kč.

Graf 4.20 Průměrné měsíční náklady na živobytí podle oblasti studijního programu (Kč)

Průměrné náklady za semestr podle oblasti studijního programu jsou nejvyšší u právnických studijních programů. Studenti právnických studijních oborů hradí průměrně 15 460 Kč za semestr. 8 551 Kč si studenti právnických studijních oborů hradí sami a 6 909 Kč jim hradí rodiče.

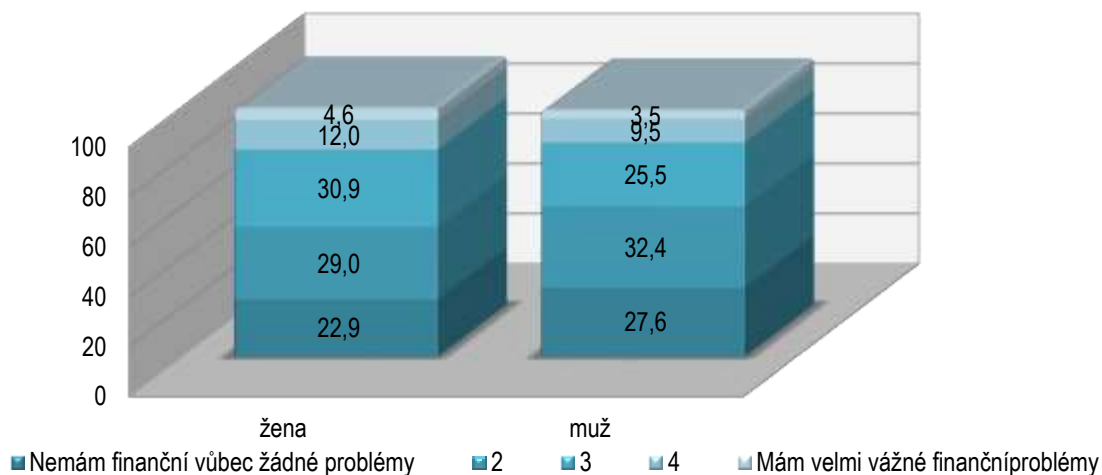
Graf 4.21 Průměrné náklady za semestr podle oblasti studijního programu (Kč)

4.2.3 Finanční problémy

Studenti byli dotazováni, do jaké míry se potýkají s finančními problémy pomocí pětibodové škály, kde 1 znamená „Vůbec“ a 5 „Velmi vážné“. S finančními problémy se potýká 15 % studentů⁶, 17 % žen a 13 % mužů (graf 4.22).

Graf 4.22 Míra finančních problémů podle pohlaví (%)

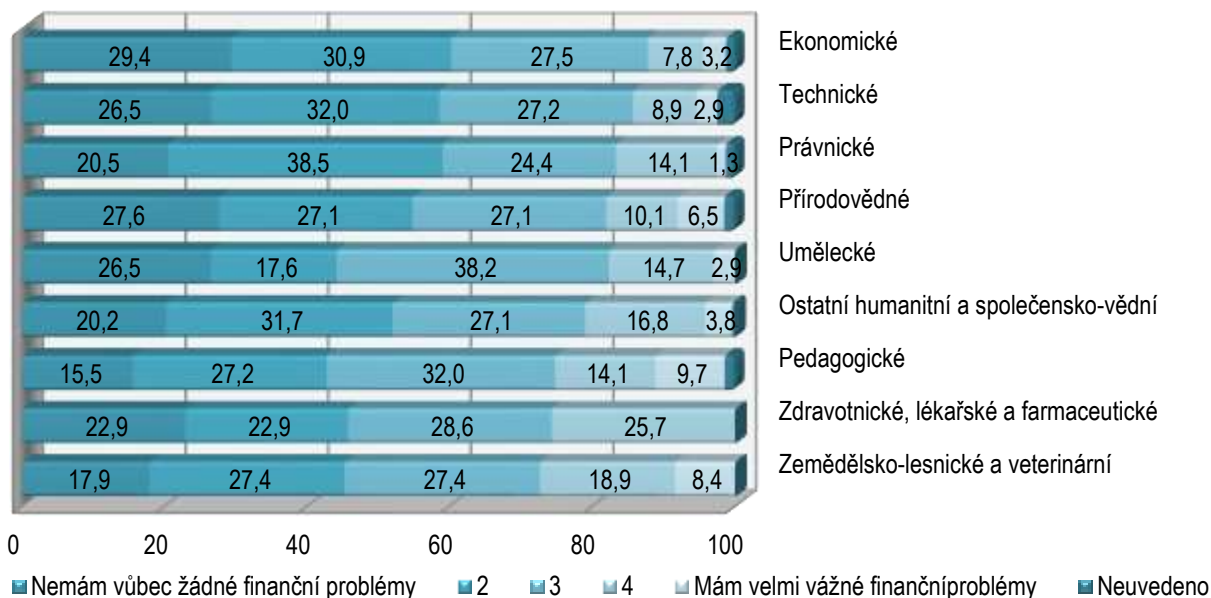

Statisticky významně se míra finančních problémů liší podle jednotlivých studijních oborů. 26 % studentů ze zdravotnické, lékařské a farmaceutické oblasti se potýká s finančními problémy, u studentů pedagogických oborů je to 24 % a u studentů zemědělsko-lesnických a veterinárních oborů je to dokonce

⁶ Studenti, kteří na škále uvedli 4 (vážné) a 5 (velmi vážné).

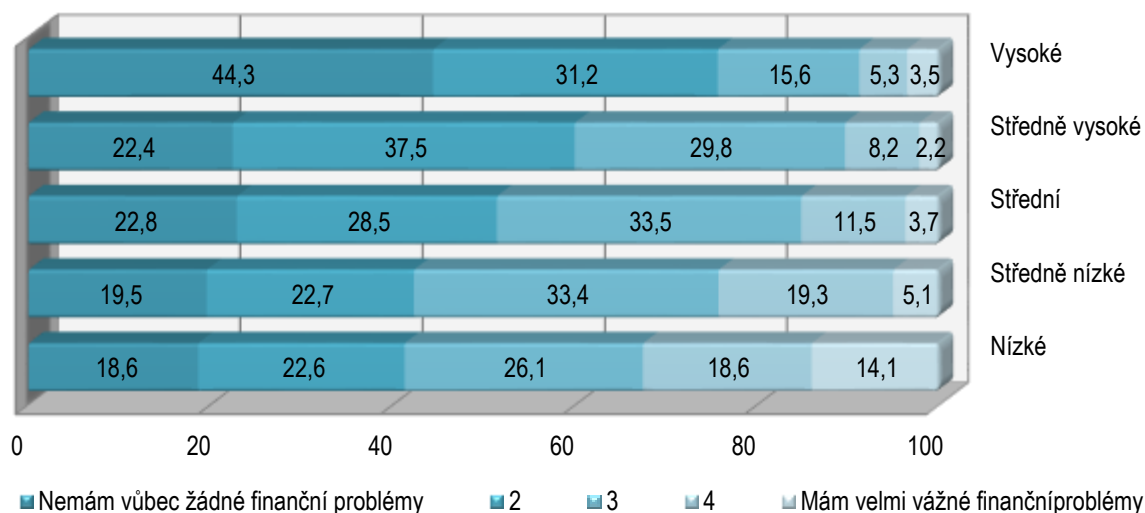
27 %, výrazně lepší situace je u studijních programů právnických, technických a ekonomických (graf 4.23).

Graf 4.23 Míra finančních problémů podle oblasti studijního programu (%)

Byla prokázána závislost mezi mírou finančních problémů a sociálním postavením rodičů (graf 4.24)⁷. Čím nižší je sociální status rodičů, tím vyšší je podíl studentů, kteří mají finanční problémy.

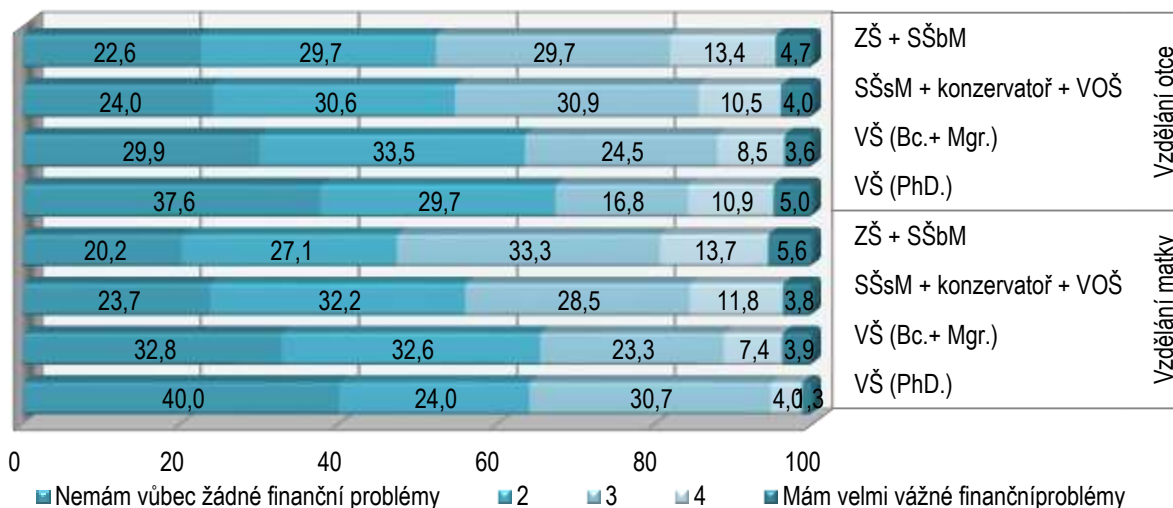
Graf 4.24 Míra finančních problémů podle sociálního postavení rodičů (%)

⁷ Sociální postavení rodiny je roztríděno na 5 skupin. Vysoké sociální postavení mají ti studenti, kteří v otázce, „Zamyslete se prosím, nad sociálním postavením Vašich rodičů a zařaďte je na stupnici 0-10, kde 0 = vysoké sociální postavení, 10 = nízké sociální postavení.“, odpověděli 0,1 nebo 2. Středně vysoké postavení určují kódy 3 a 4. Střední postavení kód 5 atd.

Sociální postavení rodičů souvisí s jejich vzděláním. Míra finančních problémů se liší také podle vzdělání rodičů. Nevětší podíl studentů, kteří nemají vůbec žádné finanční problémy, tvoří studenti, kteří mají vysokoškolsky vzdělané rodiče (bez ohledu na to, zda jde o otce či o matku), viz graf 4.25.

Graf 4.25 Míra finančních problémů podle vzdělání rodičů (%)

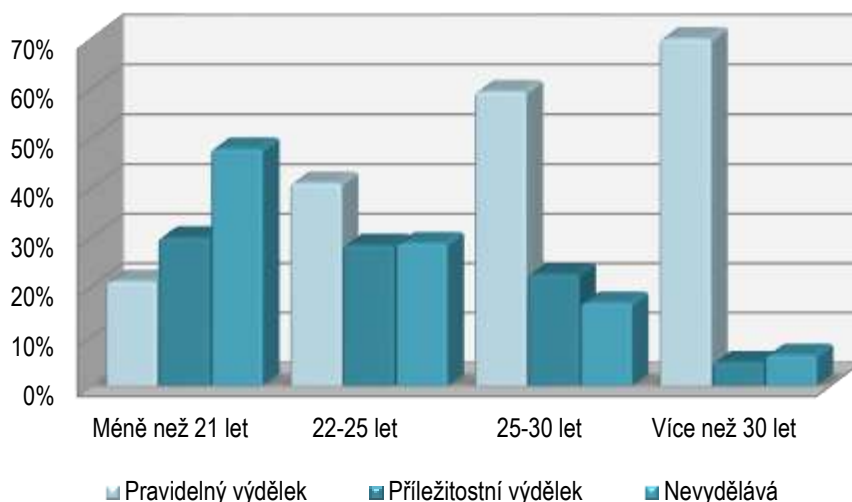
4.3 Ekonomická aktivita

V kapitole ekonomická aktivita bylo zkoumáno, zda studenti během svého studia pracují a jestli jejich práce souvisí s náplní jejich studijního programu. Byla také zjišťována motivace k práci. V závěru kapitoly je zkoumána časová vytiženost studentů studiem a prací.

4.3.1 Ekonomická aktivita a motivace k práci

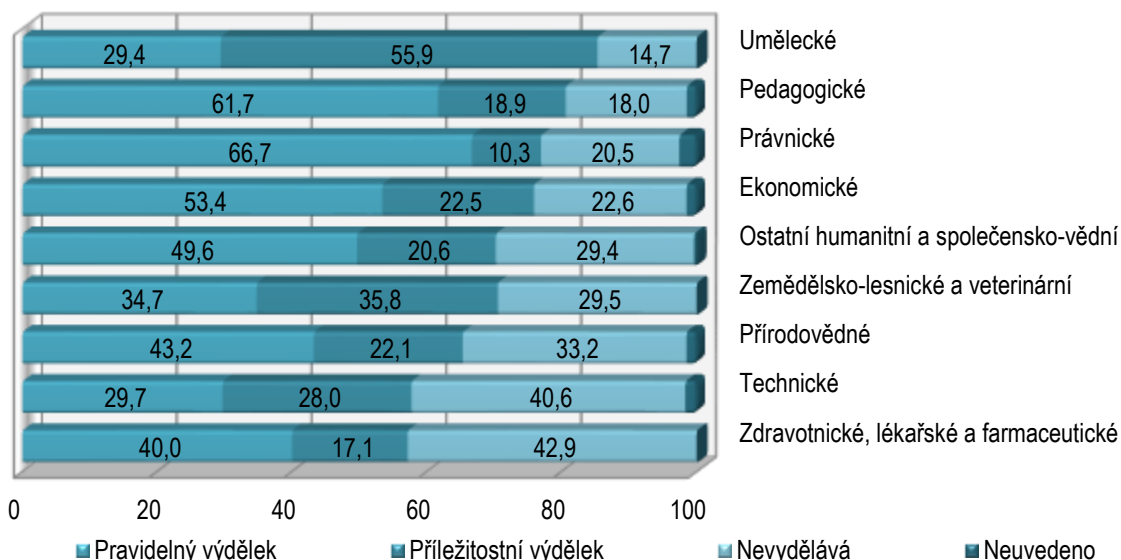
41 % studentů z věkové kategorie 22 – 25 let má pravidelný příjem, u studentů mladších než 21 let je to 21 %. Během studia si nevydělává 29 % z věkové kategorie 22 – 25 let, z věkové kategorie mladší než 21 let je to 48 % (graf 4.26).

Graf 4.26 Ekonomická aktivita studentů podle věkových skupin

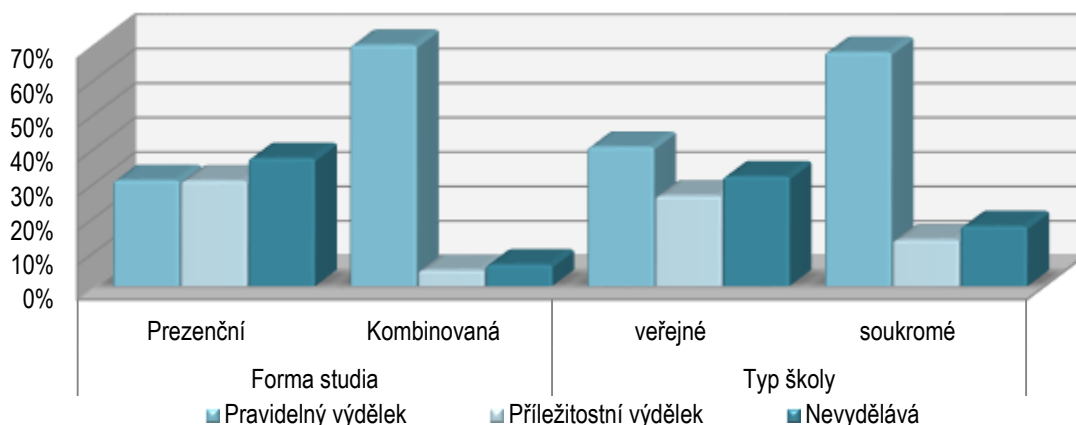
Pravidelně si vydělávají 2/3 studentů právnických oborů, obdobně jsou na tom studenti pedagogických studijních programů. Opačným pólem jsou studenti technických oborů, 41 % studentů technického oboru si nevzdělává vůbec a 28 % jen příležitostně. Studenti zdravotnických, lékařských a farmaceutických oborů buď pracují pravidelně (40 %) nebo vůbec (43 %), viz graf 4.27.

Graf 4.27 Ekonomická aktivita studentů podle oblasti studijního programu (%)

Studenti prezenčního studia jsou rozděleni rovnoměrně mezi pravidelně pracující, příležitostně pracující a nepracující (graf 4.28), 89 % studentů kombinovaného studia pracuje. Pravidelný výdělek má 40 % studentů veřejných vysokých škol a 80 % soukromých.

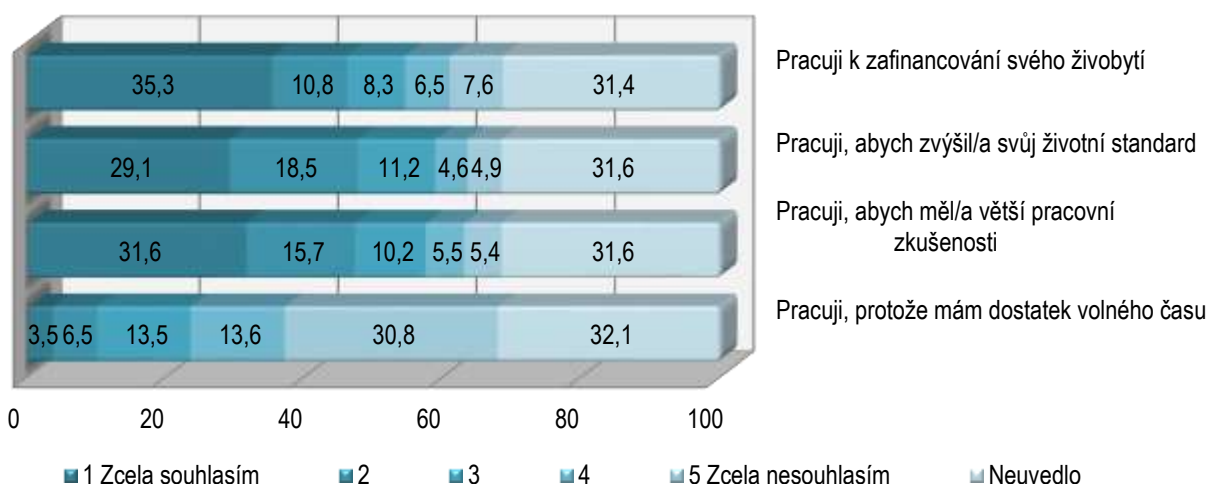
Graf 4.28 Ekonomická aktivita studentů podle formy studia a typu vysoké školy

Pravidelný výdělek studentů neznamena, že pro ně není studium na prvním místě. Ze studentů, kteří pravidelně pracují, má 44 % z nich studium na prvním místě.

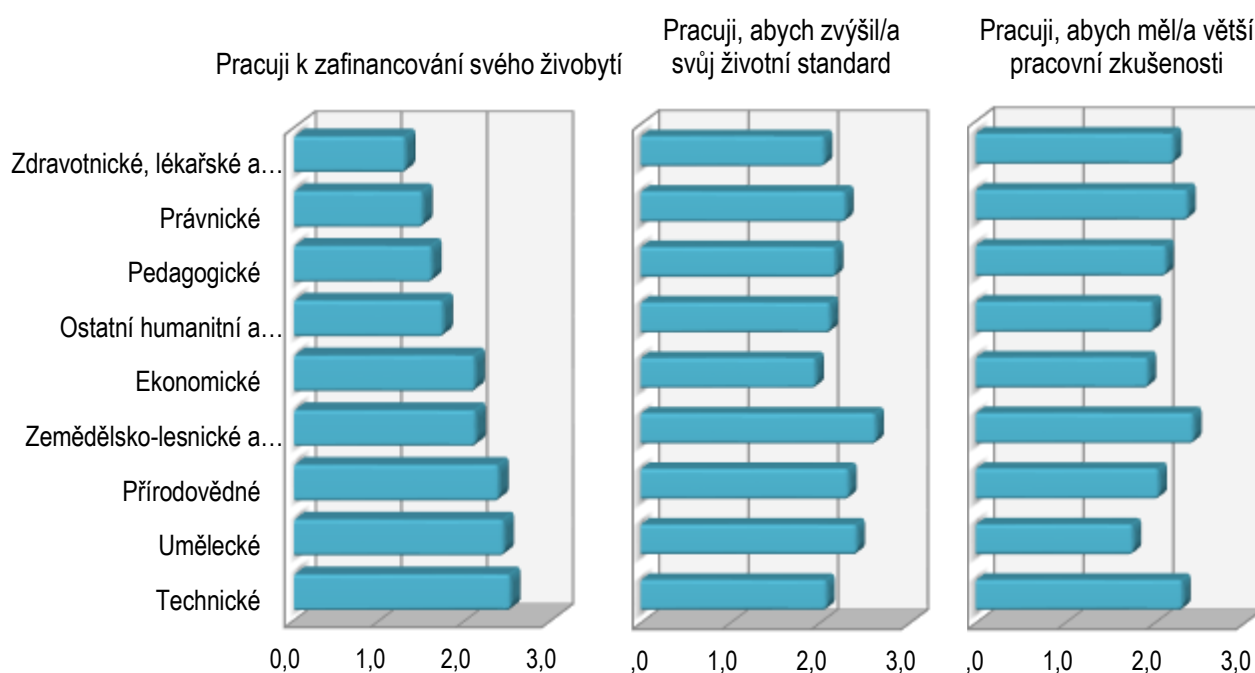
Na následující otázky týkající se motivace k práci odpovídali pouze studenti, kteří uvedli, že pracují (ať už příležitostně nebo pravidelně), a to na škále od 1 (Zcela souhlasím) do 5 (Zcela nesouhlasím). Studenti pracují proto, aby zafinancovali své živobytí, aby si zvýšili svůj životní standard nebo také proto, aby získali pracovní zkušenost (graf 4.29).

Graf 4.29 Motivace studentů k práci při studiu (%)

V předchozí části bylo řečeno, že nejčastěji pracují studenti právnických programů, zdravotnických, lékařských a farmaceutických programů a pedagogických studijních programů. Studenti těchto oborů častěji pracují, aby zafinancovali své živobytí (56 % studentů právnických oborů a 55 % studentů pedagogických oborů). Pro získání pracovních zkušeností pracují nejčastěji studenti uměleckých oborů (graf 4.30).

Graf 4.30 Motivace studentů k práci při studiu podle oblasti studijních programů (průměr z bodové škály 1 = zcela souhlasím, 5 = zcela nesouhlasím)

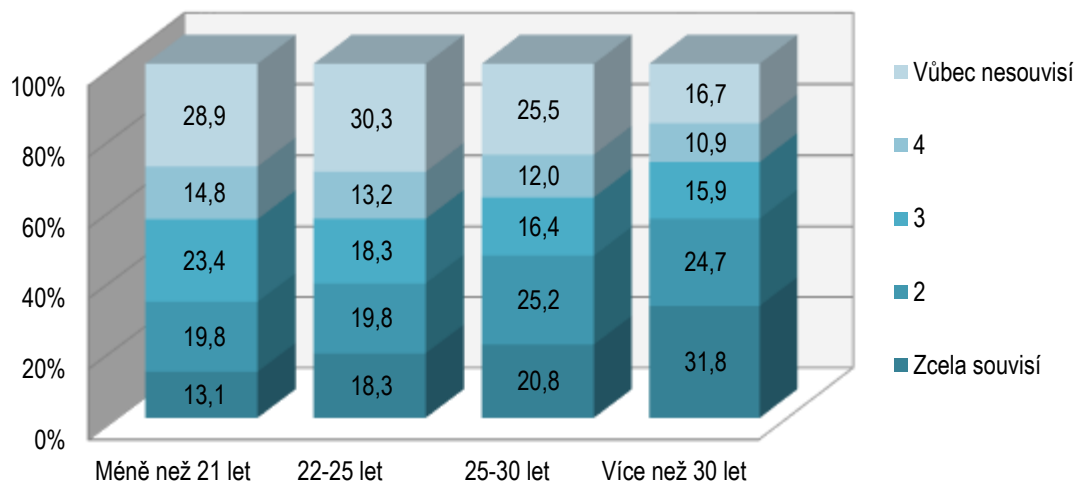
S prvním výrokem souhlasí častěji studenti soukromých vysokých škol (52 %). Ti si také více uvědomují to, že jim práce přináší vyšší životní standard a více pracovních zkušeností. Výsledky se oproti studentům veřejných vysokých škol liší i v těchto aspektech, ale již ne tak výrazně.

Ženy častěji než muži souhlasí s tím, že pracují proto, aby zafinancovaly své živobytí.

Konečně byla zjišťována souvislost studijního oboru a náplně práce při studiu. Statisticky významné rozdíly byly zjištěny u věkových kategorií. Více než polovina studentů nad 30 let má zaměstnání, které souvisí s jejich studijním programem⁸, u studentů do 21 let je to pouze 33 % (graf 4.31).

⁸ Studenti zvolili kód 1 „Zcela souvisí“ nebo 2 „Souvisí“.

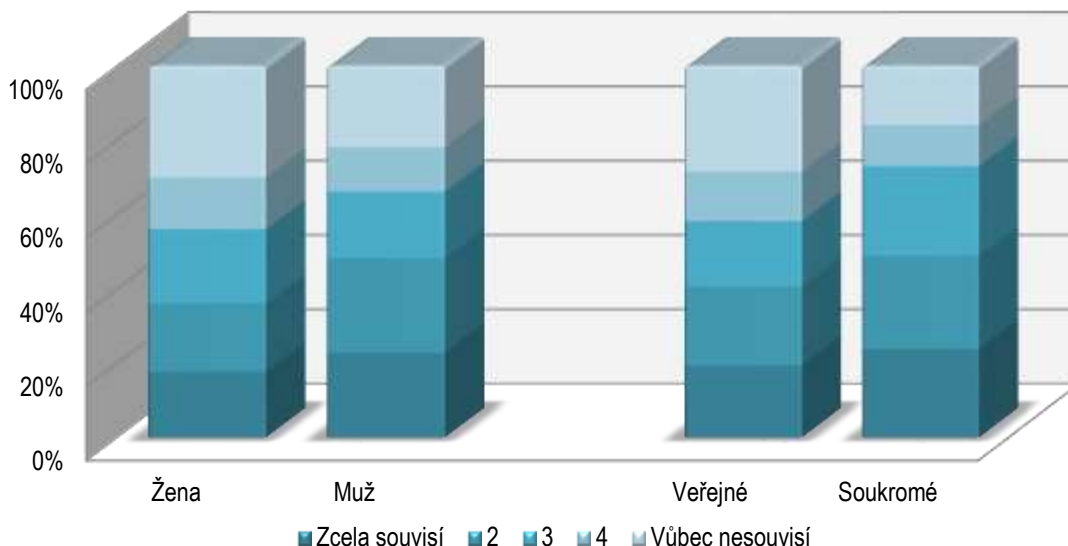
Graf 4.31 Souvislost mezi náplní práce a obsahem studia podle věku

Zaměstnání, které souvisí s náplní jejich studijního programu, mají častěji muži oproti ženám. Je možné, že díky tomu, že ženy mají častěji finanční problémy než muži, jsou ženy ochotnější přijmout i pracovní pozici mimo svůj obor.

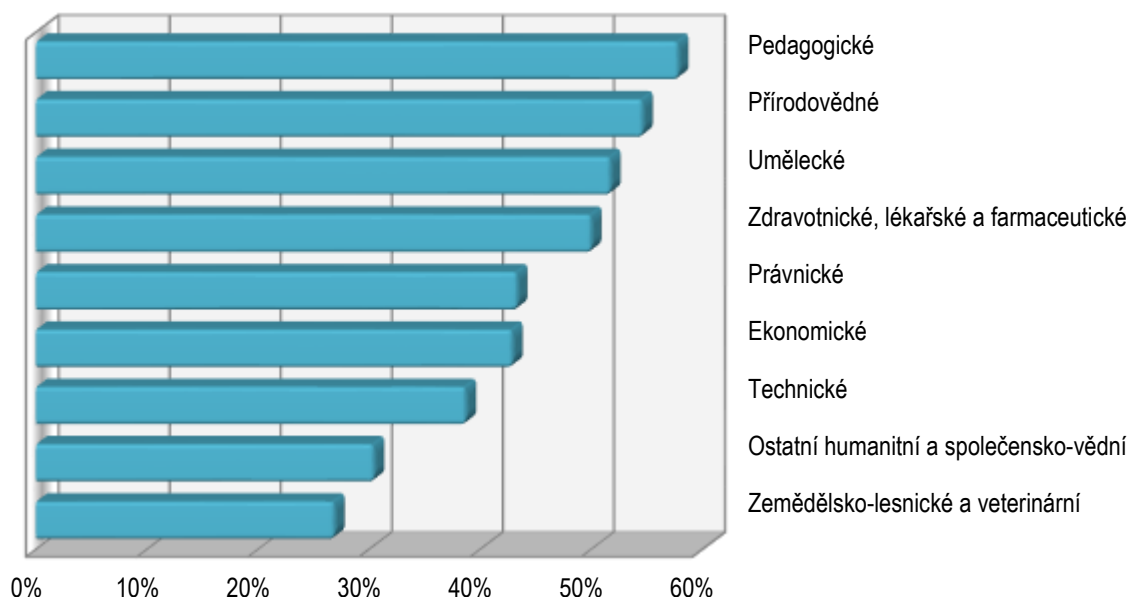
Výsledky studentů soukromých škol jsou odlišné od výsledků škol veřejných. Studenti soukromých vysokých škol mají častěji práci, která souvisí s jejich studijním oborem (graf 4.32), což souvisí s odlišnou věkovou strukturou studentů

Graf 4.32 Souvislost mezi náplní práce a obsahem studia podle pohlaví a formy studia

Nejčastěji ve své oblasti pracují studenti pedagogických a zdravotnických, lékařských a farmaceutických studijních programů, opačným pólem jsou studenti zemědělsko-lesnických a veterinárních studijních programů, kde v oboru pracuje pouze 27 % studentů (graf 4.33).

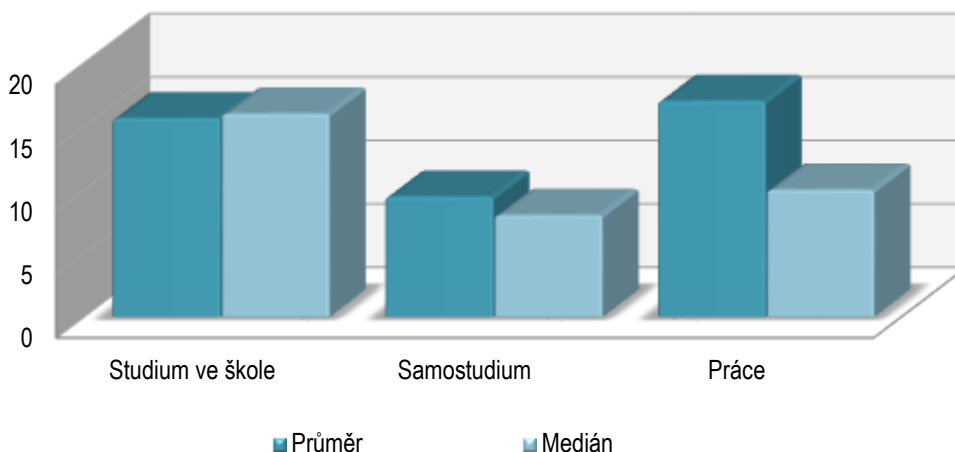
**Graf 4.33 Souvislost mezi náplní práce a obsahem studia podle oblasti studijního programu
(% studentů, u kterých práce zcela souvisí/souvisí)**

4.3.2 Časová vytiženost studentů

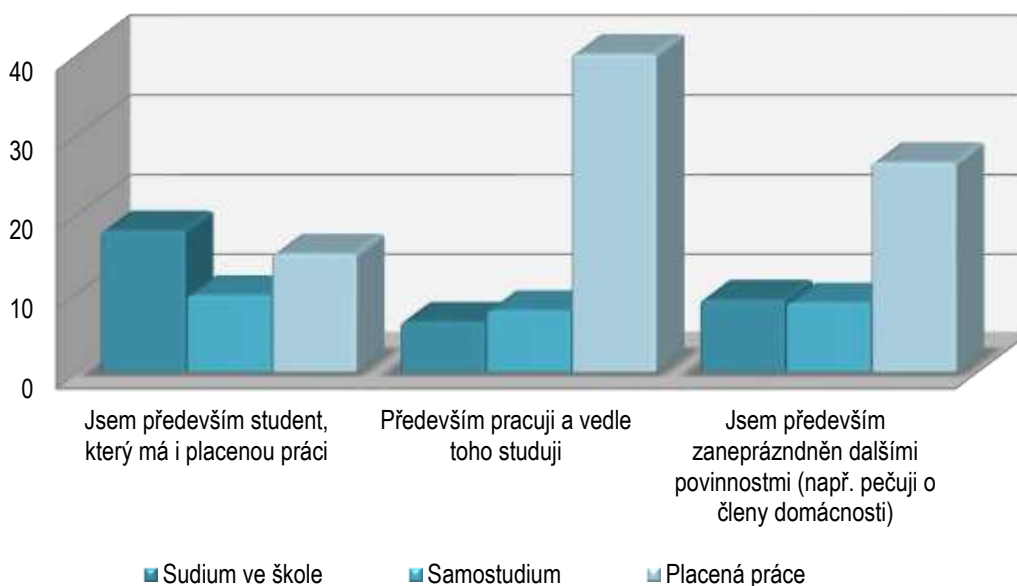
Plný pracovní úvazek má 20 % studentů, necelá polovina těchto studentů pracuje více než 40 hodin týdně. Při porovnání průměrné časové vytiženosti studentů prací a studiem během týdne, je patrné (viz graf 4.34), že studenti se průměrně více věnují škole. 25 hodin týdně v průměru se věnují studiu nebo samostudiu, v práci jsou pak průměrně 17 hodin týdně. U studentů, kteří práci mají, a vydělávají si pravidelně nebo příležitostně, se pak hodnota průměrného pracovního vytižení vyšplhá na 24,5 hodin týdně. Medián je u počtu věnovaných studiu nebo samostudiu podobný jako průměr, nebylo pozorováno výrazné zešikmení dat. U počtu hodin věnovaných práci je medián ovlivněn studenty, kteří nechodí do práce vůbec (29 % z celkového počtu).

Graf 4.34 Průměr a medián počtu hodin věnovaných studiu/samostudiu/práci týdně

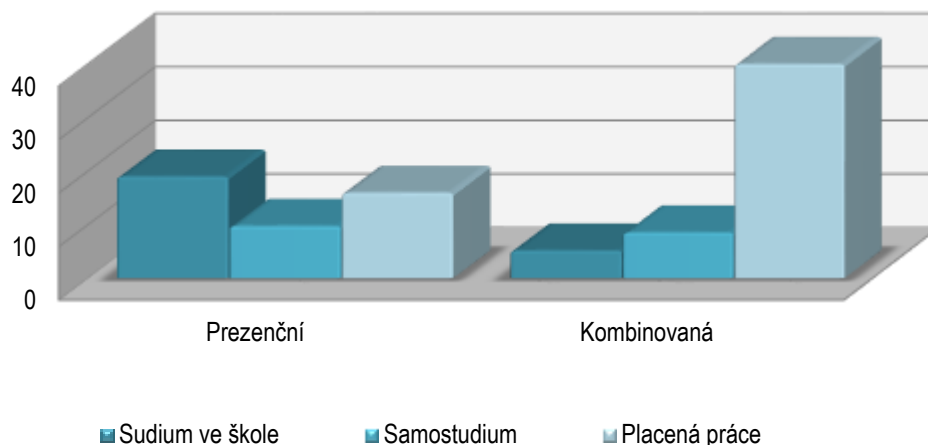
Studenti, kteří uvedli, že jsou především studenty, pracují průměrně 15 hodin týdně (graf 4.35). Studenti, kteří především pracují, pracují na plný úvazek, počet hodin za týden je tedy 40 hodin. Počet hodin strávených v práci je na úkor počtu hodin strávených studiem.

Graf 4.35 Průměr počtu hodin věnovaných studiu/samostudiu/práci týdně podle ekonomické aktivity studentů

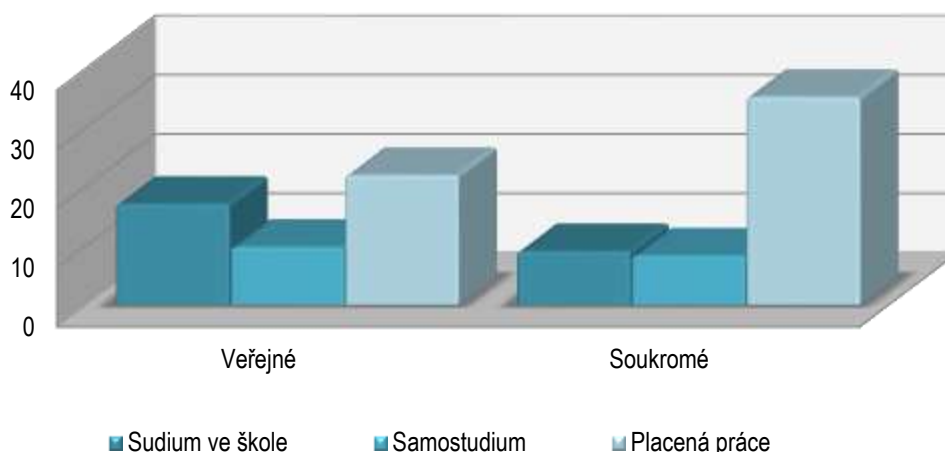
Obdobné rozdíly, jaké byly nalezeny u studentů podle ekonomické aktivity, byly nalezeny u rozdělení studentů podle formy studia (graf 4.36). Studenti kombinované formy studia většinou pracují, proto jsou výsledky obdobné jako v předchozím grafu u studentů, kteří uvedli, že především pracují a vedle toho studují.

Graf 4.36 Průměr počtu hodin věnovaných studiu/samostudiu/práci týdně podle formy studia

Situace se opakuje také u rozdělení podle typu vysoké školy (graf 4.37). Studenti soukromých vysokých škol častěji než studenti veřejných vysokých škol pracují a také jich více studuje v kombinované formě.

Graf 4.37 Průměr počtu hodin věnovaných studiu/samostudiu/práci týdně podle typu školy

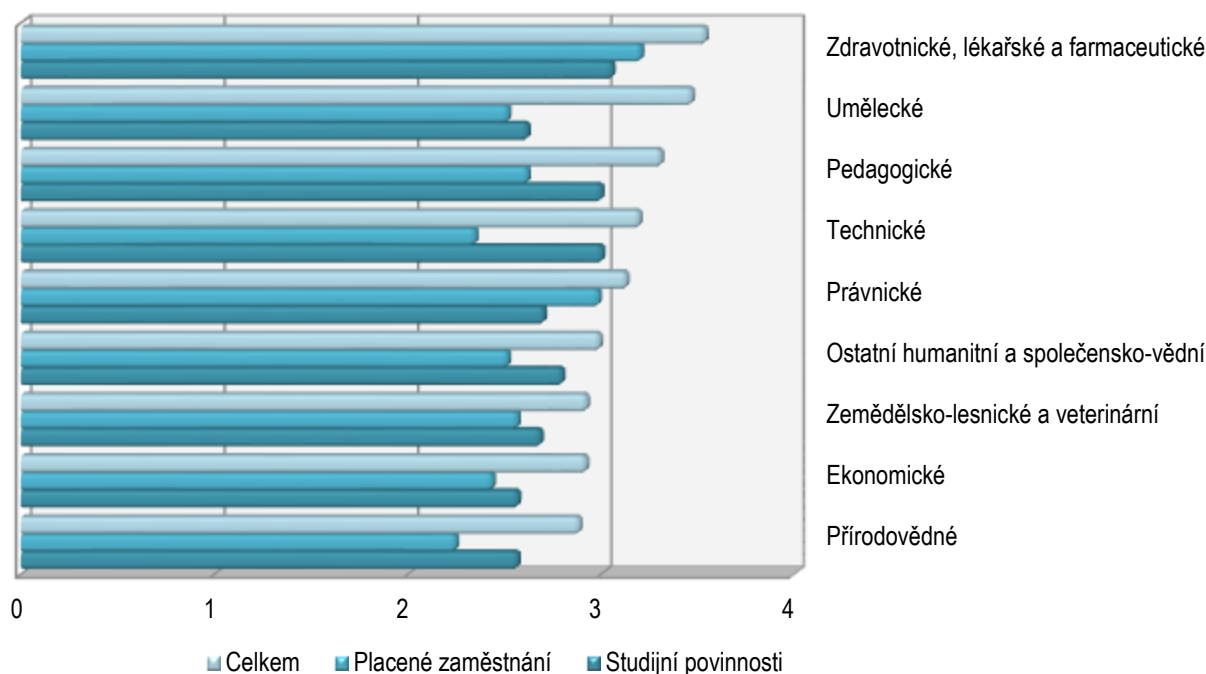
Statisticky významné rozdíly byly nalezeny u kategorií podle oblasti studijního programu. Nejvíce času tráví v práci studenti právnických studijních programů – 35 hodin. Naopak nejméně hodin pracují studenti technických a uměleckých studijních oborů. 56 % studentů právnických a 50 % studentů pedagogických studijních oborů mají vyšší než poloviční úvazek, což vysvětluje vyšší průměrný příjem v kapitole 4.2.1. Studenti právnických oborů mají vysoké příjmy a velkou část nákladů si hradí sami. Opakem jsou v tomto smyslu studenti technických škol.

Tabulka 4.3 Průměrný počet hodin týdně strávených studiem a prací podle oborů

	Studium ve škole	Samostudium	Placená práce
Právnícké	11,9	9,2	35,0
Pedagogické	10,0	8,4	30,2
Zdravotnické, lékařské a farmaceutické	19,7	10,7	29,3
Ostatní humanitní a společensko-vědní	12,8	9,1	28,6
Ekonomické	12,4	8,0	26,4
Zemědělsko-lesnické a veterinární	15,5	8,5	20,7
Přírodovědné	16,0	10,8	20,7
Technické	22,0	11,1	18,0
Umělecké	21,7	13,4	17,8

Nejvíce spokojeni se svým časovým vytížením jsou studenti přírodovědných studijních oborů, a to jak ve škole, tak v práci (graf 4.38). Studenti právníckých oborů jsou více než ostatní nespokojeni s vytížením v práci, v celkové spokojenosti s časovým vytížením však patří k průměru. Nespokojeni s časovým vytížením ve škole jsou studenti technických a zdravotnických, lékařských a farmaceutických studijních oborů. Studenti zdravotnických, lékařských a farmaceutických studijních oborů jsou také nejméně spokojeni celkem.

Graf 4.38 Spokojenost studentů s časovým vytížením podle oblasti studijního programu (průměr z 5 bodové škály, 1=S vytížením jsem spokojen, 5=Uvítal/a bych více času)

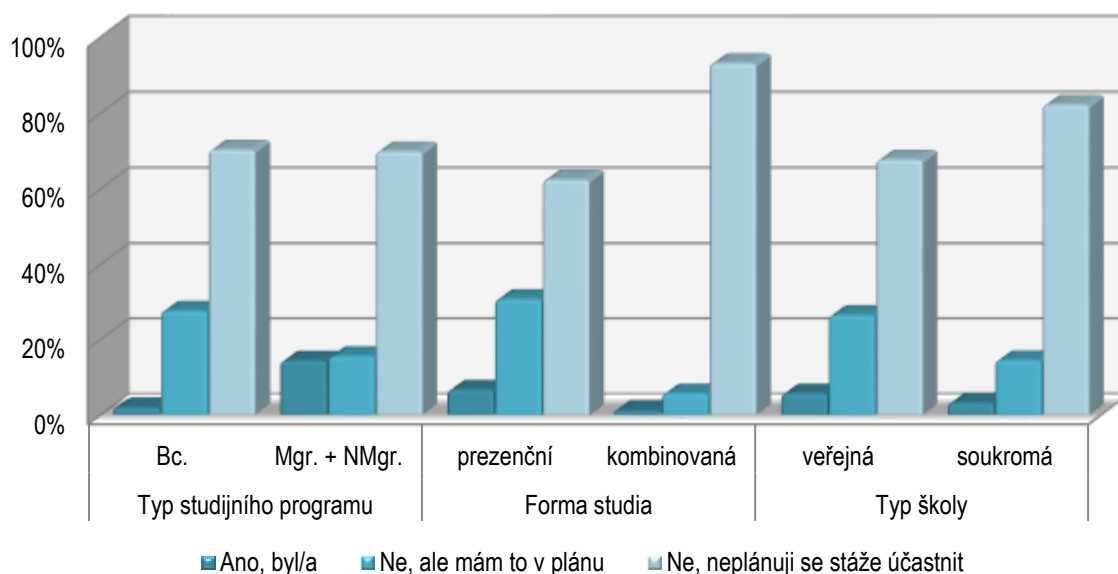
5 Mobilita

Kapitola obsahuje analytické shrnutí odpovědí, které se týkaly mobility studentů. Na úvod této kapitoly je třeba zdůraznit, že z celkového počtu respondentů má zkušenost se zahraničním pobytem pouze 131 respondentů, což je zhruba 5 %. Jedná se tedy o relativně nízké procento, a proto je i s dílčími závěry z této kapitoly třeba pracovat opatrně a s ohledem na tuto skutečnost.

5.1 Zájem o zahraniční studijní pobyt

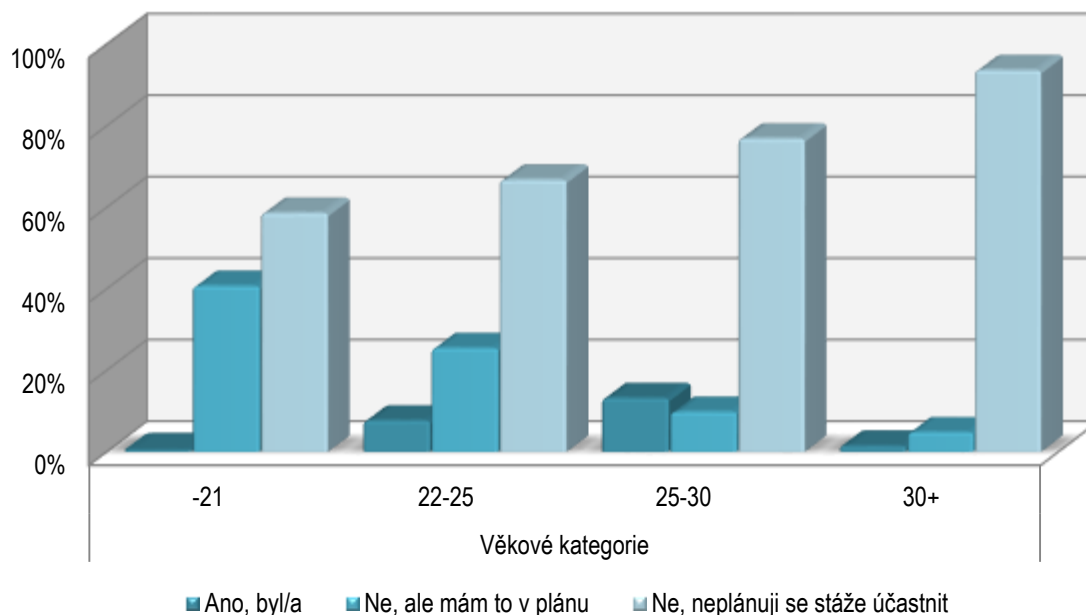
Graf 5.1 obsahuje informaci o tom, kolik z daného souboru respondentů se již zúčastnilo zahraničního studijního pobytu, resp. kolik procent tento zájem projevilo do budoucna. Zdaleka nejvyšší počet respondentů se vyjádřil, že o zahraniční studijní pobyt vůbec zájem nemá. Zájem o studijní pobyt byl zkoumán jednak z hlediska typu studijního programu, formy studia a typu školy. Obecně se projevuje vyšší zájem u studentů z prezenční formy studia a veřejných vysokých škol. Překvapující není ani vyšší procento respondentů, kteří již na studijním pobytu byli, a kteří zároveň studují v magisterském resp. v navazujícím magisterském studijním programu.

Graf 5.1 Zájem o zahraniční studijní pobyt podle typu studijního programu, formy studia a typu školy

Zájem o studijní pobyt byl rovněž analyzován z pohledu věkových kategorií. Z grafu 5.2 vyplývá, že u nižších ročníků je zájem o studijní pobyt vyšší a naopak u věkové kategorie 30+ let je velmi zanedbatelný.

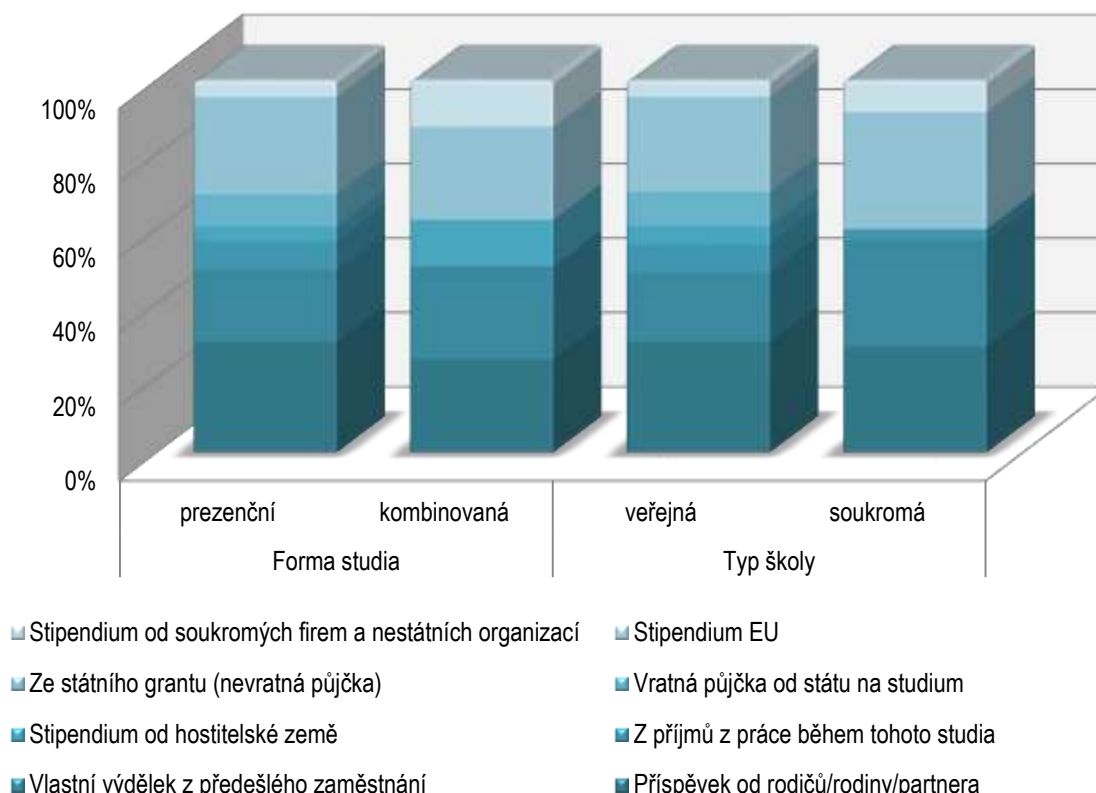
Graf 5.2 Zájem o zahraniční studijní pobyt podle věku

5.2 Financování zahraničního studijního pobytu

Graf 5.3 obsahuje informaci o tom, jak byl daný zahraniční studijní pobyt financován, resp. z jakých prostředků. U studentů prezenční formy studia byl hlavním zdrojem financování příspěvek od rodičů/rodiny/partnera. Stejně významný je tento zdroj i u studentů veřejných vysokých škol. Druhým nejvýznamnějším zdrojem jsou nevratné půjčky ze státního grantu, to napříč formou studia i typem školy. U studentů ze soukromých vysokých škol byl nejvýznamnějším zdrojem financování státní grant (nevratná půjčka), následovaly vlastní výdělky a příspěvky od rodičů/rodiny/partnera. Naopak zcela nevýznamné bylo stipendium od EU, které získal pouze jeden student z veřejné vysoké školy.

Graf 5.3 Zdroje financování zahraničního studijního pobytu podle formy studia a typu školy

5.3 Překážky pro zahraniční studijní pobyt

Následující tabulka obsahuje informaci o významu jednotlivých faktorů, které studenty ovlivňují v jejich rozhodování o zahraničním studijním pobytu (1 = žádná překážka a 5 = velká překážka). Relativně největší překážkou je obava ze ztráty placeného zaměstnání (25 % respondentů), na druhém místě se nachází obava z odloučení od partnera, dětí a přátel. Nejmenší překážkou jsou problémy s omezením vstupu do vybrané země (54 %). Za pozitivní je možné označit, že pouze 9 % respondentů označilo za velkou překážku omezenou kapacitu mobilitního programu a pouze 10 % spatřuje velkou překážku v problémech s uznáváním výsledků studia dosaženého v zahraničí v ČR (v rámci šetření EUROSTUDENT IV to bylo 16 %, takže došlo k relativně významnému poklesu u uznávání vzdělání).

Tabulka 5.1 Překážky pro zahraniční studijní pobyt (%)

Překážky	1 = žádná překážka	2	3	4	5 = velká překážka
Nedostatečné znalosti cizího jazyka	26	26	23	12	13
Potíže při shánění informací	27	34	25	10	4
Odloučení od partnera, dětí, přátel	22	17	20	16	24
Další finanční náklady	10	20	27	21	22
Ztráta placeného zaměstnání	43	12	12	9	25
Nedostatek motivace	33	23	25	11	8
Očekávaný malý přínos pro mé studium v ČR	34	20	26	12	8
Problémy s uznáváním výsledků studia dosaženého v zahraničí v ČR	30	23	24	13	10
Problémy s omezením vstupu do vybrané země (víza, povolení k pobytu)	54	22	15	4	5
Omezený přístup na vybrané školy a/nebo studijní programy v zahraničí	28	25	30	10	6
Náročné začleňování zahraničního studia do domácího studijního programu	22	24	31	15	8
Omezená kapacita mobilitního programu	22	21	35	13	9

6 Jak se studuje zdravotně znevýhodněným studentům?

Mezi studenty prezenčního, distančního a kombinovaného studia, kteří se v České republice zúčastnili šetření EUROSTUDENT V, bylo 13,25 % zdravotně znevýhodněných, z toho 83 % studovalo v prezenčním studiu. V této podkapitole se nejprve podíváme na charakteristiku zdravotně znevýhodněných studentů a na problémy, se kterými se během svého studia potýkají. Ve druhé části srovnáme studijní a životní podmínky zdravotně znevýhodněných s ostatními studenty.

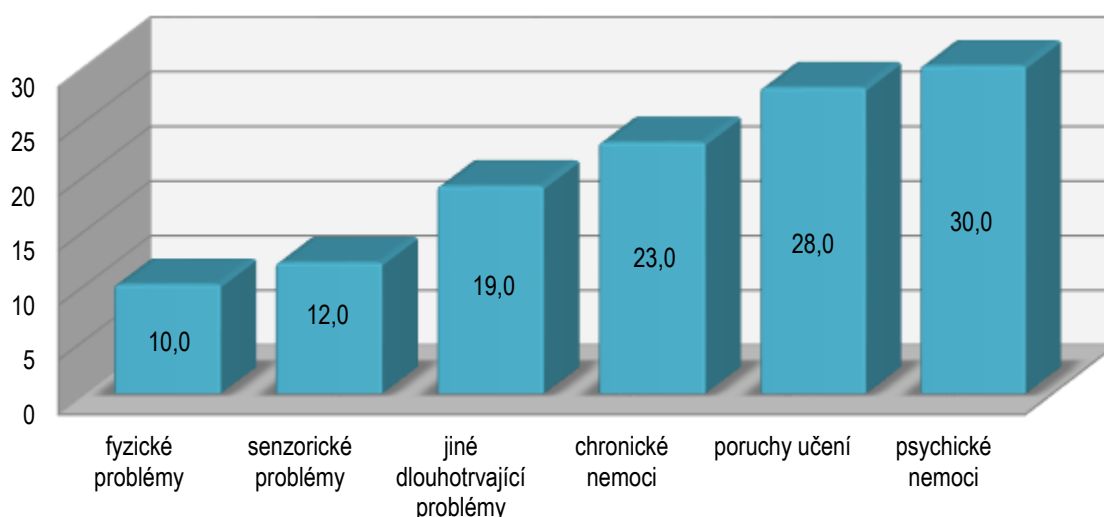
6.1 Studijní podmínky zdravotně znevýhodněných studentů

Studenti mohli uvést jeden či více typů zdravotního znevýhodnění z následujících možností:

1. Chronické nemoci
2. Psychické problémy
3. Fyzické problémy
4. Senzorické problémy (zrakové nebo sluchové)
5. Poruchy učení (dyslexie apod.)
6. Jiné dlouhotrvající problémy

Nejvíce zdravotně znevýhodněných studentů (30,3 %) se potýká s psychickými problémy a s poruchami učení (27,5 %), naopak nejméně zdravotně znevýhodněných trpí fyzickými problémy (9,9 %)⁹.

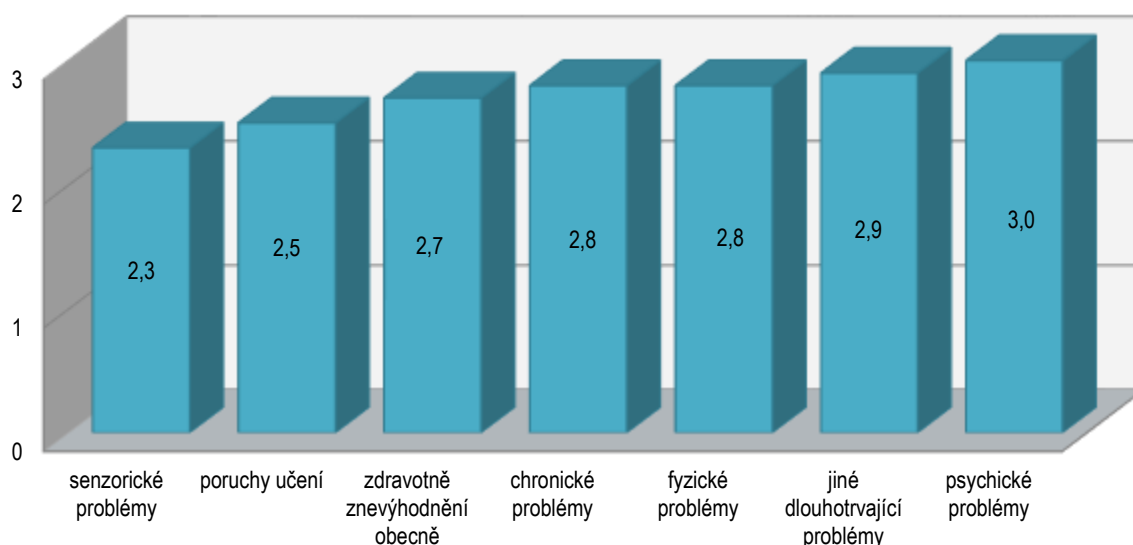
Graf 6.1 Typy zdravotního znevýhodnění (%)

⁹ Studenti mohli uvést více odpovědí, 19 % zdravotně znevýhodněných studentů uvedlo 2 – 4 typy znevýhodnění.

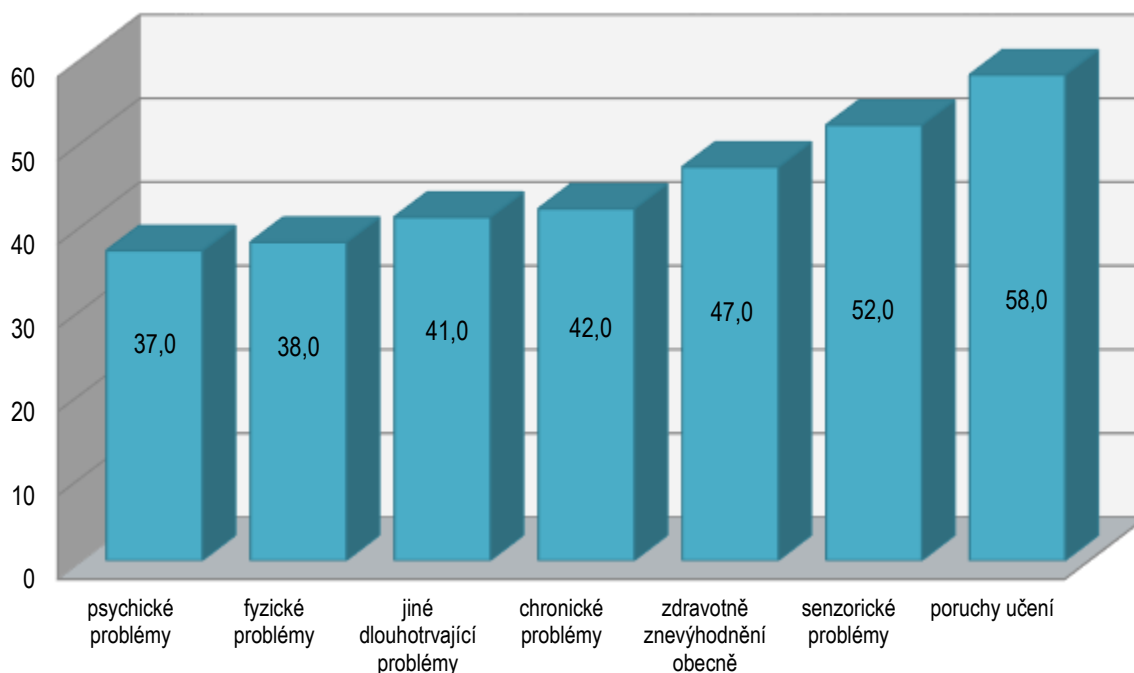
Jak velkou překážku ve studiu představují pro zdravotně znevýhodněné jejich zdravotní potíže, hodnotili studenti na škále 1 (žádná překážka) až 5 (velká překážka). Obecně 11 % zdravotně znevýhodněných nevnímalo své problémy jako překážku ve studiu, naopak 5 % označilo své znevýhodnění jako velkou překážku. Největší překážkou ve studiu jsou pro zdravotně znevýhodněné psychické problémy, naopak poněkud překvapivě hodnotili studenti se sensorickými problémy své zdravotní znevýhodnění jako mírnější překážku ve studiu. Studenti, kteří uvedli jeden typ zdravotního znevýhodnění, vnímali své obtíže jako menší překážku ve studiu než studenti s více zdravotními problémy současně (2,6 vs. 3 body).

Graf 6.2 Jak velkou překážkou ve studiu jsou Vaše potíže? (průměr z 5 bodové škály, 1 = žádná překážka, 5 = velká překážka).

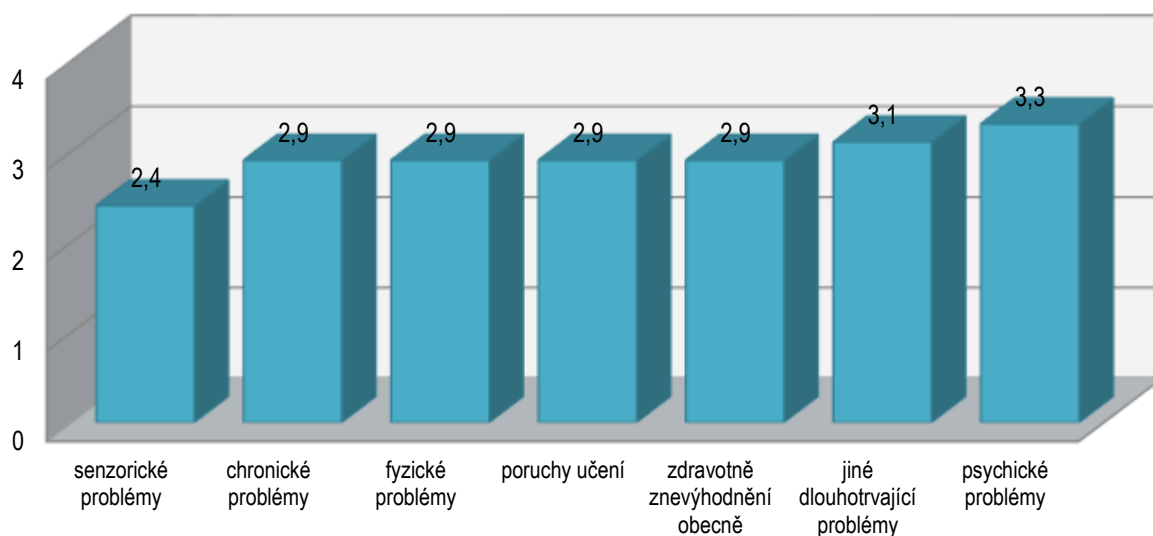
Zdravotně znevýhodnění studenti mohli také odpovědět na otázku, jak dobře se cítí s ohledem na své indispozice ke studiu institucionálně a veřejně podporování. Téměř polovina (47 %) zdravotně znevýhodněných studentů uvedla, že nepotřebuje žádnou institucionální a veřejnou podporu. To se výrazně týkalo zejména studentů s poruchami učení (58 %) a opět poněkud překvapivě studentů se sensorickými problémy (52 %). Naopak studenti potýkající se s psychickým nebo fyzickými problémy uvedli, že nepotřebují žádnou institucionální nebo veřejnou podporu pouze v 37 % resp. 38 % případů.

Graf 6.3 Podíl zdravotně znevýhodněných studentů, kteří uvedli, že nepotřebují žádnou institucionální a veřejnou podporu s ohledem na svoje indispozice ke studiu (%)

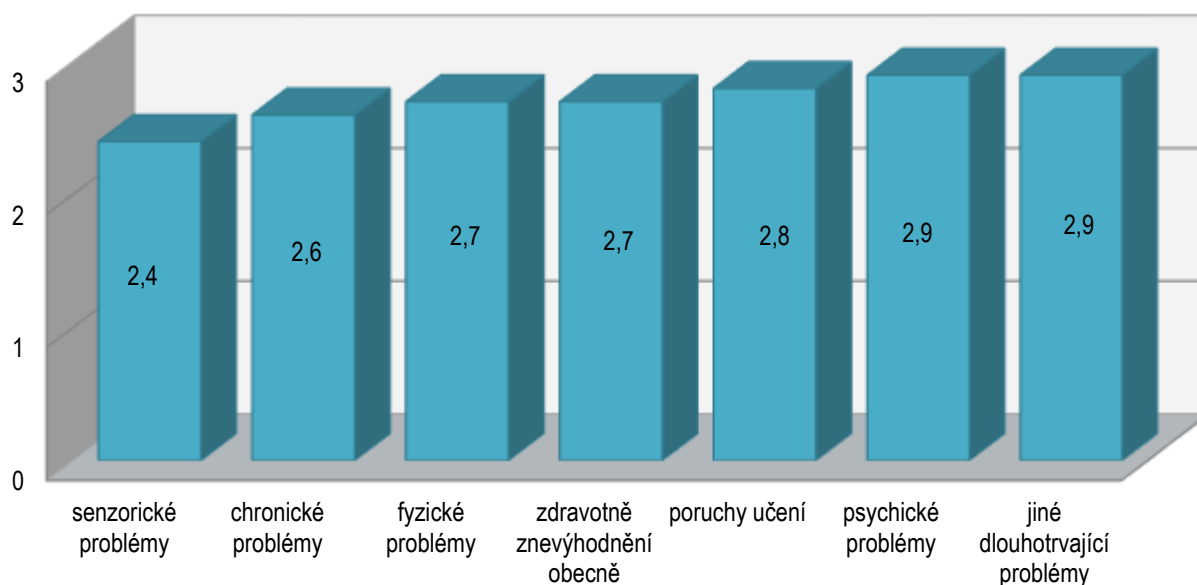
Studenti, kteří nějakou formu institucionální či veřejné podpory potřebují, odpovídali na otázku „Jak dobře se cítíte s ohledem na svoji indispozici ke studiu institucionálně a veřejně podporován/a?“ na škále 1 (velmi dobře) až 5 (velmi špatně). Opět nespokojenější s veřejnou podporou byli studenti se senzorickými problémy oproti studentům s psychickými poruchami. Studenti s jediným zdravotním problémem byli s institucionální a veřejnou podporou spokojenější než studenti s dvěma a více formami zdravotního znevýhodnění (2,9 vs. 3,2 body).

Graf 6.4 Jak dobře se cítíte s ohledem na svoji indispozici ke studiu institucionálně a veřejně podporován/a? (průměr z 5 bodové škály, 1 = velmi dobře až 5 = velmi špatně).

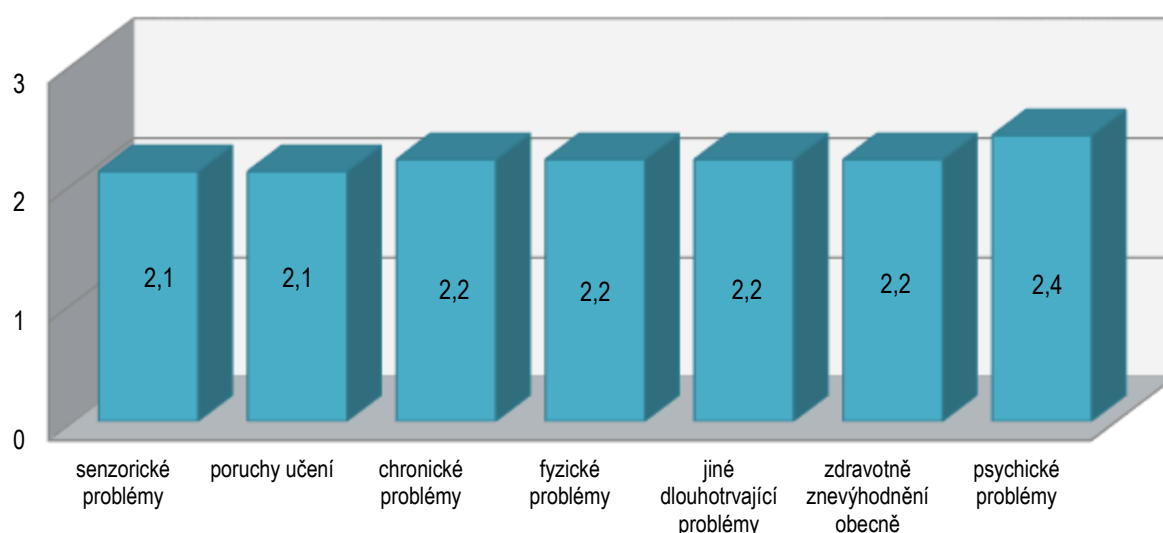
Studenti se zdravotním znevýhodněním mohli dále hodnotit připravenost vysoké školy na studium studentů se specifickými potřebami na škále 1 (velmi dobře připravená) až 5 (zcela nepřipravená). Nejlépe hodnotili připravenost vysoké školy studenti se senzorickými problémy, nejhůře potom studenti s psychickými a jinými dlouhotrvajícími problémy. V hodnocení připravenosti vysoké školy se názor studentů s jedním typem zdravotního znevýhodnění signifikantně nelišil od názoru studentů s dvěma a více typy potíží.

Graf 6.5 Jak hodnotíte připravenost vysoké školy na studium studentů se specifickými potřebami? (průměr z 5 bodové škály, 1 = velmi dobře připravená, až 5 = zcela nepřipravená).

Na škále 1 (zcela spokojen) až 5 (zcela nespokojen) hodnotili zdravotně znevýhodnění svoji spokojenost se studiem. Nejvíce spokojení jsou opět studenti se senzorickými problémy a studenti s poruchami učení. V souladu s jejich spokojeností s veřejnou podporou a připraveností školy jsou nejméně spokojeni studenti potýkající se s psychickými problémy. Spokojenost studentů, kteří se potýkají s více typy zdravotního znevýhodnění, se signifikantně neliší od spokojenosti studentů, kteří uvedli více typů zdravotního znevýhodnění. Průměrnou spokojenost se studiem (2,2) můžeme porovnat s kompozitní spokojeností se studiem vypočítanou jako průměrná spokojenost v oblasti kvalita výuky, organizace harmonogram studia, možnost vybrat si ze široké škály předmětů, přístup studijních referentů ke studentům, přístup vyučujících ke studentům a vybavení školy. Průměrná kompozitní spokojenost zdravotně znevýhodněných studentů v těchto oblastech je 2,1¹⁰.

Graf 6.6 Jak jste spokojeni se studiem? (průměr z 5 bodové škály, 1 = velmi spokojen, až 5 = zcela nespokojen).

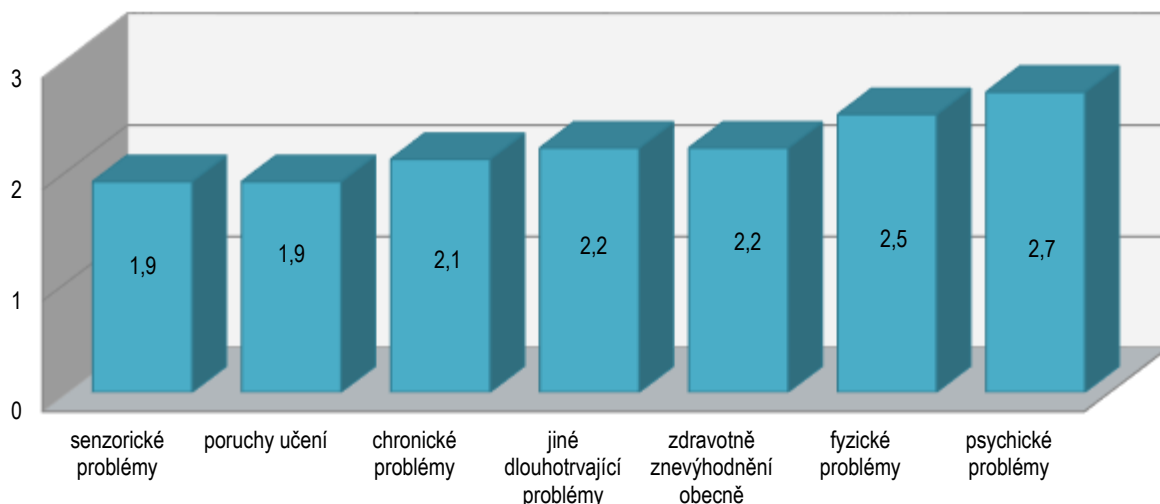
Zdravotně znevýhodnění studenti dále hodnotili své začlenění do kolektivu/vysoké školy na škále 1 (velmi dobře začleněný) až 5 (velmi špatně začleněný). Nejspokojenější se začleněním do kolektivu jsou opět studenti se senzorickými poruchami a poruchami učení, nejméně spokojení pak studenti s psychickými resp. fyzickými problémy.

¹⁰ Rozdíl oproti spokojenosti se studiem uvedenou v sekci zabývající se zdravotně znevýhodněnými, tedy není nijak výrazný, přesto je statisticky signifikantní:

	N	Průměr	Směrodatná odchylka
Celková spokojenost zdravotně znevýhodněných se studiem	577	2,67	1,02
Spokojenost se studiem v 6 vybraných oblastech	569	2,14	0,67

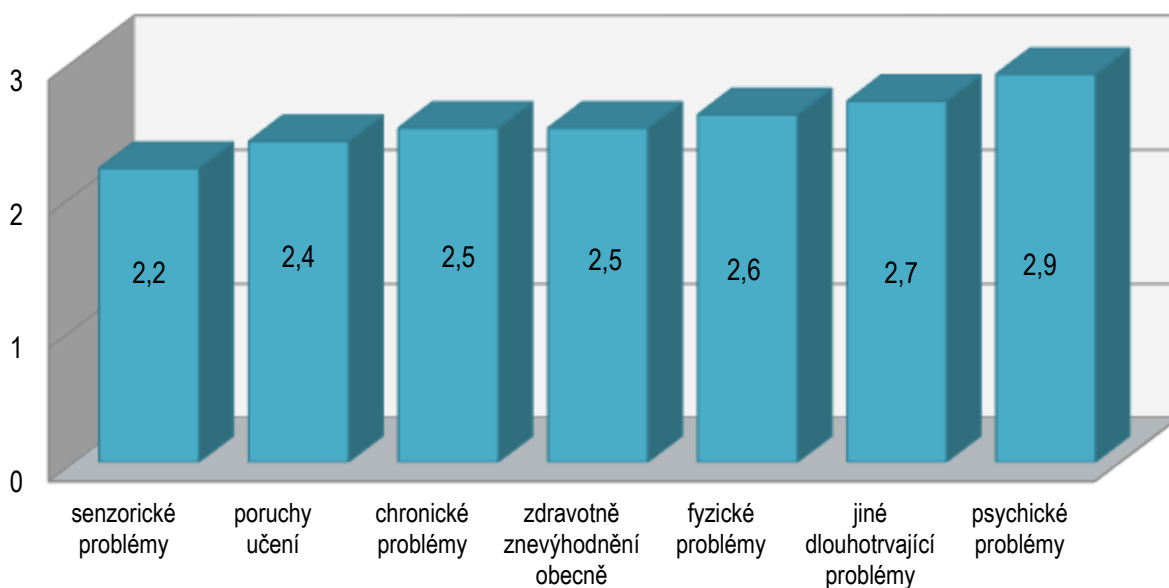
Vzhledem k rozsahu datového souboru resp. podsouborů však zamítnutí hypotézy o shodě průměrů není překvapivé.

Graf 6.7 Jak hodnotíte své začlenění do kolektivu/vysoké školy? (průměr z 5 bodové škály, 1 = velmi dobře až 5 = velmi špatně).

Z bodového hodnocení významnosti zdravotního znevýhodnění jako překážky ve studiu, hodnocení veřejné a institucionální podpory, hodnocení začlenění do kolektivu a připravenosti vysoké školy na studium studentů se specifickými potřebami a spokojeností se studiem jsme vypočítali průměrnou hodnotu vyjadřující celkovou spokojenost zdravotně znevýhodněného studenta ve studiu s hlediska svého znevýhodnění. Nejvíce spokojeni jsou studenti znevýhodnění senzorickými poruchami, nejméně pak studenti potýkající se s psychickými problémy.

Graf 6.8 Celková spokojenost zdravotně znevýhodněných studentů se studiem a poskytovaným zázemím (průměr z 5 bodové škály, 1 = velmi spokojen až 5 = zcela nespokojen)

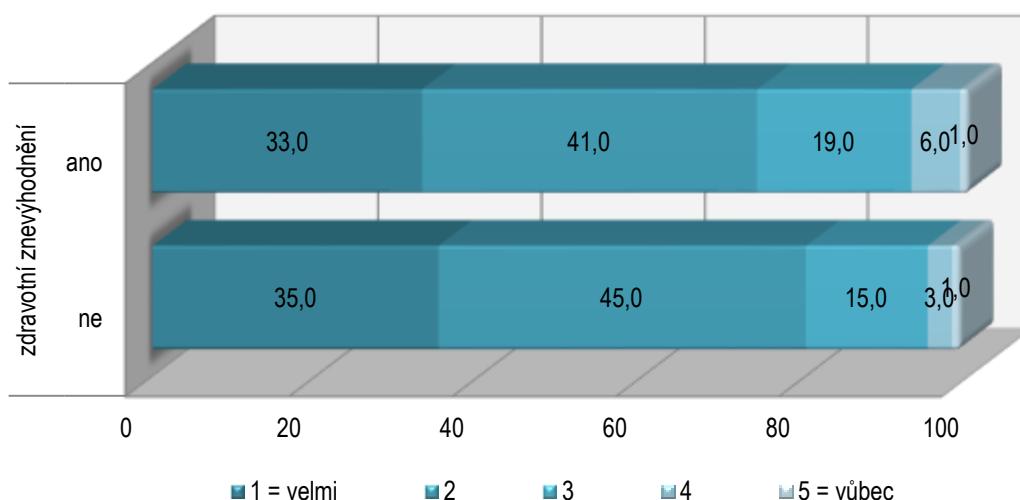

6.2 Role faktoru zdraví ve studijních a životních podmínkách studentů na českých vysokých školách

V této podkapitole se podíváme na odlišnosti ve studijních a životních podmínkách či v názorech zdravotně znevýhodněných a ostatních studentů. V některých oblastech (např. jazyk studijního programu nebo souvislost práce s náplní studijního programu) by členění podle faktoru zdraví nebylo smysluplné. U jiných proměnných (např. studium v zahraničí, čas strávený prací během semestru) by toto členění význam mělo, nicméně rozdíly mezi zdravotně znevýhodněnými a ostatními studenty se ukázaly být nesignifikantní. Následující závěry shrnují pouze ty výsledky, u kterých se faktor zdraví ukázal být statisticky významný. Ve všech případech je však nutné mít na zřeteli, že významnost kategorizace podle tohoto faktoru mohla být jen velmi slabá (viz hodnoty Cramerova V uvedené v poznámkách pod čarou).

Zdravotně znevýhodnění jsou méně spokojeni s přístupem vyučujících ke studentům¹¹. Na pětibodové škále hodnotili zdraví studenti přístup vyučujících průměrně 1,87 body, zdravotně znevýhodnění studenti 1,99 body (spokojenost hodnotili studenti na škále 1 = velmi až 5 = vůbec). Rozdíl velmi spokojených a spíše spokojených činí mezi zdravotně znevýhodněnými a ostatními studenty 6 procentních bodů.

Graf 6.9 Jak jste spokojen/a s přístupem vyučujících ke studentům? (%)

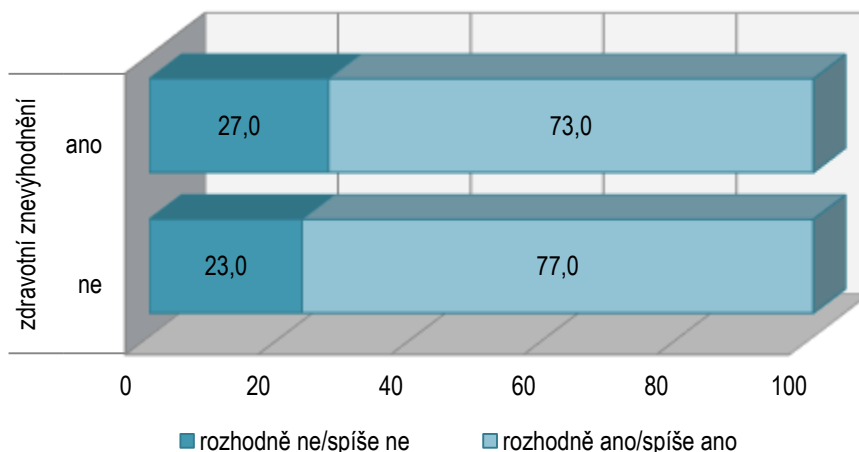
Pro zdravotně znevýhodněné studenty byla vysoká škola, na které studují, méně často první volbou než v případě zdravotně nezvýhodněných studentů¹². Je tedy vhodné klást si otázku, zda existují zdravotní bariéry vstupu na vysoké školy. Je pravděpodobné, že poruchy učení (dyslexie, dysgrafie apod.) mohli

¹¹ Statisticky signifikantní, nicméně velmi slabá závislost (Cramerovo V = 0,06).

¹² Role faktoru zdraví byla opět statisticky signifikantní, ale z hlediska Cramerova V (0,03) velmi slabá. Pro jednoznačnější testování byly odpovědi „rozhodně ano“ a „ano“ sloučeny do jedné kategorie, obdobně jako odpovědi „rozhodně ne“ a „ne“. Toto rozdělení je použito i v otázce, zda se student cítí být součástí své školy.

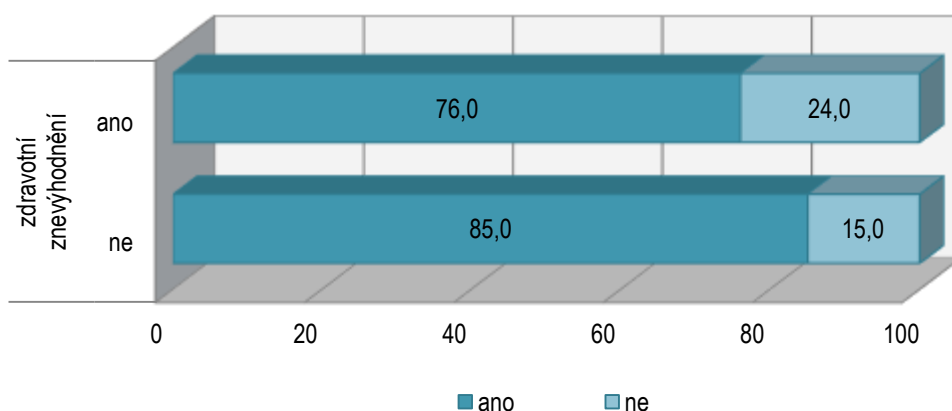
představovat při přijímacím řízení handicap, kvůli kterému se zdravotně znevýhodněný student nedostal na svou nejpreferovanější školu.

Graf 6.10 Byla vysoká škola, kterou právě studujete, Vaší první volbou? (%)

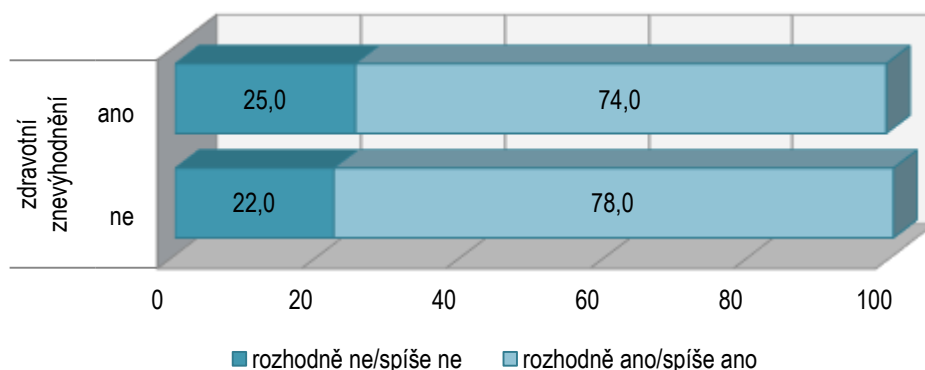
Nespokojenost se studovanou vysokou školou v případě zdravotně znevýhodněných studentů je patrná i z toho, že téměř čtvrtina zdravotně znevýhodněných (oproti 15 % zdravých studentů) by se znovu na svou vysokou školu ke studiu nechtěla zapsat.

Graf 6.11 Kdybyste si mohl/a znovu vybrat, zapsal/a byste se ke studiu na stejnou školu? (%)

V souladu s těmito závěry nás nepřekvapí, že se zdravotně znevýhodnění studenti cítí být méně často součástí své vysoké školy než studenti zdravotně neznevýhodnění.

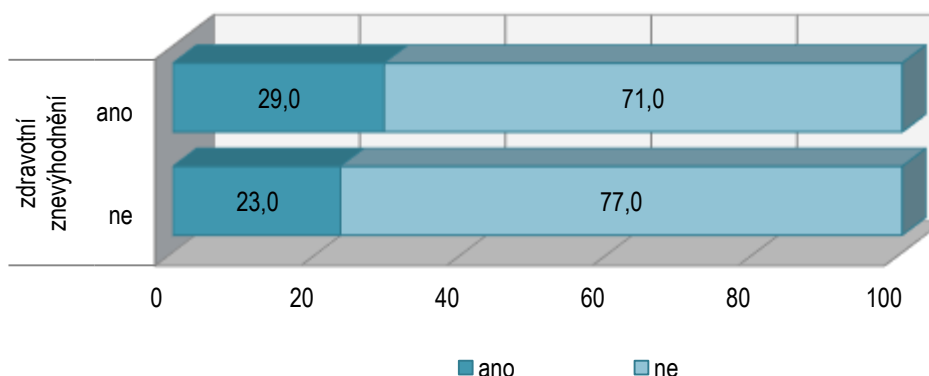
Graf 6.12 Cítíte se být součástí Vaší vysoké školy? (%)

Zdravotně znevýhodnění studenti jsou mírně skeptičtější vzhledem ke svým šancím na trhu práce po dokončení studijního programu než studenti, kteří nemají zdravotní problémy (2,4 bodů oproti 2,3 bodům). Hodnocení šancí na mezinárodním trhu práce se v závislosti na zdravotním faktoru neliší – všichni studenti hodnotí své šance na pětibodové škále průměrně 3 body¹³.

Zdravotně znevýhodnění studenti již někdy v minulosti ukončili předčasně studijní program ve 29 % případů, což je signifikantně častěji než v případě zdravotně neznevýhodněných studentů. V 17 % případů museli zdravotně znevýhodněná ukončit svůj předešlý studijní program právě kvůli zdravotním resp. rodinným důvodům (téměř dvakrát častěji než zdraví studenti). Zdravotně znevýhodnění studenti naopak ve srovnání se zdravými studenty ukončili studium méně často kvůli nesplnění studijních požadavků (rozdíl 6 procentních bodů). Zdraví i zdravotně znevýhodnění studenti ukončovali nejčastěji své studium kvůli nevhodné volbě studijního programu¹⁴.

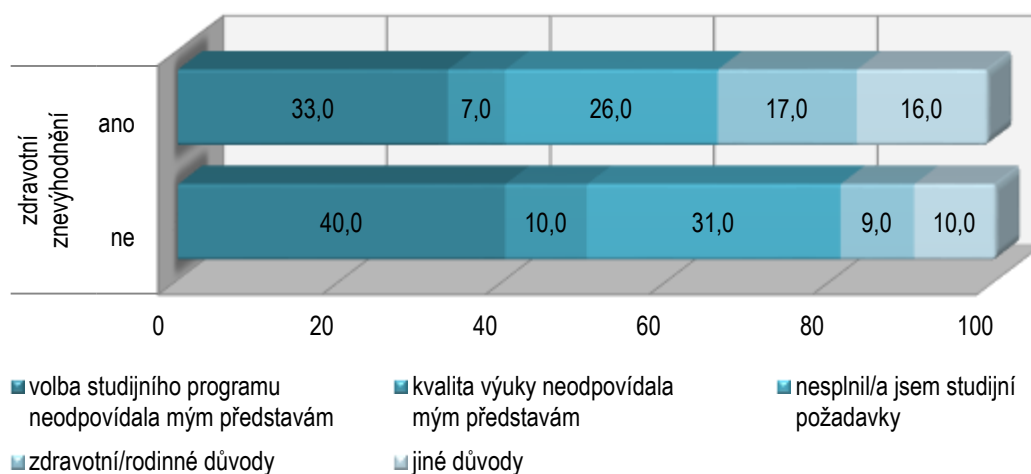
Graf 6.13 Ukončil/a jste předčasně v minulosti studium v jiném studijním programu? (%)

¹³ Z analýzy byli vynecháni studenti, kteří uvedli, že své šance na uplatnění nejsou schopni odhadnout – 4,8 % studentů v případě národního trhu práce, 21,2 % studentů v případě mezinárodního trhu práce.

¹⁴ Rozdíl 6 procentních bodů mezi zdravotně znevýhodněnými a zdravými studenty může naznačovat, že zdravotně znevýhodnění přistupovali k volbě studia zodpovědněji než zdraví studenti. Jiným vysvětlením však může být, že např. student sportovní fakulty musel ukončit studium v důsledku úrazu, což nijak nesouviselo s jeho spokojeností se studijním programem.

Graf 6.14 Jaký byl důvod nedokončení předchozího studia? (%)

Zdravotně znevýhodnění studenti také signifikantně častěji přerušili alespoň na rok po vstupu na vysokou školu své studium (12 % zdravotně znevýhodněných oproti 6 % zdravých studentů přerušilo studium během jednoho stupně studia, 4 % zdravotně znevýhodněných oproti 2 % zdravých studentů přerušilo studium mezi absolvováním prvního stupně studia a vstupem do vyššího studia).

Zdravotně znevýhodnění studenti se signifikantně častěji potýkají s finančními problémy. Na pětibodové škále, kde 5 znamená velmi vážné finanční problémy a 1 žádné finanční problémy, ohodnotili zdravotně znevýhodnění svou situaci 2,7 body, zatímco zdraví studenti 2,3 body.

7 Přílohy

Příloha 1 - Dotazník

EUROSTUDENT V

Pokud není uvedeno jinak, je možná pouze jedna odpověď.

OBLAST 1 – AKTUÁLNÍ STUDIUM

Q1.1

Jste v současném semestru aktivním studentem?

1. Ano, studuji na vysoké škole univerzitního typu v České republice -> jdi na otázku 1.2
2. Ano, studuji na vysoké škole jiného typu v České republice -> jdi na otázku 1.2
3. Ano, dočasně studuji v zahraničí (např. Erasmus) -> ukonči dotazník
4. Ne, v současnosti mám přerušené studium-> ukonči dotazník
5. Ne, přestal/a jsem studovat-> ukonči dotazník
6. Ne, již jsem dokončil/a svá studia-> ukonči dotazník

Q1.2

V jakém studijním programu studujete?

Pokud studujete více programů, uvažujte pro tento výzkum ten, který považujete za hlavní.

1. Bakalářský
2. Magisterský (4 a víceletý)
3. Navazující magisterský (2-3 letý)
4. Doktorský program -> ukonči dotazník
5. Jiný postgraduální program (např. MBA, nikoli však doktorský studijní program) -> ukonči dotazník

Q1.3

V jaké formě studujete?

1. V prezenčním (denním) studiu
2. V kombinovaném studiu
3. V distančním studiu
4. V jiné formě (např. celoživotní vzdělávání)

Q1.4 Uveďte název města, v němž má Vaše vysoká škola sídlo a jméno vysoké školy, kterou studujete.

Pokud studujete více vysokých škol zároveň, uveďte pouze tu, jejíž program jste označil/a jako hlavní v otázce 1.2.

- Jméno města
- Jméno vysoké školy

Q1.5

Jaký je název Vašeho studijního programu?

Pokud studujete více studijních programů, vyberte ten, který jste označil/a jako hlavní v otázce 1.2.

Q1.6

Plánujete po dokončení současného studia pokračovat v dalším studiu?

1. Ano, do roka po dokončení současného studijního programu -> jdi na otázky 1.7 a 1.8, neodpovídej 1.9
2. Ano, ale **ne** do roka po dokončení současného studijního programu -> jdi na otázky 1.7 až 1.9
3. Ne, neplánuji pokračovat v dalším studiu-> jdi na otázku 1.9
4. Ještě nevím-> jdi na otázku 1.9

Q1.7

Na jaké úrovni chcete pokračovat ve Vašem studiu?

1. Bakalář
2. Magistr
3. Ph.D.
4. Jiný stupeň zde nezminěn
5. Ještě nevím

Q1.8

Ve které zemi plánujete pokračovat ve studiu?

1. V České republice
2. V zahraničí
3. Ještě nevím

Q1.9

Jaké jsou Vaše plány v roce následujícím po ukončení aktuálně studovaného programu?

1. Budu pokračovat v placeném zaměstnání, které v současnosti mám.
2. Budu hledat/pracovat v novém placeném zaměstnání
3. Založím si vlastní firmu
4. Budu dělat něco jiného
5. Ještě nevím

Q1.10

V jakém jazyce je Váš studijní program převážně vyučován?

1. Převážně v češtině
2. Jen v angličtině
3. V jiném, prosím, uveďte

Q1.11

Uveďte, jak jste spokojen/a s Vaším studiem v následujících oblastech.

(škála 1-5, kde 1 = velmi, 5 = vůbec)

1. Kvalita výuky
2. Organizace a harmonogram studia
3. Možnost vybrat si ze široké škály předmětů
4. Přístup studijních referentů/referentek ke studentům
5. Přístup vyučujících ke studentům
6. Vybavení školy (knihovna, počítače, učebny, atd.)

Q1.12

Byla vysoká škola, kterou právě studujete, Vaší první volbou?

1. Rozhodně ano
2. Spíše ano
3. Spíše ne
4. Rozhodně ne

Q1.13

Cítíte se být součástí Vaší vysoké školy?

1. Rozhodně ano
2. Spíše ano
3. Spíše ne
4. Rozhodně ne

Q1.14

Proč jste si vybral/a školu, na které studujete?

Stanovte dle priorit tak, že 1 = nejvyšší a 4 = nejnižší priorit

- Zájem o obor
- Vzdálenost od místa bydliště (rodičů)
- Finanční dostupnost
- Uplatnění po absolvování studia

Q1.15

Kdybyste si mohl/a znovu vybrat, zapsal/a byste se ke studiu na stejnou vysokou školu?

1. Ano
2. Ne

Q1.16

Jak hodnotíte Vaše šance na trhu práce po dokončení současného studijního programu?
(škála 1 = velmi dobře, 5 = velmi špatně, 6 = nejsem schopen/schopna ohodnotit)

1. Na národní úrovni
2. Na mezinárodní úrovni

OBLAST 2 – DOSAVADNÍ VZDĚLÁNÍ

Q2.1

Před nástupem na vysokou školu jste studoval/a .

1. Odborné středoškolské vzdělání s maturitou (bez lyceí)
2. Nástavbové studium pro absolventy učebních oborů bez maturitní zkoušky
3. Lyceum
4. Čtyřleté gymnázium
5. Víceleté gymnázium
6. VOŠ

Q2.2

Kde jste absolvoval/a vzdělání uvedené v otázce 2.1

- Stát
- Kraj

Q2.3

Ve kterém měsíci a roce jste absolvoval/a školu uvedenou v otázce 2.1? Zapište čísla ve formátu MM YYYY.

Q2.4

Jaké podmínky jste musel/a splnit při Vašem prvním vstupu na vysokou školu? *Možnost více odpovědí*

1. Složit přijímací zkoušku
2. Složit talentovou zkoušku
3. Absolvovat národní srovnávací zkoušky (SCIO)
4. Mít dostatečné studijní výsledky ze střední školy
5. Jiné, specifikujte

Q2.5

K čemu Vaše vysoká škola přihlížela při Vašem prvním vstupu na vysokou školu?

Možnost více odpovědí

1. K výsledkům přijímacích zkoušek
2. K výsledkům talentových zkoušek
3. K výsledkům Národních srovnávacích zkoušek (SCIO)
4. Ke studijním výsledkům ze střední školy
5. K umístěním v různých soutěžích (olympiády, SOČ, sportovní soutěže, atd.)
6. Jiné, specifikujte

Q2.6

Kdy jste splnil/a poslední z podmínek nutných pro Váš první vstup na vysokou školu uvedených v otázce 2.4? Zapište čísla ve formátu MM YYYY.

Q2.7

Ve kterém měsíci a roce jste poprvé začal/a studovat na vysoké škole? Zapište čísla ve formátu MM YYYY.

Q2.8

Ve kterém měsíce a roce jste začal/a studovat současný studijní program? Zapište ve formátu MM YYYY.

Q2.9

Přestal/a jste studovat někdy po vstupu na vysokou školu na dobu nejméně jednoho roku?

Možnost více odpovědí

1. Ano, přerušil/a jsem na dobu nejméně jednoho roku studium (např. v průběhu bakalářského stupně jsem studium přerušil/a a opět se do studia vrátil/a).
2. Ano, přestal jsem na dobu nejméně jednoho roku studovat mezi absolvováním prvního stupně studia a vstupem do vyššího stupně (např. mezi absolvováním bakalářského stupně a vstupem na magisterský program)
3. Ne.

Q2.10

Pracoval/a jste před prvním nástupem na vysokou školu?

Nezahrnujte vojenskou službu.

1. Ano, již jsem pracoval/a na alespoň poloviční pracovní úvazek (minimálně 1 rok a alespoň 20 hodin týdně).
2. Ano, pracoval/a jsem na zkrácený pracovní úvazek nebo jen příležitostně (práce buď trvala méně než 1 rok nebo byla na méně než 20 hodin týdně)
3. Ne, nepracoval/a jsem vůbec

Q2.11

Ukončil/a jste předčasně v minulosti studium v jiném studijním programu?

1. Ano -> jdi na Q2.12
2. Ne -> jdi na Q3.1

Q2.12

Jaký byl důvod nedokončení předchozího studia?

1. Volba studijního programu neodpovídala mým představám
2. Kvalita výuky neodpovídala mým představám
3. Nesplnil/a jsem studijní požadavky
4. Zdravotní/rodinné důvody
5. Jiné, specifikovat

OBLAST 3 – ŽIVOTNÍ PODMÍNKY

Q3.1

S kým bydlíte během semestru (uvažujte období od pondělí do pátku)?

Možnost více odpovědí

1. U rodičů
2. S partnerem -> přejít na Q3.2
3. S dětmi
4. Společně s jinými lidmi -> přejít na Q3.2
5. Bydlím sám -> přejít na Q3.2

Q3.2

Bydlíte na koleji?

1. Ano
2. Ne

Q3.3

Jak jste spokojen/a s Vaším bydlením?

Škála 1 až 5, kde 1 = zcela spokojen, 5 = zcela nespokojen

Q3.4

Jaké dopravní prostředky nejvíce využíváte ke každodenní dopravě z místa, kde během týdne bydlíte, na vysokou školu?

Prosím stanovte všechny využívané spoje a zároveň vyberte jeden dopravní prostředek, který využíváte nejvíce.

	Často využívané	Nejvyužívanější
Pěšky		
Kolo		
Auto/motorka		
Hromadná doprava		
jiné		

Q3.5

Představte si Váš typický den během semestru. Jak dlouho trvá v průměru cesta z místa, kde bydlíte, do školy v minutách? Máme na mysli všední dny od pondělí do pátku.

Q3.6

Odhadněte, prosím, průměrnou měsíční částku (v Kč), kterou máte k dispozici v tomto semestru z následujících zdrojů? Pokud daný příjem nemáte, zapíšte 0.

- Od rodičů/partnera
- Z veřejných zdrojů
 - Nevratný studentský grant
 - Vratná studentská půjčka
- Ze soukromých zdrojů (nadace, aj.)
 - Nevratný studentský grant
 - Vratná studentská půjčka
- Vlastní výdělek
 - Ze současného zaměstnání
 - Z předchozího zaměstnání (letní brigáda, aj.)
- Jiné
 - Veřejné zdroje (důchod, příspěvky, aj.)
 - Soukromé zdroje
- Celkový příjem

Prosím, zkontrolujte si, zda vypočtený součet odpovídá vašim skutečným měsíčním příjmům.

Q3.7

Uveďte, prosím, průměrné měsíční výdaje (v Kč) v tomto semestru na následující položky.
Pokud uvedený výdaj nemáte, zapíšte 0.

A) Životní náklady – uvažujte průměrné **měsíční náklady**

	Výdaje, které hradím sám	Výdaje, které hradí rodiče/partner/někdo jiný
Bydlení (zahrnuje nájem, vybavení, vodu, elektřinu)		
Výdaje denní spotřeby (jídlo, ...)		
Doprava		
Výdaje na telefon, internet		
Zdravotní výdaje		
Péče o děti		
Splátky dluhu (kromě hypotéky)		
Kulturní a volnočasové aktivity		
Ostatní výdaje (cigarety, oblečení, drogerie, zvířata, ...)		
Celkem		

Pozn.: Oběd v restauraci patří do výdajů denní spotřeby, návštěva restauračního zařízení k posezení patří do volnočasových aktivit.

Prosím, zkontrolujte si, zda vypočtený součet odpovídá vašim skutečným měsíčním životním nákladům.

B) Náklady spojené se studiem – uvažujte **výdaje za semestr**

	Výdaje, které hradím sám	Výdaje, které hradí rodiče/partner/někdo jiný
Školné, poplatky spojené se studiem, poplatky za zkoušky		
Příspěvky do univerzitních/studentských asociací		
Studijní materiály		
Ostatní výdaje (např. vzdělávání mimo VŠ)		
Celkem		

Q3.8

Do jaké míry se v současné době potýkáte s finančními problémy.

Škála 1 až 5, kde 1 = vůbec, 5 = velmi vážně

Q3.9

Máte během semestru nějakou placenou práci?

1. Ano, během semestru si pravidelně vydělávám -> přejdi na Q3.10
2. Ano, během semestru si příležitostně vydělávám -> přejdi na Q3.10
3. Ne, během semestru si nevydělávám -> přejdi na Q3.14

Q3.10

Do jaké míry souhlasíte s následujícími výroky.

	Zcela souhlasím = 1				Zcela nesouhlasím = 5
Pracuji k zafinancování svého živobytí					
Pracuji, abych zvýšil/a svůj životní standard					
Pracuji, abych měl/a větší pracovní zkušenosti					
Pracuji, protože mám dostatek volného času					

Q3.11

Jak úzce souvisí Vaše práce s náplní Vašeho studijního programu?

škála 1 až 5, kde 1 = zcela souvisí, 5 = vůbec nesouvisí

Q3.12

Který z výroků nejlépe popisuje Vaši současnou situaci?

1. Jsem především student, který má i další aktivity (např. placenou práci)
2. Především pracuji a vedle toho studuji.
3. Jsem především zaneprázdněn dalšími povinnostmi/aktivitami mimo práci a studium (např. pečuji o členy domácnosti).

Q3.13

Kolik času týdně strávíte placenou prací v typickém týdnu tohoto semestru?

Q3.14

Kolik hodin denně obvykle během semestru věnujete studiu ve škole a samostudiu?

Pokud se v daný den dané činnosti nevěnujete, zapište do daného políčka 0.

	Po	Út	St	Čt	Pá
Studium ve škole (semináře, přednášky, laboratoře, ...)					
Samostudium (domácí příprava, seminární práce, ...)					

Q3.15

Zamyslete se nyní nad Vaším celkovým časovým vytížením. Prosím vyjádřete svoji spokojenost s časovým vytížením.

	S vytížením jsem spokojen = 1				Uvítal bych více času = 5
Studijní povinnosti (studium ve škole a samostudium)					
Placené zaměstnání					
Celkové vytížení					

3= jsme spokojeni, 5 = více času

OBLAST 4 – MOBILITA

Q4.1

Byl/a jste během studia vyslán/a na stáž na zahraniční vysokou školu?
(nezahrnuje celé studijní programy absolvované na zahraniční univerzitě)

1. Ano, byl/a -> jdi na Q4.2
2. Ne, ale mám to v plánu -> jdi na Q4.7
3. Ne, neplánuji se stáže účastnit-> jdi na Q4.9

Q4.2

Na jaké úrovni jste v zahraničí studoval/a?

Možnost více odpovědí

1. Bakalářský studijní program
2. Magisterský studijní program
3. Doktorský studijní program
4. Jiný program

Q4.3

Ve které zemi a jak dlouho jste v zahraničí studoval/a?

Pokud jste v zahraničí studoval/a vícekrát, uveďte poslední zahraniční studium.

- Země
- Délka pobytu v měsících

Q4.4

Uznali Vám na domácí univerzitě kredity získané při zahraničním studiu?

Pokud jste v zahraničí studoval/a vícekrát, uveďte poslední zahraniční studium.

1. Ano, uznali mi všechny získané kredity
2. Ano, uznali mi část získaných kreditů
3. Ne, neuznali mi žádný ze získaných kreditů
4. Ještě nevím
5. Při zahraničním studiu jsem nezískal/a žádné kredity

Q4.5

Byl Váš studijní pobyt v zahraničí součástí některého z následujících programů?

Pokud jste v zahraničí studoval/a vícekrát, uveďte poslední zahraniční studium.

1. EU program (např. Erasmus, Comenius, Leonardo, Grundtwig, Jean Monnet, atd.)
2. Jiný program (Aktion, Central European Exchange Program for University Studies, Fulbrightův mezinárodní vzdělávací program, atd.)
3. Nebyl součástí žádného programu

Q4.6

Jak jste financoval/a Váš zahraniční studijní pobyt?

Vyberte všechny zdroje, které jste využil/a a určete jeden hlavní zdroj financování.

	Zdroj financování(check box)	Hlavní zdroj financování(poslední)
Příspěvek od rodičů/rodiny/partnera		
Vlastní výdělek z předešlého zaměstnání		
Z příjmů z práce během tohoto studia		
Stipendium od hostitelské země		
Vratná půjčka od státu na studium		
Ze státního grantu (nevratná půjčka)		
Stipendium EU		
Stipendium od soukromých firem a nestátních organizací		
Jiné		

Q4.7

V jaké zemi plánujete uskutečnit svůj zahraniční studijní pobyt?

- Země
- Ještě nevím

Q4.8

Přes který z následujících programů plánujete uskutečnit svůj zahraniční studijní pobyt?

1. EU program (např. Erasmus, Comenius, Leonardo, Grundtwig, Jean Monnet, atd.)
2. Jiný program (Aktion, Central European Exchange Program for University Studies, Fulbrightův mezinárodní vzdělávací program, atd.)
3. Nevyužiji žádný program
4. Ještě nevím

Q4.9

Jak velkou překážkou pro Vás při rozhodování o zahraničním studijním pobytu představují následující položky?

Pokud jste již byl/a na zahraničním studijním pobytu, v jakém rozsahu byly tyto aspekty skutečnými překážkami v plánování a v realizaci Vašeho pobytu. Pokud se na zahraniční studijní pobyt teprve chystáte, jak moc Vás uvedené aspekty odrážejí od vycestování do zahraničí. 1- žádná překážka, 5 velká překážka

	Velká překážka = 5			Žádná překážka = 1
Nedostatečné znalosti cizího jazyka				
Potíže při shánění informací				
Odloučení od partnera, dětí, přátel				
Další finanční náklady				
Ztráta placeného zaměstnání				
Nedostatek motivace				
Očekávaný malý přínos pro mé studium v ČR				

Problémy s uznáváním výsledků studia dosaženého v zahraničí v ČR				
Problémy s omezením vstupu do vybrané země (víza, povolení k pobytu)				
Omezený přístup na vybrané školy a/nebo studijní programy v zahraničí				
Náročné začleňování zahraničního studia do domácího studijního programu				
Omezená kapacita mobilitního programu				

Q4.10

Absolvoval/a jste během studia nějaký jiný zahraniční pobyt?

	Ano/ne	Délka pobytu v měsících	země	Byl výjezd součástí vašeho studijního programu? (ano/ne)	Získal/a jste ECTS kredity? (ano/ne)
Studium (pro přípravu diplomové/bakalářské práce)					
Pracovní praxe, stáž					
Letní škola					
Jazykový kurz					
Jiné					

OBLAST 5 – OSOBNÍ ÚDAJE

Q5.1

Kdy jste se narodil/a?

MM YYYY

Q5.2

Jste muž nebo žena?

1. Žena
2. Muž

Q5.3

Ve které zemi jste se vy a vaši rodiče narodili?

	Země (vyrolovat možnosti)	nevím
Vy		
Matka		
Otec		

Q5.4

Jaké jsou Vaše jazykové dovednosti?

Vyplňte, prosím, Vaši úroveň znalostí u jednotlivých položek.

	mateřský	Velmi dobře	Dobře	Spíše špatně	Velmi špatně	Vůbec neovládám
Čeština						
Angličtina						
Němčina						
Francouzština						
Španělština						
Italština						
Ruština						
Jiný jazyk, jaký						
Jiný jazyk, jaký						

Q5.5

Máte děti?

1. Ano, mám____(vyplnit počet)dětí
2. Ne -> jdi na Q5.7

Q5.6

Jaký je věk Vašeho nejmladšího dítěte (v letech)?

Q5.7

Jste ve svém studiu nějak zdravotně znevýhodněn/a?

Možnost více odpovědí

1. Ano, chronickými nemocemi
2. Ano, psychickými problémy,
3. Ano, fyzickými problémy
4. Ano, senzorickými problémy (zrakovými nebo sluchovými)
5. Ano, poruchami učení (dyslexie, aj.)
6. Ano, jinými dlouhotrvajícími problémy
7. Ne -> jdi na Q6.1

Q5.8

Jak velkou překážkou ve studiu jsou Vaše potíže?

Škála 1 až 5, kde 5 = velká překážka, 1 = žádná překážka

Q5.9

Jak dobře se cítíte s ohledem na svoji indispozici ke studiu institucionálně a veřejně podporován/a?

škála 1 až 5, kde 1 = velmi dobře, 5 = velmi špatně, 6 = nepotřebuji žádnou podporu

Q5.10

Jak hodnotíte připravenost vysoké školy na studium studentů se specifickými potřebami?

Škála 1 až 5, kde 5 = zcela nepřipravená, 1 = velmi dobře připravená

Q5.11

Jak jste spokojeni se studiem?

Škála 1 až 5, kde 5 = zcela nespokojen, 1 = velmi spokojen

Q5.12

Jak hodnotíte své začlenění do kolektivu/vysoké školy?

Škála 1 až 5, kde 1 = velmi dobře, 5 = velmi špatně

OBLAST 6 – RODINNÉ ZÁZEMÍ

Q6.1

Jaké vzdělání dosáhli Vaši rodiče?

	Otec	Matka
Nejvýše základní		
střední bez maturity		
střední s maturitou		
Konzervatoř		
vyšší odborná škola		
Bakalářské		
Magisterské		
Doktorské (Ph.D., CSc., DrSc.)		
Nevím		

Q6.2

Jaké je v současné době či jaké bylo poslední zaměstnání otce a matky? Vyberte pouze jednu možnost.

	otec	matka
Zákonodárci a řídící pracovníci		
Specialisté		
Techničtí a odborní pracovníci		
Úředníci		
Pracovníci ve službách a prodeji		
Kvalifikovaní pracovníci v zemědělství, lesnictví a rybářství		
Řemeslníci a opraváři		
Obsluha strojů a zařízení, montéři		
Pomocní a nekvalifikovaní pracovníci		
Zaměstnanci v ozbrojených silách		

Q6.3

Zamyslete se, prosím, nad sociálním postavením Vašich rodičů a zařadte je na stupnici 0-10, kde 0 = vysoké sociální postavení, 10 = nízké sociální postavení.

Příloha 2 - Metodika

V základním souboru se vyskytují různé druhy proměnných. Od měřitelných, přes pořadové až po kategoriální množné či alternativní. Pro jejich popis bylo využito základních metod popisné statistiky, jako absolutních četností, relativních četností, průměru. Při třídění bylo využito také kontingenčních tabulek:

Test nezávislosti v kontingenční tabulce

	y_1	y_2	...	y_s	n_{i+}
x_1	n_{11}	n_{12}	...	n_{1s}	n_{1+}
x_2	n_{21}	n_{22}	...	n_{2s}	n_{2+}
...	...	...	...	...	...
x_r	n_{r1}	n_{r2}	...	n_{rs}	n_{r+}
n_{+j}	n_{+1}	n_{+2}	...	n_{+s}	n

x_i hodnoty (kategorie) veličiny X,

y_i hodnoty (kategorie) veličiny Y,

n_{ij} ($i = 1, 2, \dots, r; j = 1, 2, \dots, s$) sdružené absolutní četnosti

n_{i+} marginální četnosti řádkové absolutní

n_{+j} marginální četnosti sloupcové absolutní

V případě srovnávání úrovně (struktury) dvou souborů bylo využito následujících testů:

Dvouvýběrový t-test (shoda průměrů)

V případě ověření shodné úrovně sledované měřitelné veličiny dvou populací na základě dvou nezávislých výběrů je možné využít dvouvýběrový t-test. V tomto případě je posuzována shoda středních hodnot dvou libovolných rozdělení, protože je zřejmé, že v případě výzkumu Eurostudent byly výběry dostatečně velké.

Pro srovnání byla využita následující testová kritéria:

1. V případě, že lze považovat variabilitu obou souborů za velmi podobnou, lze využít následujícího testového kritéria:

$$U = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{s \sqrt{\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2}}}; \quad (1)$$

kde $\bar{x}_1$ a $\bar{x}_2$ jsou výběrové průměry, s je zde směrodatná odchylka spočtená z obou výběrů, tedy ze všech n_1+n_2 hodnot.

2. V případě rozdílné variability je výběrová směrodatná odchylka určena pro každý výběr zvlášť a pak je testové kritérium následující:

$$U = \frac{\bar{x}_1 - \bar{x}_2}{\sqrt{\frac{s_1^2}{n_1} + \frac{s_2^2}{n_2}}}; \quad (2)$$

kde $\bar{x}_1$ a $\bar{x}_2$ jsou výběrové průměry, s_1 a s_2 jsou výběrové směrodatné odchylky, n_1 a n_2 jsou rozsahy jednotlivých výběrů.

Rozdělení statistiky U je asymptoticky normální a kritickými hodnotami jsou v tomto případě kvantily Normálního rozdělení.

Shoda dvou relativních četností

V případě testování shody podílů jednotek s určitým znakem ve dvou dostatečně velkých (nezávislých) výběrech o rozsahu n_1 a n_2 , lze jako testové kritérium použít statistiku

$$U = \frac{p_1 - p_2}{\sqrt{p(1-p)(\frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2})}}; \quad (3)$$

kde $p_1 = \frac{m_1}{n_1}$, $p_2 = \frac{m_2}{n_2}$, $p = \frac{m_1 + m_2}{n_1 + n_2} = \frac{m}{n}$, n_1 a n_2 jsou rozsahy jednotlivých výběrů, m_1 a m_2 jsou počty jednotek se sledovaným znakem ve výběru.

Rozdělení statistiky U je asymptoticky normální a kritickými hodnotami jsou v tomto případě kvantily Normálního rozdělení.

V případě zkoumání závislosti mezi jednotlivými proměnnými (kategoriálními, ordinálními nebo měřitelnými) uspořádanými do kontingenční tabulky bylo využito testu nezávislosti v kontingenční tabulce.

Test nezávislosti v kontingenční tabulce

Tímto testem lze hodnotit údaje třízené v dvourozměrných kontingenčních tabulkách, které pocházejí ze vzorku, pořízeného pravděpodobnostním výběrem z rozsáhlé populace. V takovém případě lze použít statistiku

$$\chi^2 = \sum_i^r \sum_j^s \frac{(n_{ij} - n_{i+}n_{+j})^2}{n_{i+}n_{+j}}, \quad (4)$$

která má asymptoticky chí-kvadrát rozdělení s $(rs-1)$ stupni volnosti.

Pro posouzení síly závislosti lze využít statistiky V (Cramérova V):

$$V = \sqrt{\frac{\chi^2}{n(m-1)}}, \quad (5)$$

kde χ^2 je hodnota testového kritéria testu nezávislosti v kontingenční tabulce, m je $\min(r, s)$.

ZDROJ: PECÁKOVÁ, Iva. *Statistika v terénních průzkumech*. 2. dopl. vyd. Praha : PROFESSIONAL PUBLISHING, 2011. 236 s. ISBN 978-80-7431-039-3.